

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celotno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za Inserate, Sarajevu št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglašaji
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

K izboljšanju proračuna.

Boj za in proti državnemu proračunu je dosegel višek. Razprava o proračunu ministrstva za notranje zadeve se vleče že par dni, pa ni izčrpanih niti četrtna govornikov. SDS in radičevci so proglasili obstrukcijo proti proračunu in ga hočejo za vsako ceno onemogočiti. To dejstvo je treba podčrtati, ker je doslej za vse parlamentarne skupine veljalo načelo, da je reden proračun najvišja državna zahteva, ki jo mora uvaževati tudi vsaka opozicija, ki neče veljati za protidržavno.

So pa še drugi stvarni razlogi, ki kažejo obstrukcijo SDS in HSS v posebno neugodni luči. Vse stranke, tudi SDS, priznavajo, da sedanji finančni zakon zlasti po izpremembah, ki jih je predložila in uveljavila SLS, znači odločen preokret na bolje. SDS, ki je glasovala za nove davke, za davek na ročno delo, povišanje dohodnine, za zvišanje invalidskega davka in za zvišanje drugih dajatev, ista SDS danes vodi obstrukcijo proti finančnemu zakonu, ki javna bremena znižuje in uzakonja izpremembe, ki pomenijo izboljšanje državnega gospodarstva. SDS so se pridružili radičevci, ki so lani sprejeli trinajstletni proračun, sedaj pa obstruirajo proti znižanju dohodnine, proti zvišanju eksistenčnega minima in proti vsem gospodarskim in socialnim dobrotam novega proračuna, dasi hočejo slejkoprej veljati kot »seljačka« stranka.

Dejstvo, da so sedanje obstrukcionistične stranke bile nositeljice centralistično-fiskalne države, da so same aktivno sodelovale že pri neprimerno slabših finančnih zakonih, najlepše kaže, da jim pri sedanjem njihovem nastopanju niso mar ljudske koristi in zahteve države, ampak da jih vodijo zgolj partizanski oziri.

Namen SLS pri izboljšanju sedanjega proračuna smo že parkrat jasno označili. SLS hoče ustaviti gospodarsko nazadovanje, urediti državne finance in si s finančnim zakonom zagotoviti oblast, da bo mogla na najhitrejši način ustvariti predpogoje za ozdravitev gospodarske in socialne krize v državi sploh in v Sloveniji, kot doslej najhujše tlačeni pokrajini, posebej.

V položaju, kakršnega je sedanja vlada prevzela, ni nobene druge poti za izvedbo gornjih smernic, kot izpopolnitve, dodatki, izboljški k finančnemu zakonu. Teh dodatkov je vlada v resnici sprejela toliko, da jih javnost opravičeno imenuje poplavo. Saj skoraj ni nobenega člana finančnega zakona več, ki bi ne imel cele vrste dodatkov. Te izpopolnitve so najdalekosežnejše. Izpreminjajo vrsto sedanjih zakonov, segajo globoko v vse upravno in gospodarsko življenje, pomenijo torej globok prepad med dosedanjim državnim življenjem in njegovo bodočnostjo.

Ce bi ne bili vsi ukrepi, ki jih predlaga vlada finančnemu odboru za narod in državo, koristni in neobhodno potrebni, če bi ne bili edini izhod iz gospodarske in finančne zmede, bi bili mi prvi, ki bi jih obsojali. Kajti sama na sebi je zakonodaja s finančnimi zakoni, ki se vsako leto izpreminjajo, kvarna. Toda dosedanjim upraviteljem naše države sedem let niso našli časa, da bi se pobrigali za najosnovnejše gospodarske in socialne zakone, in kar so nam v tem pogledu dali, nosi pečat partizanstva, nesmotrenosti in nepopolnosti. Ta sedemletna stieriliteta državnega zakonodajnega in upravnega aparata se pa ne sme in ne more podaljšati še za eno leto. Zato so dopolnila in pooblastila v finančnem zakonu v sedanjih razmerah nujno zlo in se ne morejo žal udeležiti drugače, kakor po pooblastilih, kakor to določa od centralistov z navdušenjem uzakonjena vidovdanska ustava.

Se druga okolnost posebno krepko obsaja sedanje obstrukcioniste. Finančni zakon vsebuje vse predpogoje in možnosti za financiranje oblastnih skupščin. Oblastne skupščine morajo v določenem roku izdelati proračune in jih sprejeti. To pa bo mogoče le, če bodo 1. aprila vedele, kaki dohodki so jim zajamčeni v državnem proračunu. Če proračun vsled obstrukcije do 1. aprila ne bi mogel biti sprejet in bi torej morala država gospodariti z dvanaestlinami, bi poleg vseh davčnih olajšav, ki jih proračun vsebuje, padlo v vodo za letošnje leto tudi vsako delovanje oblastnih skupščin. Tukaj se zopet izkazuje SDS kot nositeljica hinavstva in reakcije. Hvali se, da so oblastne skupščine njeno delo in da jih hoče z vsemi sredstvi podpirati, dejansko pa jih je pet let preprečevala, da sploh niso stopile v življenje, sedaj, ko se je to zgodilo proti

njeni volji, pa obstruira proti proračunu, ki predstavlja finančno podlago in možnost dela oblastnih samouprav.

SLS, ki te usodne dni nosi soodgovornost za vladanje v državi, bo uporabila tudi vsa sredstva, da se nakane proti državnemu proračunu preprečijo. Narod, ki odobrava njene

dosedanje nastope, bo odobril tudi to delo, ki stremi za povečanjem gospodarske zmožnosti, socialne zaščite, enakopravnosti vseh državljanov in za oživetvorjenjem vseh samoupravnih teles, zlasti oblastnih in okrajnih samouprav, ki čakajo, da se jim odpro vrata v življenje.

K Radičevim ponudbam v vlado.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) Poslednje čase daje Stjepan Radić dnevno izjave o tem, da bo stopil v vlado, da se brez njega ne more sprejeti proračun in da bo prišlo do nove vlade pred 1. aprilom. Znano je, da nobena vladna stranka, posebno pa ne SLS, ne odbija sodelovanja HSS v vladi. Da je pri sestavi sedanje vlade izpadla HSS, je pač največja krivda na preveliki zgovornosti Stjepana Radića in njegovi pripravljenosti, da vsak dan, če le more, s svojo zgovornostjo pripravlja kritičen poročilo. Tudi v radikalni stranki je kljub temu mnogo politikov in so tudi med ministri, ki ne izključujejo, da se Radićeva stranka zopet lahko pozove v vlado, toda brez Radića in z jamstvom, da bi Radić v tem slučaju znal brzdati svojo zgovornost. Toda sredi proračunske debate delati krizo, preustrojiti kabinet in pozvati v vlado nervoznega in netaktnega Stjepana Radića, bi značilo znatno oslabilo sedanji položaj in otežiti pravočasno sprejetje proračuna. Resnica je, da Radićeva stranka tudi opoziciji dela težave, vendar te niso polovico tako velike, kakor bi bile, če bi se jutri preosnoval kabinet in bi prišel nad njim vladati nemirni Radićev duh.

Ko bo proračun sprejet, bo položaj za Radićevo stranko gotovo olajšan.

Radićeve grožnje v zadnjem času, da bo začel organizirati akcijo v Sloveniji in da bo začel izdajati svoj list v Sloveniji, so izraz nezadovoljstva s Pucljem, vodstvom in »Kmetiskim listom«, vendar naj bi po Radićevi nameri mnogo bolj služile za to, da bi omeščale SLS, da bi tudi ona delala za vstop radičevcev v vlado. To je nova groba taktika Stjepana Radića, ki se ne plaši nobenega sredstva. Toda SLS dobro pozna Radićeve taktične metode in zato se najnovejših Radićevih groženj ravnotako malo boji, kakor se jih je bal prej. Za nerealno in frazersko Radićevo politiko na Slovenskem ni mesta.

Grozde je preklislo.

v Zagreb, 18. marca. (Izv.) Danes je izjavil Stjepan Radić po končani seji oblastnega odbora, da se je politična situacija v vložljivjo obtožbe demokratske zajednice proti Maksimoviću popolnoma spremenila. Vsled tega zaenkrat HSS ne more voditi nobenih razgovorov radi vstopa v vlado. HSS zato ne mara voditi nobenih pogajanj, ker se mora poprej ugotoviti položaj sedanje vlade.

Neresnične vesti opozicije o amandmanih.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) O predloženih amandementih se je v časopisju razvila živahna kampanja. Izvestno časopisje ve celo poročati o nesporazumih v vladni koalaciji. Kar se tiče amandementov, smo ponovno naglasili dejstvo, da gre pri teh amandementih za dalekosežne pravne in finančne odredbe in je zato povsem razumljivo, da se v vladnih strankah vodijo dolgotrajna posvetovanja, kajti vladu stranki se trudita, da bi se sporazumeli in zedinili o amandementih, katere bosta lahko soglasno podpirali. Nekateri ministri, posebno finančni minister, smo vložili velike amandemente, ki so pravnega in finančnega značaja. Ker nekaterih amandementov niso sprejeli niti na klubskih niti na vladnih sejah, se samo ob sebi razume, da se tudi v vladni večini o njih posvetuje. Vladnima strankama pa seveda taktika ne dovoljuje, da bi te amandemente, v katerih se ni dosegel sporazum obesale na veliki zvon in tako dale priliko, da

opozicija uravna svojo taktiko. Vsi amandementi so danes še predlogi. Dokler ne bodo v narodni skupščini, ostanejo predlogi, kateri se lahko še vedno spremenijo. Zato je treba vladnim pristajam potrpljenja, dokler ti predlogi ne postanejo zakon. Šele takrat lahko nastopi kritika, s katero danes opoziciji še ni treba varčevati. Taktiki vlade in opozicije sta različni.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) Zvečer se je vrsila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o raznih amandementih. Po seji je predsednik vlade Uzunović dal sledečo izjavo. Finančni minister je poročal o pripombah, ki so padle. O tem smo se malo razgovarjali in sklenili, da se jutri vrsijo klubove seje, ter da se bo o tem razpravljalo. Polno važnih in nujnih vprašanj je, ki imajo vsa ta namen, da zdravijo gospodarsko krizo. Z ozirom na to je čudno, odkod se pojavlja koristnim stvarjem opozicija.

Infamne italijanske hujskarije proti Jugoslaviji.

ITALIJA MASKIRA SVOJE OSVAJALNE NAMENE NA BALKANU Z IZMIŠLJOTINAMI O VOJNIH PRIPRAVAH JUGOSLAVIJE. NEODGOVORNI NAPADI NA NAŠEGA KRALJA.

Fašistovska Italija posega po Macchiavellovi metodi po najbolj nemoralnih sredstvih, da očrni Jugoslavijo v očeh Evrope. Dočim ima Italija sama osvajalne namene, ki bi jih rada dosegla na zahrbten način, podčrtajoc jih z vojaškimi demonstracijami na albanski in na naši meji, podtika Jugoslaviji, da se le-ta oborožuje proti Italiji in hoče kršiti mednarodni mir. Fašistovska vlada hoče umetno ustvariti vojno razpoloženje med italijanskim ljudstvom, ki vojne na noben način ne mara, na ta način, da sugerira laškemu ljudstvu, da hoče Jugoslavija Italijo napasti. V tem oziru je značilna sledeča brzojavka, ki smo jo prejeli:

Rim, 18. Globok vtis na vso javnost je napravilo poročilo belgrajskega dopisnika »Giornale d'Italia«, ki poroča svojemu listu iz Belgrada o »vojaških pripravah Jugoslavije« pod sledečimi senzacionalnimi naslovi: »Vojne priprave Jugoslavije — proti komu? — Mrzlična vojna dela na albanski in italijanski meji. — Zavarovalne odredbe na drugih mejah. — Kralj Aleksander vodi delo generalnega štaba. — Vojška vlada. — Druge vojne priprave.

Pod temi amerikanskimi naslovi servira belgrajski poročevalec italijanski publikij cel kup gorostasnih izmišljin in hujskaških laži z namenom, da našo državo pred Evropo očrni kot kršilko miru:

Generalni štab izdeluje pod osebnim vodstvom kralja Aleksandra splošni mobilizacijski načrt nujnega značaja proti Italiji. Namen je postaviti jugoslovansko armado na vojno stanje v svrhu težke borbe. Gros armade se bo postavil na albanski in italijanski fronti. Na madžarski, grški in bolgarski meji se bodo postavili samo stražni oddelki. V Belgradu delajo noč in dan. Današnja vlada je pravzaprav vojni kabinet. Vsi krediti raznih ministrstev se odkazujejo vojnemu ministru. V vojno akademijo se sprejema izredno število gojencev. Organizujejo se komitaji za vpad v Albanijo in Italijo. V Sloveniji se mrzlično grade ceste s pomočjo civilnega prebivalstva! Dobave v Belgiji se urgirajo etc. etc.

Tem izmišljotinam, ki se dajo naravnost otipati, pristavlja ravnatelj »Giornale d'Italia«, Ga'da, dolg komentar, v katerem hujska zoper Jugoslavijo in Francijo, ki da pripravljata skupno akcijo proti Italiji, kako bi kršili balkanski mir. Jugoslavija in Francija skušata očrniti Italijo v Grčiji in na Poljskem. Kralj Aleksander da je odpotoval v Romunijo, da ji pridobi za francosko politiko proti Italiji. V Belgradu je prevladala struja, ki hoče izzvati vojsko zaradi Albanije in stoji pod visokim pokroviteljstvom. Italija je svesta svoje moči in gleda vsemu temu mirno v oči.

Nocoj vsi v »Ljudski dom« na akademijo „Krekove mladine“!

Senzacija »Giornale d'Italia« je tako perfidna in grobo sestavljena, da se fašistovska Italija jako moti, če misli, da bo s takimi lažmi in hujskarijami proti naši državi koga premotila. Ves svet ve, da se oborožuje Italija, ki ima zaradi Albanije slabo vest. Mirno razpoloženje v Evropi krši njena zahrbtina in neodkritična politika, ne pa naša država, ki je vedno postopala in še postopa lojalno in v duhu največje miroljubnosti ter mednarodne korektnosti ter spoštovanja mirovnihih pogoib.

Seja narodne skupščine.

RADIČEVCI SE PRITOŽUJEJO, DA NISO V VLADI IMELI NOBENEGA VPLIVA IN DA SO SE SEDAJ POD OBZnano.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob pol 10. Predsednik je sporočil, da je prejel obtožnico demokratske zajednice proti B. Maksimoviću.

Nato se je pričelo nadaljevanje proračunske debate. Prvi je govoril radikal Radivojević, ki je ostro napadal opozicijo. Med radikali in opozicijo je prišlo radi njegovega govora do prepira, tako da je moral govornik svoj govor prekiniti. Ko se je nemir polegel, je Radivojević nadaljeval z napadi. Vsled tega je prišlo do novega hrupa. Predsednik je moral seje prekiniti.

Po 20 minutah se je seja nadaljevala. Med Radivojevićevim govorom je prišlo še do hrupa. Demokratski poslanec Kujundžić je navaljal številne slučaje nasilja v južni Srbiji.

Bivši minister dr. Superina je obtoževal Božo Maksimovića, da postopa neiskreno in nelojalno.

Na popoldanski seji je prvi govoril radičevce Juraj Andorović. V svojem govoru je govoril o potvorbi neke zemljiške knjige, vsled česar ga je neki madžarski posestnik oskođoval za velike vsote denarja, katere so si ugledni radikali med seboj razdelili. Kljub pritožbi so ostali krivci nekažnovani. Ker je govornik na dolgo in široko govoril o tem, ga je predsednik opomnil, da mora govoriti v proračunu.

Radičevce Valetić se je predvsem bridko pritoževal nad praznimi klopni. Globoko je obžaloval, da ga nihče ne posluša. Zato bi morali poslance kaznovati in jim odvzeti dnevnice. Ker njegove pritožbe niso zalegle, je nadaljeval govor pred praznimi klopni. Govoril je o postopanju finančnih organov. Ker ni končal v času, kakor predpisuje poslovnik, mu je predsednik vzel besedo in ga kaznoval s pisanim ukorom.

Radičevce Josip Pasarić je označil Maksimovića kot stvarnega predsednika vlade. Uzunović je samo formalen, duša in bistvo je Maksimović. Maksimović ima odločilno besedo. Protestira proti temu, da smatrajo radikali radičevske poslance samo za glasovalni stroj. Dasiravno se je bivša republikanska stranka prelevila v današnjo HSS, je še vedno nad njo obznana. Pozneje se je ta obznana ukinila, sklepa vlada še vedno ni sporočila upravnim oblastem. Sploh je HSS igrala v vladi sekup. A v tej ni razjuzuz vsofo vnaqoz ožoja ouzup vladi sprejeta, dasiravno se radičevci lojalno glasovali za vse. Maksimović vodi vojsko proti Hrvatom. Za dokaz navaja splitskega velikega župana Perovića in zatrjuje, da dela za tučce, češ da je njegov brat italijaski podanik in fašist in da dela Perović v sporazumu z njim. Radi teh izjav je nastal v skupščini kraval.

Maksimović je v kratkih izjavanjih odločno nastopil proti takim podtikanjem, češ da je nedostojno narodne skupščine.

Radičevce Kežman je nato izjavil, da je nad radičevci še vedno obznana. Citira zaupen akt vojnega ministrstva od 31. decembra lanskega leta neposredno po sestavi poslednje RR vlade, v katerem je vojno ministristvo dajalo navodila vsem orožniškim postajam v državi, da naj zelo pazijo na kretanje radičevcev, češ da je Radićeva stranka še vedno v III. internacionali in da dobiva od nje denar.

Nato so govorili radičevci Ivan Kralj, Grandža, Pempelja in Pavie Radić. Seja se je zaključila ob pol 10. Prihodnja bo jutri ob 9 dopoldne.

Obtožba proti Maksimoviču.

SAMOSTOJNI DEMOKRATI JE NISO PO DPISALI, KER SO SOKRIVI BIVŠEGA MAKSIMOVIČEVEGA REŽIMA.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) Obtožba proti Boži Maksimoviču je bila danes predmet razprav v vseh političnih krogih. Kakor smo poročali, samostojni demokrati niso podpisali obtožbe. To je tembolj razumljivo, ker se v obtožbi navajajo največ slučaj, ki so se dogodili za časa zloglasnega PP režima. Zato je tudi razumljivo, da se samostojni demokrati držijo skrajno rezervirano. Nekateri izjavljajo, da samostojni demokrati nikakor ne bodo mogli glasovati za to obtožbo, ker bi s tem obsojili same sebe. Ko so bili v vladi, so vse to odobrvali. Z ozirom na to ne bi mogli glasovati proti sebi. Posebno gre tukaj za slučaj, ki se navaja v obtožnici: za slučaj preganjanja vodstva Hrvatske republikanske stranke. Tudi sam Stjepan Radić je slučaj označil v skupščini kot koristen, češ, da se je moralo to izvršiti z ozirom na državne potrebe. Z ozirom na to se že delajo različne kombinacije. Misli se, da je obtožnica, kar se tiče enotne fronte vseh strank, na negotovih tleh, na drugi strani se poudarja, da je obtožnica zelo močna, pravno podprta in da je v tem pogledu daleč nad znano poslednjo obtožbo radičevcev, ki je v skupščini propadla.

Zveze SDS s TPD.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) »Pravda« je prinesla vest, da je bil Albin Prepeluh, dosedanj vladni komisar pri TPD odstavljen na intervencijo gotovih političnih nasprotnikov, ki so sedaj na vladi. Z ozirom na to je »Pravda« priobčila sledečo izjavo, katero je dobila iz predsedstva Jugoslovanskega kluba:

»Z ozirom na vašo vest, da je bil dosedanj komisar TPD Albin Prepeluh, vodja slovenskih radičevcev, odstavljen na intervencijo njegovih političnih nasprotnikov, ki so sedaj v vladi, vas prosimo, da objavite, da SLS ni intervenirala da se g. Prepeluh odstavi, marveč je res, da je novi komisar, pristaja SDS, Stergar, bil postavljen brez znanja SLS za komisarja z mesečno plačo 4000 Din. Iz afere Slavenske banke je znano, da sta SDS in sedanj glavni ravnatelj Skubie v najožjih medsebojnih odnosih.«

Z ozirom na to izjavo je dr. Žerjav danes poslal listom izjavo, ki jo objavlja tudi »Reč«, v kateri sicer ne demantuje vest, ki jo je prinesla »Pravda«, vendar končuje: »Da je klerikalna stranka v resnici privilegirana samo, da mora operirati samo z lažmi in obrekovanji.«

Povodom te Žerjavove izjave, je predsedstvo Jugoslovanskega kluba dalo sledečo izjavo:

»Dr. Žerjav taji, da bi bila SDS v zvezi s TPD, vendar je znano, da je najvažnejša klientinja samost. demokratske Slavenske banke bila TPD, da je dr. Žerjav sam bil nekaj časa predsednik večinskega sindikata trgovskih delničarjev, da je SDS dosegla, da se je TPD »nacionalizirala« in da je skoro vse uradništvo SDS in nastavljeno pod pritiskom SDS. Iz tega se vidi, katera stranka je privilegirana, da stalno in namerno prikriva resnico.«

IMENOVANJE NOVEGA ŠKOFA.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) Dosedanji subotički apostolski administrator Budanović je imenovan za škofa.

STAVKA BELGRAJSKIH MEDICINCEV.

Belgrad, 18. marca. (Izv.) Danes se je v Belgradu pričela na medicinski fakulteti stavka medicincev in sicer z ozirom na odredbo, da mora medicinski študij trajati šest let.

ZA SESTAVO DELOVNE VEČINE V OSIJEŠKEM OBČINSKEM SVETU.

Osijek, 18. marca. (Izv.) V Osijeku se vrše pogajanja med neodvisno delavsko stranko in federalisti za sestavo delovne večine in volitve župana. Delavci so odločno proti dr. Hengelu, ker kot prejšnji župan ni pokazal nikakega smisla za socialne potrebe ljudstva. Federalisti so tudi v stiku z radikali, s katerimi so se baje že sporazumeli glede občinskega odbora na razmerje 3:2. V tej kombinaciji bi bil izvoljen za župana dr. Hengel (federalist), za podžupana pa Vuković (radikal).

Šahovski turnir v New Yorku.

XVII. KOLO.

v New York, 18. marca. (Izv.) Včeraj so odigrali na svetovnem šahovskem turnirju 17. kolo. Partiji Vidmar - Aljechin in Spielmann - Capablanca sta končali remis. Niemcovič pa si je v igri z Marshallom priboril zmago. Stanje po 17. kolu je sledeče: Capablanca 12½, Aljechin, Niemcovič 9, dr. Vidmar 8½, Spielmann 7, Marshall 5.

V OBRAMBO CHAMBERLAINA.

London, 18. marca. »Daily News« brani Chamberlaina proti sumničnem evropskega tiska glede njegove politike. List pravi, da je Chamberlain med vsemi angleškimi državniki najbolj iskren in pošten in ni sposoben, da bi izrekel kako laž. Izključeno je, da bi Chamberlain spričo svojega značaja snoval ogromno mednarodno zaroto, kakor mu to podtika kontinentalni tisk.

Amandementi.

Belgrad, 18. marca 1927.

Vsaka kritika doseže svoj namen navzgoraj in spodaj le, če je podprta z dobrimi argumenti. Argumenti pa morajo poleg drugega imeti na sebi najprvo saj videz verjetnosti, sicer se na njih sloneča kritika spravlja v smešno zabavljanje, ki drugih ne boli, ampak samo zabava. V položaju takega »kritika«, ki svoje »argumente« iz rokava stresa, kakor mu potreba nanese, se nahaja ljubljansko »Jutro«. To dela na tako naiven in zmeden način, da je v resnici čudno, kako se more v domovini še dobiti človek, ki tako hrano še prenaša. Vere v tako pisanje pa brez dvoma ne more imeti noben človek več, ki še reflektira na svoj zdrav razum. Saj za take ljudi »Jutro« svojih člankov očitno niti več ne piše!

V svojem članku je »Jutro« od 16. marca zapisalo sicer, da je med amandmani »par takih, ki zadobe (!) realen pomen tudi v Sloveniji in ki kažejo vsaj tendenco izboljšati položaj tudi širokim slojem«. Sedaj bi človek pričakoval, da bo list, če hoče biti resen, povedal svojim bralcem, v čem tiči »realni pomen« teh amandmanov za Slovenijo in s čim se ima »izboljšati« položaj tudi širokim slojem. Toda te logike jutrovskega glasila ne pozna, ampak napravi preko vsega uprav orientalski saltomortale ter konstatira s suverenostjo kakega abecedarja: »Dejstvo je, da SLS dosedaj še ni storila nič dobrega.« Mi pa pravimo: Ko bi bila med res številnimi amandmani SLS dosegla samo enega, ki je za Slovenijo realnega pomena in ki ima izboljšati položaj slovenskih širokih slojev, bi v teku šestih tednov dosegla za Slovenijo več, kot so SDSarske vlade dosegle vsa leta izza prevrata! To je dejstvo, ki ga noben jutrovski advokat s še tako židovsko vsiljivo zgovornostjo ne more utajiti.

Za pamet tistih tipičnih »Jutrovih« brancev pa je preračunan stavek: »Toda ljudje na lastni koži čutijo, da se ni čisto nič izpremenilo in da je splošna mizerija navzlic trem klerikalnim ministrom ista, če ne še večja.« Proračun se šele razpravlja, šele 1. aprila naj bi stopil v veljavo, šele šest tednov je SLS v vladi. Zato verujemo, da »ljudje še vedno na lastni koži čutijo mizerijo«, ki se je začela tisti dan, ko je SDS prvič stopila v vlado, ter se je stopnjevala dotlej, dokler ni SLS v vladi z energičnimi sredstvi začela delati za gospodarske olajšave v Sloveniji. Ta proračun, ki je sedaj v razpravi, ni delo SLS. V javni seji skupščine je radikalni poslanec in finančni poročevalec Gavrilović javno povedal, da je za predloženi proračun odgovorna Radićeva stranka, ki ga je sestavila skupno z radikalno. Tega proračuna ni v zadnjem hipu mogoče iz temelja spremeniti. Zato tudi ni bilo mogoče v amandmanih doseči vseh zahtev, ki jih SLS zahteva za Slovenijo. Toda že amandmani, ki so se 17. t. m. začeli obravnavati v finančnem odboru, obsegajo celo vrsto davčnih, taksnih, carinskih in monopolskih olajšav, ki so bili predloženi edino le zato, ker jih je SLS brezpogojno zahtevala. SLS je storila vse, kar je v danih razmerah bilo mogoče doseči. Vse delovanje naše stranke in naših ministrov gre le za to, izvojevati čim večje gospodarske ugodnosti za Slovenijo. Ali mislite, da je samostojnodemokratski poslanec in prvak Juraj Demetrovič tudi kak »klerikalni demagog« zato, ker je v finančnem odboru očital tej »kleroradikalni« vladi, da vse ugodnosti daje le Sloveniji? Saj svojega prvaka naj bi »Jutro« ne prištevalo med »klerikalne demagoge«! Prepričani smo, da bi Demetrovič kaj takega ne mogel očitati vladi, v kateri bi sedel dr. Gregor Žerjav. Saj je še vsem znano, kako je Žerjavov govornik dr. Pivko pred kratkim še očital SLS, češ, da ima ozko obzorje in da vidi le Slovenijo, ne vidi pa južnih krajev, kjer je potreba tudi velika. Mi celo trdimo, da v svojem delovanju SDS cel čas, odkar je bila na vladi, Slovenije sploh poznati ni hotel! In sedaj je tudi ne pozna, sicer bi jutrovski tisk moral priznati, da je v teku teh šestih tednov SLS za Slovenijo izvojevala več, kakor si je dr. Žerjav v družbi rojakov z južna kedaj sanjal upal!

Na ta način »Jutro« le javno kaže presenečenje SDS radi uspehov SLS in radi svojega nepovoljnega političnega položaja. Toda to ga še ne legitimira norčevati se iz logike in resnice ter iz zdrave pameti tistih svojih čitateljev, ki pameti pri taki hrani še niso izgubili!

»Kapitalistični nazori«.

»Jutro« rado meče sedaj okrog sebe s »kapitalističnimi nazori« sedanje vlade. Za dokaz se kaj rado poslužuje amandmana, s katerim se dovoljuje plačevati zaostale davke z 20% boni, ki se glase na ime. »Jutro« pravi, da so tega deležni le kapitalisti in banke. Ugotavljamo, da se vsi ti boni glase na ime. Toda pravico, pri davkarjih vporabiti ta boni, ima le tisti, na čegar ime se boni glasi. Špekulanti, banke itd., ki so bone kupovali od ljudi, ravno ne bodo prišli na svoj račun. Vseh teh bonov je v prečanskih krajih za 350 milijonov kron. Od teh 350 milijonov jih je le za 70 milijonov, ki se glase na večji znesek od 1000 K, vsi drugi so manjši, tedaj boni malih in siromašnih ljudi! — Tedaj je ta amandman namenjen našim revnim slojem, udarjeni pa so pri tem špekulanti. Koliko pa je s tem amandmanom pridobil državni kredit,

ni potreba poudarjati. Če je res, da je tak amandman izvor »kapitalističnih nazorov«, potem je res tudi to, da se »Jutro« z resnico še ni nikdar skregalo.

Uspehi SLS pri znižanju davkov v številkah

Z ozirom na to, da izvestno časopisje hoče za vsako ceno prikriti naši javnosti vse uspehe, ki jih je dosegla SLS za Slovenijo, je prav da našim čitateljem pokažemo, kako govore o tem uspehu uradne številke.

Za leto 1926 je bila dohodnina za Slovenijo takole odmerjena:

redna dohodnina	21.276.266 Din
drž. edinstveni pribitek	17.984.959 Din
30 odstotni izredni pribitek	11.778.367 Din
Skupno	51.039.592 Din

Slovenska ljudska stranka je dosegla, da se je ves 30 odstotni izredni pribitek črtal. To se pravi, da bo Slovenija samo na dohodnini plačala v bodoče približno 12 milijonov dinarjev manj, kot je plačala lansko leto.

Ali 12 milijonov, ki jih je SLS prihranila našemu davkoplačevalcu, ni nikak uspeh? Ali se 12 milijonov ne bo prav nič poznalo v našem gospodarstvu? Ali je SDS kdaj dosegla le senco take koristi za ljudstvo?

Če preračunamo gornje zneske v odstotke, dobimo, da se bo celokupen znesek vse odmerjene dohodnine znižal za 23,1 odstotka ali skoro za eno četrtino.

To je samo ena velika postavka, ki jo je mogoče za Slovenijo po uradnih številkah izračunati.

Nič manj važni niso drugi uspehi, ki jih je pa težje preračunati posebej za našo pokrajino. Naj navedemo, da se je v letu 1926 plačalo v Sloveniji samo na trošarini na ciklo 415.139 Din, na karbid 1.793.245 Din, na sveče 309.994 Din, na pivo približno 1.200.000

Zadnji boj za Šanghaj.

London, 18. marca. (Izv.) Kantonska armada nadaljuje svoje prodiranje proti Nankingu in potiska šantunske čete polagoma nazaj. Glavno obrambno črto severne armade so Kantongi že prodrli. General Čangčungčang namerava svoj odsek sploh izprazniti, ker ne dobi nikakih sredstev za obrambo Šanghaja. Sicer se pa vrše med voditelji kantonske in šantunske armade pogajanja za mirno predajo Šanghaja.

V Šanghaju je vse pripravljeno, da prevzame upravo Kuomintang. Ustanovil se je meščanski svet, ki bo takoj prevzel mestno upravo.

V pričakovanju skorajšnjega prihoda kantonskih čet je delavstvo zopet proglasilo generalni štrajk, ki pa ni popoln; štrajka do 250.000 delavcev.

Mednarodna naselbina je prenapolnjena s kitajskimi in inozemskimi begunci. Kitajsko delavstvo je v 10 dneh priredilo prenočišča za 14.000 oseb.

Britanske čete so zasedle zadnje dni še delavski oddelek Tašapej, ki leži na kitajskem ozemlju, a meji na inozemsko naselbino. Britansko poveljstvo vtemeljuje to odredbo s tem, da leže v tem oddelku vodovodne naprave, ki jih je treba zaščititi; vodovodno delavstvo je že dobilo britanske izkaznice. S tem so zasedeni vsi mestni okraj, ki meje na inozemsko naselbino.

Za zblizanje med S. H. S. in Bolgarijo.

Sofija, 18. marca. Včeraj je kralj Boris sprejel našega novega poslanika v Sofijo, Ljuba Nesiča, ki je kralju izročil svoja poverila. V svojem nagovoru je poslanik izjavil, da hoče z veseljem sodelovati pri veliki nalogi za zblizanje in sporazum obeh velikih balkanskih narodov. Upa, da so tla za to delo že dobro pripravljena. Njegovo imenovanje za poslanika v Sofijo je najboljši dokaz, kakšna čustva prevevajo Jugoslavijo; upa, da goji enaka čustva tudi bolgarski narod.

Kralj Boris je odgovoril, da v Ljubi Nešiču z veseljem pozdravlja zastopnika one generacije, ki je delala za zblizanje obeh narodov. V zadoščenje mi je — je nadaljeval kralj — zagotovilo dobrega razpoloženja pri vodilnih možeh Jugoslavije za zblizanje. Enako razpoloženje prevladuje tudi pri nas. Upam, da se bo posrečilo premagati še obstoječe ovire in uresničiti za oba dela koristno zblizanje. Zagotavljam, da bodo vsi koraki v tem pravcu našli vse moje in moje vlade soglasje in pomoč.

Bolgarska politika.

Belgrajska »Politika« poroča, da se med Italijo in Bolgarijo sklepa tajna pogodba. Vse je že dogovorjeno, edino v vprašanju reparacij so nastale težave. Da se premaga tudi to, bo po vsej priliki sedanji zunanji minister Burov odstopil in na njegovo mesto bo imenovan sedanji finančni minister Malev, ki ima z italijanskimi krogi obsežne zveze.

Bolgarski vojni minister Volkov je imel pogovor s časnikarji. Izjavil je, da Bolgarija

Din. Vsa ta trošarina je sedaj odpravljena.

Tukaj gre zopet za težke milijone, ki so prihranjeni konsumentu, ki itak nosi breme vseh posrednih davkov, torej za milijone, ki so prihranjeni v največji meri delavecu, kmetu in uradniku.

Kaj je torej to, če ne useph? Sovražnike ljudstva okoli »Jutra« bodejo te številke v očeh, toda narod in javnost bo ravno v tej borbi SDS proti znižanju davkov spoznal, da je ta klika njegov najhujši sovražnik.

△ Ravna linija in doslednost. Ker smo zapisali, da je SLS znala vedno varovati ravno linijo in doslednost, kar so ji v parlamentu celo nasprotniki priznali, imenuje »Jutro«, to jezuitsko samohvalisanje (jezuitsko samo hvalisanje, ta je dobro!) in opisuje SLS kot leglo vsega moralnega in gospodarskega zla v Sloveniji. To pa vse za to, ker SLS v teku tega poldruga meseca, odkar je na vladi, še ni mogla izvesti vsega svojega programa in odpraviti bremena, ki jih je natovoril Sloveniji še PP režim. Med drugim pa bi morala SLS izpeljati zdaj tudi revizijo ustave, tako zahteva »Jutro« in piše debelo: Sedaj ima SLS svoje ministre, zakaj ne vstane in izjavi, da predlaga revizijo ustave? — V pomirjenju »Jutra« izjavljamo, da bo SLS gotovo tudi to storila, čim bo zasigurana zadostna večina, ki je po ustavi za to potrebna. Te večine danes še ni in zato zamore SLS zaenkrat ostati le na ravni liniji in pri svoji doslednosti, ki bazira na načelu: avtonomije. Vidovdanska ustava pa je centralistična in je danes vseč samo še samostojnim demokratom, drugače pa so se po vrsti že vse stranke izjavile za potrebo njene revizije, tudi radikalni krogi že, kakor bo to »Jutro« znano. Torej se zna enkrat le znajti skupaj potrebna večina za revizijo ustave — no, in na kakšni liniji bo pa takra/SDS?

v LONDON, 18. marca. (Izv.) Po poročilih iz Šanghaja so delavske organizacije proglasile generalno stavko radi vesti, da bodo kantonske čete vsak čas zavzele Nanking. Tekom sobote bo stavkalo že 250.000 delavcev. Stavko hočejo vzdržati toliko časa, dokler nacionalistične čete ne bodo zavzele Šanghaja.

v London, 18. marca. (Izv.) »Times« poroča iz Šanghaja, da razpolaga general Čangčungčang na črti Šanghaj — Tinangfu z 250 tisoč mož broječo armado. Med temi je 2000 beloruskih vojakov. Ima na razpolago tudi dva velika oklopna vlaka. Južna armada je koncentrirala vse sile na mesto Nanking, ker bi z zavzetjem tega avtomatično povzročilo tudi padec Šanghaja. Pričakujejo, da bo Nanking vsak čas prišel v roke kantonskim četam.

NOVA RUSKA PROTESTNA NOTA PEKINSKI VLADI.

Peking, 18. marca. (Izv.) Sovjetsko poslanstvo je tukajšnjemu zunanjemu uradu izročilo novo noto glede zaplembe ruskega parnika »Pamjat Lenina« i aretacije ruskih kurirjev. Nota zahteva vrnitev parnika in oprostitev kurirjev ter naglašja, da se pri Borodinovi ženi in ostalih kurirjih niso našli nikaki kompromitujoči papirji, marveč se je to šele kasneje izmislilo v opravičilo.

London, 18. marca. (Izv.) Borodinovo in tovariše so iz Tsinafuja prepeljali v Peking, kjer jih postavijo pred vojno sodišče.

upa, da se tudi njej dovolijo razne koncesije, kakor so se Nemčiji in da se zlasti odpokliče vojaška kontrolna komisija, ki sedaj zadnjič preiskuje bolgarske oroževalne razmere. Bolgarske meje so na vse strani zavarovane in Volkov upa, da pretečeta pomlad in poletje pravtako mirno, kakor je bila mirna zima.

BOLGARSKE ZRAČNE ZVEZE.

Med bolgarsko vlado in francosko letalsko družbo Synde se je sklenila pogodba za zračni promet med Sofijo in Carigradom preko Belgrada. Letala bo dala družba; tretjina pilotov mora biti Bolgarov.

ITALIJANSKA ŠPIJONAŽA V BOSNI.

v Sarajevo, 18. marca. (Izv.) »Večerna pošta« prinaša vesti o italijanski špijonaži v Bosni. Pravi, da je v Bosni veliko lesno podjetje, ki je v rokah Italijanov in so pri njem zaposleni šoferji, katerih poklic pa ni šoferstvo. V resnici so to italijanski inženerski častniki, ki imajo nalogo vršiti špijonažo za italijansko vlado. Verjetno je, da ima Italija tu razpredeno svojo spionažo predvsem z ozirom na aspiracije, ki jih ima v Albaniji.

PRVI JUGOSLOVANSKI MASTODONT.

v Sarajevo, 18. marca. (Izv.) Iz Banjaluke poročajo, da so v bližini Konjice v nekem rudokopu našli okostje mastodonta. Pred kratkim so v bližini Banjaluke našli tudi ostanke mamuta.

ČICERINOV OBISK V PARIZU.

Pariz, 18. marca. (Izv.) Sestanek med Čičerinom in Briandom je končnoveljavno dogovorjen. Vendar pride Čičerin v Pariz šele v 8 do 14 dneh. Nato »Aide Čičerin radi okrepitev v Južno Francijo.

Beleške

△ Jajčarce, maslarce, šiviljice... Zaradi novih volitev v trgovsko in obrtno zbornico se peni »Jutro« in piše: Za velike usluge, ki jih izkazujejo radikalom (klerikalci namreč) so dobili sedaj tudi to nagrado, da bo razveljavljen dosedanji volivni red in da bi zbornica nov volivni red, po katerem bodo jajčarce, maslarce, male šiviljice, krparji in mali polobrtniki odločevali o usodi interesnega zastopstva slovenskega obrtnika in trgovca. — Prvič novega volivnega reda še nikjer ni, drugič pa vprašamo »Jutro«: Kakšna demokracija pa je spet to, ki jo tu razvijate? Zakaj pa bi tiste male šiviljice ne smele voliti v zbornico, če imajo obrtni list in če plačujejo davek od svoje obrti? Kje pa je tu nagnjenost zaščitenega malega obrtnika, slavna SDS-arija? Tretjič pa vprašamo: Kaj, ali ne bodo te jajčarice, maslarce in šiviljice volile napredno in demokratsko SDS, Kako pa je potem tisto zmagonosno prodiranje demokratske in napredne ideje v široke sloje nacije, o katerem »Jutro« tolikrat piše? Kaj, ali papežinja Favsta tako malo vleče?

△ Naprednost v jutrovskega taboru vidno napreduje, odkar je SLS na vladi. Za vsa mogoča napredna načela se je v tem času že navdušilo »Jutro«: za demokracijo, za vsesplošno svobodnost in enakopravnost, celo za versko, za socialno pravičnost etc. in zdaj se navdušuje tudi za parlamentarizem: »Res je naš parlamentarizem slab, a kolikor ga je, toliko je vendar glavni nosilec demokratičnih svoboščin v državi. Odpravite ga in odprli ste pot diktaturi...« — No, pa še ni tako daleč nazaj, ko je vladal PP-režim s pravcato dejansko diktaturo, ko je izvajalo pribečevičevsko časopisje, da je zdrava diktatura še vedno boljše kot gnil parlamentarizem, in ko se je naravnost grozilo z razpustom narodne skupščine. Da, to so bili lepi časi diktatorskih poizkušanj, tako lepi, da jih tarina »Slov. Narod« dolgo ni mogel pozabiti in je še lani večkrat povedal svoje mnenje, da bi bilo najbolje uvesti tudi v naši državi kakor na Španskem in v Italiji diktaturo, ker drugače ne pridemo naprej... Nas le vesel, da je »Jutro« zdaj pod klerikalno rladlo postalo tudi zagovornik parlamentarizma, kakor vseh drugih naprednih stvari in je na ta način upati, da, če »kteritane« klerikalci še kaj časa na vladi, postane ta dična SDS-arija, katere vrhovni šef simpatizira z Mussolinijem, še vseskozi napredna — seveda samo na Jutro-rem papirju.

Nemško-jugoslov. sporazum.

Berlinska »Germania« z dne 25. t. f. prinaša pod gornjim naslovom članek dr. Camilla Morocutti. Morocutti pravi, da vodi pot do nemško-jugoslovanskega sporazuma preko nemške narodne manjšine v Jugoslaviji, ki se je odpovedala vsem iredentističnim ciljem in hoče biti le polnopraven del jugoslovanske države. Jugoslavija naj ne odbije roke, ki ji jo nudijo Nemci.

Trgovinska pogajanja z Grško.

Med našo državo in Grčijo se je dosegel sporazum glede trgovinskih pogajanj, ki se začne še tekom tega meseca. Naši delegaciji bo načeloval Sava Kukić, generalni ravnatelj carin v pok., grški pa belgrajski poslanik Polychroniades. Pogajanja se bodo kasneje nadaljevala v Solunu.

TORNADO NA RIVIJERI.

v Menton, 18. marca (Izv.) Velik tornado je napravil v vsej okolici ogromno škodo, Osem oseb je mrtvih, 15 pa ranjenih.

»MATERINSKI DAN«

25. marca v hotelu »Union«.

»Pridi k nam Tvoje kraljestvo«

(Mat. 6, 10.)

Bilo je v kavarni. Ime je docela brez pomena in nas ne zanima. Pogovor se je sukal o našem časopisju, kakšno je, kakšno bi moralo biti, kakšne hibe ima. Bilo je izrečenih marsikaj lepih misli — ena izmed mnogih pa je bila tudi teza enega starejših, zelo uglednih gospodov, ki se je glasila: »Meni se zdi, da imamo preveč časopisja. Samo pogledjte in preudarite; dnevnikov naj ne omenjam. Toda ta kopa mesečnikov in še se nam jih obeta. In nikjer nobene smotrenosti, kontrole...«

Rahlo sem poskušal ugovarjati: delitev dela, križajoči se nazori, kjer je boj, tam je življenje, moderna prižnka, šesta veselja.

Gospod me je presunljivo pogledal in dejal: »Recimo, dobro; ampak čemu je treba dveh misijonskih listov: »Naši misijoni« ali kako se že list glasi in sedaj še »Kraljestvo božje«, ki sem ga pravkar dobil. Čemu — vas vprašam?«

To je košček debate, ki se vrši dan za dnem, morda pri stoterih mizah: v kavarni, v domovih, po obedih, pri črni kavi. Jasen odsev naših razmer in našega življenja, naše nujne rasti v svetovno obzorje in pozorišče. Pa mi pravijo, da sem pesimist.

1 »Kraljestvo božje« izdaja Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, urejajo ga: Dr. Grivec, dr. Merhar, dr. Snoj, dr. Cukala, J. Mrt, M. Avšič.

Kaj se godi doma

Krekovi mladini!

Letos obhajate petletnico svojega življenja. V kolikor morem zasledovati Vaše gibanje, moram priznati, da ste zelo agilni, neumorno delavni in požrtvovalni v dosego namenov, da družabno življenje opravate po edino pravih, edino koristnih krščanskih načelih.

Kako prav je, da zbirate mladino in že v njihova srca zasajate prave nazore o socialnem pokretu, ki se v naših časih mogočno razvija, pa je tudi v nevarnosti, da ga krivi učitelji speljejo s prave poti na pot pogubno za poedince in za društvo.

Modro ste sklenili, da se oslanjate na priznane borilce za pravi socialni razpaj, za pravo obnovo socialnega življenja v vseh stanovih. Imate list »Pravica«, katerega ste začeli dodajati poučno prilogo za globoko razglabljanje socialnih vprašanj.

Ker pa čutite, kako težka in nevarna je ta naloga, zato si iščete zanesljivih, v reševanju socialnih vprašanj priznanih sodelavcev. O, da bi jih dobili mnogo in stanovalnih!

Ta Vaša skrb mi daje poročilo, da boste ostali na pravi poti, kar bo v častno in očno korist naši mladini in osemu našemu narodu. Le previdno in pogumno naprej!

Srčen pozdrav in poseben blagoslov! Z Bogom!

V Ljubljani, dne 4. marca 1927.

† Anton Bonaventura, škof.

Proslava petletnice »Krekove mladine«.

Nocojšnja proslava se začne točno ob pol osmih v »Ljudskem domu« v Ljubljani. Pri slavnostni akademiji sodelujejo gojenci dramatične šole »Delavske zbornice«, mešani pevski zbor Krekove mladine Ljubljana pod vodstvom g. Fr. Mihelčiča, in železničarsko glasbeno društvo »Sloga«.

Točke sporeda smo iz gotovih vzrokov nekoliko spremenili in sicer:

1. J. Fučik: »Prihod gladijatorjev«. — Koračnica.
2. Pozdrav. — Franc Kordin.
3. Dr. Krek-St. Premrl: »Naša pesem«. — Moški zbor.
4. Anton Vodnik: »Delavke«. Deklamacija. — Anica Zalar, Ljubljana.
5. Waldeufel: »Car siren«. — Valček.
6. St. Premrl: »V Korotan!«. — Mešani zbor.
7. Tone Seliskar: »Naša pot«. Deklamacija. — Albin Gasser, Jesenice.
8. Ivan Cankar: »Hlapec Jernej«. Druga slika. Za oder priredil Milan Skrbinšek.
9. Emil Adamič: »Hrepenenje po domovini«. — Mešani zbor.
10. Govor. — Franc Terseglav.
11. Nyvlt: »Kapitan Rimke«. Koračnica.
12. »Vstajenje«. Simbolična slika z deklamacijo; godba izvaja prvi »Našo pesem«.

Med posameznimi točkami in med odmorom orkestralne točke.

Cene: Parterni sedeži po 12 in 10 Din. — Balkon 8 Din. — Galerija po 10, 8 in 6 Din. — Stranski parter po 5 Din. — Stojišče 4 Din. za dijake 3 Din. — Vstopnice se dobe od 9 do 12 dopoldne na Starem trgu 2/1, od 6 zvečer dalje pa v »Ljudskem domu«.

Pohitimo na proslavo Krekove mladine in pokažimo svojo naklonjenost krščansko socialističnemu delavskemu naraščanju! Delu slava, delu čast!

K občnemu zboru družbe sv. Elizabete v Ljubljani.

Zapisano je: »Kadar daješ miloščino, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica«. Dobro tudi vemo, da reklama in neka vnanost dobrim delom ne prinaša blagoslova in jim le prehitro jemlje vso raso nežne milosti. In vendar nastopijo trenutja, ko je treba luč dobrih del postaviti na svečnik, da svetijo v svet in ga opominjo na skoro pozabljeno veliko dolžnost krščanskega življenja. Ob dobrih delih naj se zave svet, da taka dela niso neka evangeljski svet, še manj pobožen sport, ampak sveta dolžnost, sestavni del krščanskega življenja. Ali je prav, da jemo in pijemo iz dragocenih posod, medtem ko Kristus trpi v svojih ubožnih?«

Te misli nam vsajajo, ko beremo poročilo o delovanju družbe sv. Elizabete, ki se bo podala na jutrišnjem občnem zboru ob 4 popoldne v Marijanišču. Kakor povzamemo iz poročila je imela družba v preteklem letu 8 konferenc. Okvir družbi je torej skromen; a slika v tem okviru je lepa in sveža. Konferenca so namreč v letu 1926 nabrale in porazdelile vsoto 67.813,55 Din in te vsote je bilo deležnih 463 podpirancev, med njimi 76 družin in 244 otrok. Če vpoštevamo nepovoljne gospodarske razmere, v katerih živimo in pa redkost prave srčne ljubezni, moramo priznati, da so plemenite gospe, ki so to vsoto zbrale in porazdelile, izvršile prelepo delo. Številke same še vsem onim, ki hočemo biti blage volje, dosti pouderno govore. Priporočamo nam o grizljajih kruha, ki se je redno delil, o koščkih premoga, ki je ogreval za praznike mrzle sobe, o koscih obleke, ki je odevala otrple ude; o solzah, ki so se osušile, o novem pogumu življenja ki je svet oživil nje, ki so zapušeni... Hvala vam, plemenite gospe, za vsa ta dela. Nagrada naj bo vam in vašim rodbinam pred vsem božji blagoslov, potem pa zavest dobrih del in velika milost prostovoljne žrtve. Zakaj žrtev je — vsi vemo to — hoditi od hiše do hiše in zbirati prispevke, žrtev, obiskovati zapuščenost v njenih kotliškah, žrtev, doživljati razočaranje, žrtev, želi nehalnost, žrtev, venomer samo dajati.

Umestno se zdi, da se vse to ob tej priliki iznova poudari. Drugod imajo lepše razpredene organizacije krščanske ljubezni, mi smo precej zastali. Zato pa gre hvala vam, plemenite duše, ki čuvate ta sveti ogenj pri nas tako skrbno in vestno in nesebično. Zelimo, da bi ob občnem zboru in prijateljskem sestanku ta ogenj na novo razplamtel, objel pa tudi vsa srca, ki so po svoji plemenitosti za dobra dela poklicana. Ne pozabimo: »Bog ljubi ubožce, zato tudi ljubi one, ki ljubijo ubožce.« (Sv. Vincencij Pavelski.)

Smrtna nesreča.

Iz Ribnice nam pišejo: Ponesrečil se je v ponedeljek v gozdu Janez Prelesnik iz Goričevsi 13. Ko je klesil drva, se mu je en hloď prevrnil tako nesrečno na trebuh in ga pritisnil na drugi ležeči hloď na tleh, da se ni mogel ganiti. V tem položaju je revež ležal celih osem ur. Ker ga le ni bilo domov v miraku, so ga šli iskat in našli so ga še pri zavesti. Z velikim trudom so ga otavskit močje rešili in so ga morali nesti skoro uro daleč v rjuhah domov. V nekaj minutah je nato doma umrl. Pogreb je bil v sredo ob 9; pri pogrebu je tvorilo prvič spremstvo gasilno društvo iz Goričevsi, ki je bilo nedavno ustanovljeno. Pokojnik zapuša pet nedolnih otrok in ženo ter še žive starše.

Tatinska ciganska tolpa.

Orožništvo zasleduje tolpo ciganov iz okolice Slov. Gradca, ki se klati v mariborski okolici ter so njeni člani izvršili številne tatvine. Zadnje dni so se mudili v Žižah ter okradli več posestnikov, katerim so odnesli veliko perutnine.

Jožef Arhar — 60 letnik.

Dne 15. marca t. l. je minilo 60 let, kar se je rodil v Vižmarjih nad Ljubljano g. Jožef Arhar, posestnik, mizarski mojster ter eden najagilnejših delavcev na polju slovenskega gasilstva. Bil je ustanovitelj šentviške požarne brambe L1888, ustanovitelj požarne brambe v Vižmarjih in se veliko prizadeval, da se je osnovala »Savska gasilska župa«, v kateri so včlanjene vse požarne brambe od Medvod do Laz, in katere načelnik je še danes naš šestdesetletnik, Jožef Arhar je bil tudi poštupan občine Sentvid in je dal iniciativo za napeljavo vodovoda za podobčino Vižmarje.

Mrtvec v potoku.

Dne 11. t. m. so našli v Žižah pri Konjicah v potoku Koprivnica truplo nepoznanega moškega, ki je ležalo v 15 cm globoki vodi. Mrtvec ni kazal nikakih znakov nasilja, ležal je pa v potoku približno 48 ur, predno so ga odkrili. Pri njem so našli 18 dinarjev drobiža, pa nobenih drugih listin, po katerih bi bilo mogoče ugotoviti identiteto; tudi ljudje, ki so si ga ogledali, ga niso spoznali. Mogoče je, da je nepoznan utopjenec identičen s Francem Dramšnikom, kočarjem iz Sp. Dolžca, ali pa z nekim Jurecem iz Soseske pri Vilanju, katerega že časa pogrešajo.

Naznanilo!

Kdor želi letos imeti prvovrstno in najmodernejšo slikarjijo, naj naroči le pri trdki

Ivan Martinc, slikar in pleskar
Ljubljana, Poljanska c. 20
Cene konkurenčne in solidne.

Gladovna stavka v mariborskem policijskem zaporu.

V policijskem zaporu »pri Grofci« sedijo od 16. t. m. po celem Mariboru znani »vitez« Zagorski, ki je bil obtožen radi razgrajanja na 14dnevno zaporno kazen. Skoro celo leto se je izmikal kazni z raznimi milostnimi prošnjami, sedaj pa je končno najvišja inštanca njegove prošnje odbila in Zagorski je moral v zapor. Iz jeze je prišel sedaj v zaporu stavkati na ta način, da odklanja vse jedilo. Že tri dni ni ničesar zavžil. Vse je radovedno, kako dolgo bo vzdržal z originalnim štrajkom.

Šahovska bitka

v Newyorku se nagiba h koncu. V polnem razvoju pa je bitka ljubljanskih dobaviteljev oblačil. Gre za to, kdo bo nudil najlepše pomladansko blago za obleke in površnike ter po najnižji ceni. Izgleda, da bo zopet zmagala trdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

Jugoslov. tujsko-prometna razstava na dunajskem velesejmu.

Maribor 18. marca 1927.

Ko sem prišel na Dunaj, sem se-le izvedel iz časopisov, da je kot posebnost letošnjega pomladanskega velesejma na Dunaju poleg poljske razstave, tudi jugoslovanska tujskoprometna razstava. Ker v časopisju ni bilo navedeno, kje da se nahaja, sem se v Rotundi obrnil na izvestitelja, ki pa sploh ni vedel, da je taka razstava. Tudi v seznamu je ni našel. Pa sem se podal na pot, da jo sam poiščem. Šel sem v Messepalast. Poleg raznih paviljonov in oddelkov sem pričakoval vsaj tu, da najdem, kje da se nahaja vendar ta razstava. Nisem je našel. Tudi tu sem vprašal izvestitelja. Kakor bivši avstrijski cesar Franc Jožef je izgledal, pa on mi ni vedel ničesar o tej razstavi povedati. Pri prehodu iz palače v paviljon pa sem obstal na ozkem hodniku, kjer sem bral mali napis, da je tu jugoslovanska tujskoprometna razstava. S tovaršem, ki je moral dovolj te razstave favati z menoj po vseh paviljonih, sva se oddahnili, pa pošteno.

V malem prostoru je prirediteljstvo razstave — in to je Offizielles Verkehrsbüro des Königreiches der Serben, Kroaten und Slovenen, Wien I. Seilerstätte 30 — skušalo

OPOMENILO! Opozarjamo vse od emalee, luteranske in ostale javnost, da gospoda **Leskovec Franc in Pavlina August** nista več naša uslužbenca in da torej nimata pravice nastopati v našem imenu, inkasirati ali sklepati kakršnekoli kupitje.
Društvo za prodajo Singer-šiv. stroj., Bourne & Co.

Dnevne novice

★ **Univerza ali vseučilišče?** Pred nekaj dnevi se je v Slovencu nekdo iz vneme za čistost slovenskega jezika spotekil nad uradnim nazivom slovenske visoke šole v Ljubljani, češ, imenuje se **univerza**, mi pa smo se prej dolga leta borili za slovensko **vseučilišče**. Trud za čistost in čiščenje jezika je vse hvale vreden, a skrbeti je treba, da se gorečnost ne zmaliči. **Vseučilišče!** Besedi kot taki ne bi oporekali, ker pa naj velja za prevod latinjske **universitas**, je ne moremo priznati. **Universitas** ni zavod, kjer se vse poučuje in kjer se je mogoče vsega učiti — in to hoče povedati beseda **vseučilišče**, marveč **universitas** je korporacija, je občestvo profesorjev in studentov. Te korporacije za gojenje znanosti so od časov visokega srednjega veka uživale velike privilegije in svobode. Današnja »avtonomija« univerz je komaj senca privilegijev starih visokih šol. Pustimo torej slovenski visoki šoli ime **univerza**, ki so ga sankcionirala stoletja. Čehi so ponosni na svojo staro **Karlovto univerzo** in Poljaki na **Jagelonsko univerzo**. Slovenci pa skrbimo, da nam naša univerza v Ljubljani ostane in pomagajmo, da se bo krepko razvijala!

★ **Sprejemanje novih uslužbencev v železniško službo.** Za sprejem v železniško službo se oglašja vsak dan veliko število prosilcev. Toda po naredbi prometnega ministra MS 4950 od dne 25. 2. 1927, se radi predstoječe reorganizacije prometne službe in njenih naprav ne sprejme do nadaljnjega noben nov uslužbenec v kateremkoli uradu ali oddelku železniškega resora. Izvzeti so samo delavci pri posameznih oddelkih in se ti samo takrat, če se sprejmejo na mesto odpuščenih delavcev, kakor tudi v slučaju začasne, nenadne in neodložljive potrebe, a to samo za kratko dobo. Z ozirom na to ministrovo naredbo naj prosilci do nadaljnjega ne vlagajo prošnje za sprejem v železniško službo in naj se tudi ne obračajo na poslanice za tozadavne intervencije.

★ **Duhovniška vest.** Župnijo Sv. Marjeta na Planini je dobil g. Vladimir Cepuder, kaplan v Zetalah. Novo župnijo nastopi dne 1. aprila t. l.

★ **Romanje k Sv. Hemi na Koroškem** bo od 11. do 13. maja. Priglasje sprejema župni urad Javorje, p. Poljane nad Škofjo Loko, samo do tihe nedelje, t. j. do 3. aprila. Kdor se priglasil, naj pošlje tudi 10 Din za stroške. Skupni potni list in avstrijski vizum bo preskrbelo vodstvo, ki bo zaprosilo tudi za polovično vožnjo od Ljubljane do Jesenic drž. meje. Vsak priglasenec naj sporoči: svoje ime in priimek, stan (poklic), ime svojega očeta, svoje bivališče (vas in občina). — Menda ni božje poti, kjer bi se toliko skupno molilo, kakor na božji poti k Sv. Emi. Udeležimo se tega starodavnega potovanja tudi letos v prav obilnem številu!

★ **Tako je prav!** »Jutro« je beležilo z debelimi črkami, da je veliko zapostavljanje Slovenije, ker je sedanja vlada ukinila zdravstvene inspektorate in prenesla njihove agende na upravitelje bolnic. Vodje bolnic, ki so sami v večletni upravni praksi preizkušeni zdravniki, izjavljajo, da je ta ukrep vlade popolnoma pravi in da so vsi zadovoljni z njim, le edino »Jutro« ni in to radi demagogije.

Priporočam veliko zalogo

modrocev, otomanov, vsakovrstne mreže, zložljive postelje, divane itd.

Velika izbira žime, afrika (Seegras) vedno v zalogi in najcenejša prodaja

Franc Jager, tapetnik — LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 29, poleg »Zmajkega« (preje mesarskega) mostu.

opremiti prostor, kolikor se je pač dalo. V sredini je lepo ovenčana slika našega kralja Aleksandra z lastnoročnim podpisom v cirilici, kar so Nemci posebno še študirali. Po stenah pa so razobešene slike in fotografije pokrajinskih lepote, letovišč in zdravilišč v Jugoslaviji. Na dveh malih okencih, ki sta iz dvorišča dovajala malo svetlobe v ta temen hodnik, so ležali letaki, ki naj bi jih občinstvo jemalo s seboj.

Načrt razstave bi bil še pravičen, toda vsebina me nikakor ni zadovoljila. Glede prostora ne morem reči nikake pripombe, ker morda ni bilo mogoče najti boljšega. A tudi tu bi se lahko razporedilo vse drugače in vse bolje. Dasi je »Jutro« pred par dnevi pisalo, da je nova tujsko prometna pisarna v Mariboru sodelovala pod vodstvom dr. Pirkmajerja tudi na tej razstavi, se mi to zdj zelo neverjetno, ker bi sicer bila Slovenija malo drugače zastopana na razstavi.

Med slikami, ki jih je do 30 vseh, je zastopana ogled z risbo iz ateljeja Gaertner und Kloss. Pred to risbo sta ostala s tovaršem in konečno uganila, da je to Bled. Uganila, pravim, ker tudi napisa ni bilo. In prav, da ga ni bilo. Dve fotografiji Bleda sta prav skromno skušali pokazati lepoto raja v naši Gorenjski.

Rogaška Slatina ima dve fotografiji. Ena kaže glavni portal Zdraviliškega doma in ima pravičen napis. Druga kaže splošen pogled na Rogaško Slatino, pa brez napisa. Nalase sem vprašal tam nastavljenega jugoslovanskega izvestitelja, kateri kraj je to. Odgovoril mi je »Dubrovnik«. Ko sem mu ugovarjal, se

★ **Okrajni zastop v Laškem.** Zelja prebivalstva celega laškega okraja je, da se vendar enkrat razreši demokratsko gerentstvo svojih poslov ter imenuje drugo. Pri tej priliki si pa ne moremo kaj, da obvestimo širšo javnost, da so demokracije pred leti popolnoma prezrli imenovati v okrajni zastop iz Trbovelj tudi pristaše SLS. C. g. župnik Gašparič je bil v zastop imenovan še v svojem dušnem pastirovanju v St. Rupertu. Kljub deputacijam, ki jih pošiljajo demokracije v Ljubljano in ki je sestavljena vedno iz istih oseb, upamo, da se upravičeni in splošni želji prebivalstva čimprej ugodijo, da se imenuje novi gerent s svetom.

★ **Ljudski dom v St. Vidu pri Ljubljani.** V nedeljo, dne 20. marca, bo ob 7 zvečer II. del predavanja o Ameriki. Predaval bo gosp. svetnik Markež, ki se je sam udeležil evharističnega kongresa v Čikagu. Predavanje pojasnjuje skioptične slike in film. Vstopnina 3 Din.

★ **V društvenem domu na Glincah** se vprizori v nedeljo, 20. t. m. ob pol 8 zvečer krasna drama »Uničeno življenje«. Predprodaja vstopnic due 19. in 20. po deveti maši in v nedeljo ob 6. ure dalje v društvenem domu na Glincah. Cene običajne.

★ **Oblastno zborovanje trezne mladine.** 19. marca vsi v Maribor na oblastno zborovanje trezne mladine, ki se bo vršilo takoj po prihodu vlaka iz Ljubljane v mali dvorani študijske knjižnice. Popoldne bo razgled po mestu, nato pa prosta zabava članov v mali dvorani »Narodnega doma«. 20. t. m. zjutraj odhod na koroško stran v Ruše in Falo pod vodstvom dr. med. F. Mikiča.

★ **Na slovensko časopisje fašistovski znak!** Da se slovenskemu časopisju v Julijski pokrajini prizadenejo še večje težave, kakor jih ima že zdaj, bo, kakor se čuje, v najkrajšem izdan odlok, da mora časopis nositi liktorski sveženj ali se mu pa odvzame dovoljenje za izhajanje.

★ **Na Jesenicah** in sploh po Gorenjskem je zelo mnogo Jožetov in Jožic, ali kakor po domače pravimo Pepec. Stara navada je, da se ta dan eden drugega obdarujejo, posebno tam okoli savškega sejma, ki je eden izmed najlepših celega leta. Ali bi ne bilo zelo primerno, ako bi vsak voščilec godovniku kupil srečko kat. del. prosvetnega društva na Jesenicah mesto raznih manj prikladnih stvari, katere se na ta dan kupujejo na sejmu? Kakšno veselje bo zavladalo v družini dotičnika čez dva meseca, ko bo zadel glavni, ali kak drug dobiček! Zato Jeseničani, kupujte posebno danes na vaš delavski praznik srečke, v kolikor jih še niste. — Lot. odbor kat. del. prosv. društva na Jesenicah.

★ **Pevske zборе** opozarjamo na Bajukove Slovenske narodne pesmi (za moške in ženske zборе), ki so izšli pri Novi založbi v Ljubljani. V tej novi 2. izdaji sta strnjena dva zveza v enega, zato je cena 26 Din zelo nizka.

★ **III. književna tombola Jugoslovanske Maticе.** Dne 18. t. m. je bila izžrebana četrta številka in sicer št. 33 (tridesettri). S številko 24 in 7 so bile izžrebane vse ambe, z št. 43 so bile zadele prve terne, s št. 33 pa bodo zadele že zadnje terne. Tombolske tablice, ki so s temi štirimi številkami zadele terne (tri številke v eni vrstici) naj se pošljejo najkasneje do 24. t. m. v zaprti kuverti na naslov Jugoslovanske Maticе, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, III. nadst. Za slučaj, da bo do tega dne vposlanih več takih tablic nego je še preostalih dobitkov, se bo vršilo tega dne za dobitke še ožje žrebanje in se pozneje vposlane tablice ne bodo mogle več vpostaviti.

ni udal, dokler mu nisem slovenski povedal, da sem Slovenec in da kraje dobro poznam in sem se pritožil nad tako malomarnostjo, na kar je izvestitelj izginil.

Toplice Dobrna imajo svoj predvojni plakat z napisom »Bad Neuhaus«. Dasi je to kopališče bilo med Nemci znano res le pod tem imenom, vendar bi bilo prav, da se tudi ta plakat že zamenja in da bo na njem označeno, da je »Bad Neuhaus« — Dobrna v Jugoslaviji in ne več »Eigenthum des Landes Steiermark«. Drugih slik pa iz Slovenije ni.

Med prospekti sem našel letak cen za »Bled am Veldezer See« v seziji 1927. In to je vse, kar je bilo iz Slovenije. Prospekt s slikami je bil iz cele Jugoslavije le eden in sicer za morsko kopališče Crikvenica. Poleg tega je bil še letak za 3. potovanje v Dalmacijo in za hotel »Jadrane« v Jelsi (Dalmacija). To je bilo vse. In še tega je bilo malo. Vse tiskovine, ki sem jih našel, so delo dunajskih tiskarn.

Ko sem odhajal iz tega temačnega prostora, je ta mrak legel name, da mi je bilo težko. Kako smo mahjali, kako smo neznajdljivi! Ako bomo s takimi razstavami stopali v svet, potem ne pričakujemo tujeve v našo državo, posebno ne v Slovenijo, ki bi lahko bila tujskoprometno sporedna s Švico in drugimi podobnimi kraji. Ne bom iskal krivcev in ne vzrokov in ne ovir, da je ta razstava tako zgrešena, moj namen je, da opozorim javnost, posebno pa še merodajne kroge, naj se pri takih razstavah dela smotreno in temeljito, ker sicer nam več škodujejo kot pa koristijo.

Fr. Hr.

★ **Važno za večje posestnike!** Potom Društva kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast išče večje število kmetijskih strokovnjakov vseh kvalifikacij in za vse panoge nameslitve v kmetijski službi. Opozarjajo se torej posestniki, pri katerih so mesta izpraznjena, da se lahko obrnejo na društvo (Maribor, vel. županstvo, inž. Zidanšek) za posredovanje.

★ **Rezervni častniki**, ki potrebujejo za prijavo, da so si pridobili pravico za napredovanje v višji čin, potrdilo, da niso bili sodnijsko kaznovani in da niso v sodni preiskavi, naj za takšno potrdilo prosijo pri krajevno pristojnem državnem pravdnistvu. Pravstvena izpričevala, katera je tudi treba priložiti prijavi za napredovanje v višji čin, pa izdajajo v Ljubljani in Mariboru policija, v Celju in Ptuj okrajna glavarja, v ostalih občinah pa občinski uradi. Pravstveno izpričevalo velja kot dokaz dobrega slovesa in da imejitelj ne pripada protidržavni politični stranki. To se objavlja na osnovi pojasnila velikega župana. — Podpodb. Ljubljana.

★ **Razpis ustanov trgovca Antona Kolenca.** Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju razpisuje dijaške ustanove (za srednje in visokošolce) za poletni tečaj 1927. Prednost pri prejemanju štipendij imajo ustanovnikov sorodniki, za njimi domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh brez ozira na spol. Prošnje naj se vložijo izključno pismeno na naslov »Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca, v roke predsednika dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju« do dne 5. aprila 1927. Natančnejša navodila v Ur. listu.

★ **Izredni popusti v zdravilišču Toplice Dobrna pri Celju.** Sezija se prične 15. aprila. Vsi državni uslužbenci, častniki, svečeniki, penzionisti, vojni invalidi in vseh navedenih nepreskrbljenih svoji, nadalje svoji umrlih in padlih vojakov, vojne sirote in ruski invalidi plačajo za 20 dnevno zdravljenje pavšalno vsoto Din 1090, vsi drugi pa Din 1280 in dobi vsak za to:

1. enkratno vožnjo iz Celja na Dobro in nazaj; 2. za 20 dni stanovanje; 3. za 20 dni dobro hrano (4krat na dan); 4. 20 kopeli v bazenu ali kabini; 5. 2 kratno zdravniško preiskavo.

Ta ugodnost se lahko uporablja od 15. aprila do zaključno 10. junija. Vse druge cene so razvidne iz prospekta, ki ga uprava pošlje na željo brezplačno.

★ **Nenavaden pojav.** Znana trdka Ljubljanski magazin v Celju, Kralja Petra cesta 13 je pričela v svrhu čim večjega prometa z veliko loterijsko prodajo manufakturnega blaga. Ta način prodaje, ki je zelo udomačena na Angleškem in v Ameriki, pri nas pa še popolnoma nova, se vrši na ta način, da dobi vsak kupec pri nakupu kot nagrado posebno srečko, s katero lahko zadene ves tisti denar, ki ga je plačal za blago. Ako torej kdo kupi obleko, je zelo vednetno, da bo dobil obleko popolnoma zastoj. Zrebanje srečk se vrši vsakih 14 dni pod nadzorstvom, tako da je vsaka nepravilnost izključena. Ta novost bo imela brez dvoma velik uspeh in bo zadovoljila vsakega. One, ki se zanimajo za stvar, opozarjamo na inserat trdke Ljubljanski magazin, Celje.

★ **Modni salon za dame** otvori lastnik krojnega učilišča F. Potočnik, Stari trg 19, Ljubljana. G. Potočnik, ki je bil radi svojega kroja ponovno odlikovan, bo postregel cenjenim damam z preizkušenim in modernim krojem. Opozarjamo na oglaš omenjene trdke.

★ **Gošča in Basedovo bolezen** uspešno zdravi Radenski zdravilni vrelec, ki vsebuje jod. Požirkoma piti!

★ **Prihodnja številka** »Slovenca« izide zaradi zapovedanega praznika sv. Jožefa v torek zjutraj.

★ **Draga zdravila** plačujete? Boljše je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave, pijte Ziko!

★ **Pri odebelelosti** naravna »Franz-Josef-grenčica« močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef« vodo kot celo proti odebelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, popoldne in zvečer po tretjino kozarca. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

★ **Lesna industrija!** Ia remscheidske žage za polnojarjenik, mlinske krožne in druge, smirkovne plošče, pile, dobite najceneje pri »Jeklo«, Ljubljana, Stari trg. Zahtevajte cenik.

★ **ITO** — zobna pasta najboljša.

★ **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

★ **Ameriške posle**, pooblastila in sploh vse inozemske zadeve, tudi v Južni Ameriki, oskrbi hitro in ceno dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, poslojpe Ljudske posojilnice.

★ **Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo** se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 4. aprila 1927. Prospekti, pojasnila in vpisovanje v prodajalni trdke Ant. Rud. Legat in Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

★ **Nove »Tungram«** radio cavi MRX in MRY. Trdka Tungram donaja dve novi cavi, koje je nazvala MRX in MRY. Obe se razlikujeta od starih tipov v tem, da imata dve žarni niti, pa sta vsled tega manj občutljivi pri razgrevanju. Razen tega sta ti dve paralelno spojeni žarni niti mehaniški tako konstruirani, da je emisija zelo konstantna. MRX je univerzalna cev, ki pa ima posebne pred-

nosti kot cev za nizko frekvenco, ker daje razen velikega ojačenja močno anodno strujo. MRY je izrazita cev za skrajno ojačenje, ki že pri malih naporih glasno in brez hibe reproducira. Oba tipa cavi tvorita akordirano garnituro, ki daje v odgovarjajočih zvezah najboljša rezultate.

Na čast Jožicom in Joškom je danes zvečer ob 8 uri koncert v restavraciji Ljubljanski dvor

Salonski orkester,

Vstop prost.

Specialitete morskih rib. V vinski kleti jedila po nižjih cenah. Odprto do 1 ure ponoči.

Ljubljana

○ **Družba sv. Elizabete.** Občni zbor družbe sv. Elizabete bo v nedeljo, 20. t. m. ob 4. uri popoldne v Marijanišču. Pred občnim zborom bodo ob pol 4. litanije v kapeli. Članice, pridite vse; naprosite pa tudi prijateljice in dobrotnice, da se sestanka gotovo udeležijo.

○ **Cerkven koncert v stolnici.** Cecilijino društvo za stolno župnijo v Ljubljani priredi v sredo 6. aprila, ob pol osmi uri zvečer v stolnici koncert, ki bo nudil izbrane orgelske in vokalne skladbe. Med orgelskimi skladbami se bodo izvajale tudi take, ki se pri dosedanjih stolnih koncertih še niso izvajale. Zastopani bodo Bach, Beethoven, Liszt, Springer, Martini in Guilmant. Med vokalnimi a capella deli Palestrina, skladbe za zbor in orgle pa bodo slovenskih novejših cerkvenih skladateljev.

○ **Ljudski oder** poziva člane in vse one, ki sodelujejo pri »Pasijonu« da se gotovo udeležijo skupne vaje, ki bo v ponedeljek, 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer.

○ **Slov. glasbeno društvo »Ljubljana«** ima v ponedeljek pevsko vajo za ženski zbor ob 7., za moški ob 8. — Pevovodja.

○ **Rokodelski dom.** Pevski zbor pod vodstvom g. prof. M. Bajuka ima pevsko vajo v torek, 22. t. m. in v četrtek 24. t. m., obakrat ob 8. uri zvečer, tamburaški zbor pa v sredo in soboto, tudi ob 8. uri zvečer.

○ **Rokodelsko društvo** vabi k društvenemu sestanku, ki bo jutri v nedeljo 20. t. m. ob 11. v Rokodelskem domu. Vabimo tudi mojstre, da se v obilnem številu udeležijo sestanka.

○ **V Križankah** predava v ponedeljek ob 8. zvečer g. profesor dr. V. Šarabon.

○ **Krščanska šola** za stolno župnijo ima danes ob 5. popoldan svoj redni letni občni zbor v Jugoslovanski tiskarni.

○ **Kulturno-politični klub** Slov. kat. akad. starešinstva ima v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenem lokalu svoj redni sestanek. Dnevni red običajen.

○ **Lapajnar Jožef** — sedemdesetletnik. Te dni obhaja 70 letnico svojega rojstva g. Lapajnar Jožef, najstarejši aktivni član Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva. Rojen je bil 15. marca 1857. v Kamnigoricu na Gorenjskem od koder se je prišel učiti mizarstva v Ljubljano k največjemu takratnemu podjetju Doberletu. Po 9 letih je vstopil k trdki Naglas, kjer je v službi še danes, torej nad 46 let. H gasilnemu društvu je pristopil l. 1880 ter je tekom 47 let neumorno deloval v korist bližnjega. Za zasluge na gasilskem polju je bil že ponovno odlikovan, omenimo naj samo, da ga je ob priliki 40 letnega službovanja imenoval občinski svet ljubljanski meščanom. Danes še vedno opravlja službo poveljnika 3. čete gas. društva. Čestitamo!

○ **Odborova seja** Šentjakobske prosvete se vrši v torek, t. j. 22. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni sobi, Florjanska ulica št. 11. Udeležba je obvezna za vse odbornike.

○ **6 odstotno obligacijsko posojilo** mesta Ljubljane za zgradbo stanovanjskih hiš so nadalje podpisali: Društvo konceptnih uradnikov politične uprave za Slovenijo Din 2000.—, Deln. družba pivovarne »Union«, Ljubljana Din 20.000.— Orešič Roza in Ivan, kurjač drž. žel. 1.500.—, Zaplotnik Ignacij, mestni katehet, Din 1000.—, Urek Mihaela, trgovka Din 1000.—, 24 neimenovanih 71.500 Din.

○ **Šišensko katol. prosvetno društvo** priredi v nedeljo, 20. marca 1927, ob pol osmi uri zvečer igro »Vaški lopov«. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

○ **Društvo »Jožefišče«** v Ljubljani ima letos svoj občni zbor v nedeljo, dne 27. marca ob štirih popoldne v društvenih prostorih na Poljanski cesti št. 16. I. nad. z običajnim dnevnim redom.

○ **Ljubljanski trg.** Po večinioma slabo obiskanih in slabo založenih tržnih dnevih, je včerajšnji trg zopet enkrat nudil živahnijo sliko. Številne gospodinje in prodajalke živl so napolnile do malega ves trg. Vzrok velikega obiska sta oba praznika v soboto in v nedeljo ter pričujoča se spomladanska sezona. Trg je bil založen z živili vseh vrst. Mnogo je bilo zlasti mesa. Goveje meso beleži znatno porenitev in sicer velja kilogram najboljšega 15 dinarjev, slabše vrste govejega mesa pa se dobi tudi že po 10 Din kilogram. Cene teletini, svinjini in ostalim mesnim izdelkom so ostale stare, enako tudi perutnini. Prav izdatno je

Priporoča se Vam velika izbira po najnižjih cenah **velika zaloga moškega, ženskega in drugega manufakturnega blaga** pri trdki

IOS. SNOJ, LJUBLJANA

Prešernova ulica 3

bil trg založen z ribami. Ščuke so bile po 30 dinarjev kilogram, krapi 25 Din kilogram, postri po 60 Din kilogram. Iz Vrhniko so prinesli ribiči mnogo okusnih platenic, po 20 Din kilogram. Mleko je po 3 Din liter, jajca 2 Din kos. Pestrost trga je povečala velika množina pomladanskega cvetja, telohov, zvončkov in drugih cvetlic. Domete sadje pa je s trga skoro popolnoma zginilo.

☉ Tat na begu. Včeraj zjutraj ob 6. uri je opazil kriminalni organ policijskega oddelka g. Dobravec, ki je ravno pregledoval razna prenočišča v Florijanski ulici kako se je neki možki skril z velikim omotom za neko hišo v Ulici na Grad. Detektiv se je skril za bližnji vogal ter počakal, da se je sumljivi možki napotil po Florijanski ulici nizdol, nakar ga je ustavil s klicem »Stojte! Kdo ste?«. Neználec je vrgel omot na tla ter stekel proti Zabjeku in od tod na Prule, kjer se je skril v drvarnico napol razpadlega poslopja, kjer je bilo svoječasno znano Marijino kopališče. Tu ga je detektiv aretirati in ga zvezal. V njegovem omotu se je nahajalo osem črnih ustrojenih kož, ki jih je ukradel čevljarju Karolu Blatniku v Florijanski ulici. Prijeti tat je 26 let star bivši trgovski pomočnik Stane Raznožnik, ki je bil že opetovan kaznovan radi tatvin in vlomov.

☉ Policijske vesti. Policija je aretirala štiri osebe in sicer tri radi tatvine in eno radi postopanja. — Dve osebi sta ovađeni radi kaljenja nočnega miru, neki gostilničar pa radi prekoračenja policijske ure. Trinajst voznikov je bilo zapisanih, ker ne spoštujejo cestnih policijskih predpisov. — Posestnica Emilija Zajc v Spodnji Šiški, ki ji je neznan tat odnesel pred kratkim 500 Din vreden bakreni žleb, je včeraj zopet naznanila tatvino 100 Din vrednega bakrenega žleba.

☉ Cene so padle! Dame naj se pred nakupom prepičajo in ogledajo ravnokar došle krasne damske plašče in kostume pri F. Lukiču, Pred Škofijo št. 19.

☉ Veliko izbiri raznega perila in bluz priporoča Ign. Zargi, Sr. Petra cesta.

☉ Vrtnice, nizke, visokodebelnate, vrtnice plezalke, pritlikave marelice, črešnje, višnje, divjo trto, lepotično grmovje, flider za živo mejo, razne trajnice nudim običnostv v mestu in na deželi. Sprejemam napravo in negovanje vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Maribor

DANES ZVEČER VSI NA ORLOVSKO
AKADEMIJO PRI GÖTZU!

* * *

☐ Vstopnice za orlovsko akademijo se bodo čez dan prodajale v pisarni Prosvetne zveze (Zadr. gosp. banka, Aleks. c. 6-1), zvečer pa od 7. ure naprej pri Götzovi dvorani.

☐ Iz občinstva — o orlovski prireditvi. Zglasil se je v uredništvu prijatelj našega kulturnega pokreta in rekel: »Niste preveč agitirali za akademijo mariborskega orlovstva, ki se vrši na Jožefovo, vendar danes lahko vsakdo ve, kaj je njegova dolžnost. Pokazalo se bo, v koliko je med našim občinstvom že prodrla ona zavest, da podpirajmo svoje prireditve, posebno še, ako jih prireja Orlovstvo, ki je elita naših organizacij. Prosim vas, da še v tej številki opozorite Mariborčane, naj se ob tej priliki zopet pokaže njihova zavednost, da posetijo to akademijo v najlepšem številu! — Tej prošnji smo radevolje ustregli in priobčili, kakor je želel. Pripominjamo pa, da se popolnoma zanesemo na naše v Mariboru, da se bodo danes, ko to čitajo v »Slovenec«, takoj odločili: »Zvečer gremo na akademijo v Götzovo dvorano!«

☐ Predavanje o evharističnem kongresu v Čikagi. V nedeljo, dne 20. marca, predava ob polpetih pred. g. profesor v prosvetnem društvu v Melju o evharističnem kongresu v Čikagi. Vsled zanimivosti predavanja se vsi člani in prijatelji društva prav vljudno vabijo. — Odbor.

☐ Katoliška omladina priredi v nedeljo 3. aprila materinski dan z najrazličnejšim sporedom. Obenem bo tudi predavanje s skioptičnimi slikami o mali Tereziji. — Vse prijatelje že sedaj povabimo. — Odbor.

☐ Dokument demokratske volivne agitacije. V ilustracijo agitacijskih metod SDS, objavljamo tale dokument: Maribor, 23. januarja. P. n. Danes bomo imeli večje izdatke, ker je potreba za posamezne agitacijske lokale preskrbeti nekaj pijače in bo tudi za prevažanje volivcev, zlasti naših komisarjev od zunaj, precej stroškov. Da ne padejo ti stroški na breme tajništva, ki je svoje mesečne dohodke že itak izčrpalo, vas najljepše prosimo, da k današnjim stroškom po svojih najboljših močeh blagovolite prispevati. Demokratski pozdrav! Dr. Ljudevit Pivko l. r. — Na tej nabiralni polji so se lastnoročno podpisali in darovali v agitacijskih lokalih: dr. Pivko 100 Din, dr. Lipold 100, dr. Koderman 100, dr. Boštjančič 100, dr. Kac 100, Ivan Ašič 100, Vilko Weixl 200, Ivan Vidmar 50, Pin'er Ferdo 100, Toman Ivan 40, Al. Strohar 100, Ferlič Milan 50, Kravos

Ivan 50, Drago Klobučar 100, dr. Karl Slokar 50, Franjo Pišek 50, dr. Stamol 50, Miloš Oset 30, Vodel Rud. 50, Meglič Otmar 50, Boltavzar Rajko 20, dr. Černič 50, Gietz Vinčo 50. — Da se nam ne bo moglo čitati, da podtikavamo, hranimo original v uredništvu, kjer je na vpogled.

Pijače se je plačalo kot kažeta dva računa na isti polji 56 in 46 litrov pri enem, 150 l pri drugem. — Kar se tiče volivnih komisarjev, ki jih je iz volivnih okrajev, kjer so vodili volivni akt, vabila SDS, naj se na njene stroške peljejo v Maribor volit, pa bo mogoče tudi še prilika kaj izpregovoriti.

☐ Na zadnji občinski seji smo zelo pogrešali demagoške dolge govore socijalističnih občinskih svetnikov. Pogled na galerijo pa je pojasnil, zakaj so to pot govori izpadli, dasi je bila prilika naravnost zapeljiva, ker se je toliko razpravljalo o stanovanjski bedi. Galerijo so namreč zasedli gostilničarji, socijalistični pristaši pa niso bili navzoči.

☐ Malenkostni socijalisti. Vsem je znana stanovanjska mizerija v Mariboru in gotovo je želja vsakega, da se tej revščini čimprej odpomore. Mariborska občina se je vrgla z vsemi močmi na delo, da vsaj nekoliko olajša veliko stanovanjsko bedo. Lansko leto je pozidala dve veliki stanovanjski hiši, letos pa ima v načrtu še mnogo obširnejšo gradbeno akcijo. Obč. svet je na četrtkovni seji o tem razpravljal ter določil vire, iz katerih se bodo krile obresti in amortizacija posojila, najetega za zidanje stanovanjskih hiš. Občinski svet je obširno razpravljal o raznih projektih novih davčnin, katere naj bi se uvedle. Med temi je bil načrt zvišanja najemninške doklade, zvišanje doklade na alkoholne pijače itd. Socijalisti so stavili predlog, naj se zviša davek na osebne avtomobile. Ker ta davek ne bi dal zasebnega efekta, v najugodnejšem slučaju bi prinašal občini 140.000 Din, dočim rabi občina letos 1.500.000, ga je občinski svet odklonil ter sprejel kot novo davčnino izredno doklado na alkoholne pijače. Ker je bil socijalistični predlog iz navedenih vzrokov odklonjen, so bili gospodje, ki tako radi govore, da edino oni skrbе ka pravice revnejših slojev, užaljeni, ter so glasovali proti novim dokladom, s katerimi bi občina pomagala ravno najrevnejšim, ki nimajo niti strehe nad glavo. Potem se bodo pa še širokoustili, da je njihova zasluga, da je občina toliko žrtvovala za omiljenje stanovanjske bede.

☐ Drugi koncert Beethovne IX. simfonije se je vršil pretekli četrtek zvečer v »Unionovic« (preje Götzovi) dvorani. Ta večer naj bi bil kot proslava 60 letnice dirigenta dr. Čerina. Zato je tudi v začetku predsednik matičnega pevskega zbora g. Arnuš podal v kratkih obr.ših življenjepis g. dr. Čerina, ki je kot vsak slovenski umetnik, šel trdo trnjevo pot pomanjkanja in truda, da se je dvignil v višave umetniškega udejstvovanja. Kar pa je ustvarjal v Sloveniji, posebno v Ljubljani, je znano tudi Mariborčanom. Čestitki, ki jo je g. Arnuš izrekel v imenu Glasbene Matice v Mariboru, so se pridružili z iskrenimi vzkliki tudi vsi navzoči. — Izvajanje je bilo tudi ta dan dovršeno. Vsak presledek je občinstvo izbrabilo, da je pokazalo svoje navdušenje, s katerim je izvajanju sledilo. Bile so pri izvajanju nekatere točke, ki so pričale, da je zelo težko isti umotvor podajati takoj po vrsti pod vodstvom dveh interpretov, vendar smo v splošnem morali priznati veliko elastičnost orkestra kot zbora, ki je bila posebno vidna proti sklepu. Da so solisti dovršeno zapeli svoje, sicer kratke vloge, je samoposebi razumljivo. Sopran in bas sta bila v kvartetu zelo odločujoča. — Da opustimo v tem poročilu vsako strokovno kritiko, pripominjamo le še, da se je tega koncerta. Med udeleženci pa smo opazili odlične goste tako prevzvišenega škofa dr. Andreja Karlina, gimn. ravnatelja g. dr. Tomiška in druge. Večino udeležencev pa je tvorila mladina, ki zna in more približati se umetnosti z večjim entuzijazmom. — Oba večera sta bila v Mariboru posebnost, na katero nas bo še dolgo vezal spomin, ki nam je dala za bodočnost poročilo, da Glasbena matica v Mariboru nesebično (saj dobička pri teh koncertih najbrže ni imela) dviga nivo in širi obzorje glasbenega doumevanja. Veliki uspehi, ne le venci, ki jih boriteltji in delavci na tem kulturnem polju dosegajo, so stebri, na katerih bo slonela naša narodna kulturna moč.

☐ Vzorno gospodarstvo v mariborski splošni bolnici. Iz statistike, ki jo je izdal ljubljanski zdravstveni inspektorat, posname-mo sledeče zanimive podatke: V mariborski splošni bolnici je nekaj nad 400 bolniških postelj in se je porabilo v preteklem letu 223 kilogramov bate, 2700 m gaze, 1800 komadov povojev. Ljubljanska bolnica je za eno tretjino večja od mariborske in se je porabilo: 1720 kg bate, 16.800 m gaze in 8.300 komadov povojev. Belgrajska bolnica je trikrat večja od mariborske in se je porabilo: 69.000 kg bate, 154.200 m gaze in 152.700 komadov povojev. — Načelnik zdravstvenega ministrstva dr. Štampar je prevzel pred kratkim vse bolnice v državi in upamo, da bo napravil tudi na jugu tak red, kakor je v Sloveniji.

☐ Bi že bil čas. Regulacijo Pobreške jeste od glavnega mosta do Turkove hiše je prevzelo stavbeno podjetje Accetto, saj ta tablica visi tamkaj. Za promet z vozovi in vozički je ta cesta zaprta že nekako od oktobra lanskega leta do danes. Sedaj so tako lepi dnevi, vsi stavbeni podjetniki dogotavljajo lansko jesen začete stavbe, le dogotovitvev Pobreške ceste miruje. Ljudje, ki rabijo to cesto posebno za vozičke z zelenjavo, se silno hudujejo, ker morajo delati tako velik ovinek in to že tako dolgo. Bi že bil čas, da bi se ta kos regulirane ceste izročil vozovnemu prometu.

☐ Obdavljenje dalmatinskega vina. Mariborski občinski svet je na svoji seji v četrtek, dne 17. t. m., sklenil uvesti izredno doklado v iznosu 2 Din od litra dalmatinskega vina, ki se predača v območju občine. Ta doklada se bo stekala v gradbeni fond. Novo doklado na dalmatinsko vino bodo predvsem pozdravili naši vinogradniki in gostilničarji. Vsled izredno nizke cene je dalmatinsko vino izredno uspešno konkuriralo štajerskim vinom. V zadnjih mesecih se ga je v Mariboru iztočilo skoro 70 odstotkov, štajerskega pa samo 30 odstotkov. Za naše vinogradnike, ki svoj pridelek težko spravijo v denar, je konkurenca dalmatinskega vina izredno hud udarec. Pa tudi gostilničarji bodo nove doklade veselili, ker bo odpadla konkurenca raznih dalmatinskih kleti in vinotočev.

☐ Nove občinske stanovanjske hiše se bodo letos gradile v Smetanovi ulici. Gradbeni urad pripravlja načrte, tako da se bo pričelo z graditvijo takoj v začetku sezone ter bodo poslopja do jeseni že pod streho.

☐ Cene stanovanj v novih mestnih hišah so tako nizke, da se obrestuje s tem donosom vzdani kapital le po en odstotek, tako da mora ostale procente za obrestovanje in amortizacijo kapitala občina iskati drugje. Tudi v novo projektiranih zgradbah bo ostala cena stanovanj približno ista. V tem se mariborska občina precej razlikuje od drugih, kjer se obrestuje v novozgrajenih občinskih hišah kapital po pet odstotkov ter so seveda stanovanja temu primerno dražja.

☐ Opasna ptička prijeta. Policija je aretirala dva mlada polepuha in sicer nekega Adolfa Kampl in Martina Mlakar iz Skorbe pri Ptuj. Klatila sta se po mariborskih gostilnah ter obiskavala razne trgovine in izmikal, kar jima je prišlo pod prste. Kampl je polciži že znan po raznih tatvinah. Po prestani kazni bosta izgnana iz Maribora.

☐ Popravljamo. V poročilu o izvajanju IX. Beethovne simfonije preteklo sredo smo pomotoma poročali, da je bil zbor Glasbene matice pomnožen s pevci ostalih mariborskih pevskih zborov. Ugotavljamo, da je nastopila Matica samo z lastnim zborom.

Celje

AKADEMIJO

priredi danes 19. marca celjski orlovski odsek ob 4 popoldne v veliki dvorani

Narodnega doma

s sledečim sporedom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Naraščaj, proste vaje.
3. Mladenke, proste vaje.
4. Deklamacija, naraščajnik.
5. Mladci, proste vaje.
6. Gojenke, »Jezušček med cvetjem«.
7. Bradlja, mladci.
8. Deklamacija, član.
9. Člani, proste vaje obvezne.
10. Članice, proste vaje obvezne.
11. Drog, člani.
12. Skupina.

Sodeluje godba železničarjev iz Celja.

Vstopnina: Sedeži I. vrste 12 Din, II. vrste 10 Din, III. vrste 8 Din. Stojšče na galeriji 3 Din. — Prodaja vstopnic 1 uro pred začetkom pri blagajni v Nar. domu.

* * *

☉ Katoliški dan mladine je danes! Upoštevajmo, da se žrtvuje naša mladina skozi celo leto z neumornim in vztrajnim delom, ki je namenjeno pozdigi duševnega blagostanja našega ljudstva. Zato smo prepričani, da bodo znali naši semisljeniki in prijatelji to tudi ceniti in radi tega gotovo napolniti dvorano Narodnega doma.

☉ H. Sattnerjev koncert se vrši jutri! Vse ljubitelje glasbe pozivamo, da se v kar največjem številu udeležijo cerkvenega koncerta, ki se vrši v nedeljo, dne 20. t. m., v župni cerkvi ob 4 popoldne.

☉ Občni zbor »Slomškov« tiskovne zadruge v Celju se vrši dne 31. marca t. l. in ne kakor smo pomotoma poročali dne 1. aprila. Vabljeni so vsi zadrugarji, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo, ker se bodo na istem obravnavala zelo važna vprašanja.

☉ Narodna odbrana v Celju sklicuje svoj redni letni občni zbor za ponedeljek, 21. marca 1927, ob osmih zvečer v malo dvorano Celjskega doma. Odbor te važne in pomembne nacionalne in kulturne organizacije pričakuje, da se narodno meščanstvo zbora polnoštevilno udeležijo. Prosi se tudi udeležbe iz celjske okolice ter iz drugih večjih krajev celjskega okrožja, v katerih bi se naj ustanovile samostojne organizacije Narodne odbrane.

APOLOGETIKA.

Jutrova jeza na »peti« evangelij. Ker se je izkazal peti evangelij kot falzifikat, očita »Jutro« nam, da smo pripustili dve možnosti, preden se je peti evangelij znanstveno preiskal, namreč da je ali falzifikat ali apokrif (nepravi) evangelij, kakršnih je več znanih. »Jutro« pravi, da bi »Slovenec« moral biti uverjen že vnaprej, da je »peti« evangelij potvorba, ker da tako »uči katekizem«.

Ce bi res tako učil katekizem, zakaj pa »Jutro« ni bilo vnaprej »uverjeno«, da je to potvorba? Ali je »Jutro« izven »katekizma«? V resnici pa katekizem tako ne uči, kakor piše »Jutro« »katehet«. Ako bi bil peti evangelij apokrifan evangelij, bi lahko bilo to avtentično delo apokrifnega »evangelija«. V resnici je, kakor smo poročali, vse skupaj groba potvorba, a »Jutro« je za eno blamažo zopet bogatejše. »Ko bi bil molčal...»

Jesenice

Podružnica S. P. D. na Jesenicah vljudno vabi radi važnosti, člani in prijatelje planinstva na redni občni zbor, ki se vrši na nedeljo dne 27. t. m. ob pol 10. uri dopoldan v gostilni Mesar na Jesenicah. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Čitanje in sprejem novih pravil S. P. D. 3. Volitev odbora. 4. Raznosterosti.

Kranj

Stavbeno gibanje. Ker je v našem mestu občutno pomanjkanje stanovanj, se je vendar začelo misliti na to, kako bi se omilila stanovanjska kriza. V ta namen se ustanavlja stavbna zadruga, ki si je nadela hvalavredno nalogo, da začne zidati male stanovanjske hišice. Kažejo se tudi že znaki, da bo letos precej živahna sezona za zidanje. G. Ogrizek bo bivšo Marenčičovo hišo, ki jo je kupil preteklo jesen, predelal in povečal, ker nujno rabi prostorov za svoje lepo napredujoče podjetje. Z mrzlično naglico se dela pri g. Majdiču. Napravila se bosta dva popolnoma nova jezova, eden pri vходу v kanal, drugi pa na koncu kanala. V bivšem mlinu se bo namestila elektrarna, ki bo bližnje tovarne na Gaščeju in na Farovskiški zalagala s pogonsko silo. Vsa dela so preračunjena na več milijonov dinarjev.

Imenovanje. G. Ivan Marinko, prof.-romanist na tukajšnji gimnaziji, je imenovan za ravnatelja v Požegi.

Miklova Zala. Ker so zadnje nedeljo morali mnogi oditi, ne da bi dobili vstopnice, bo dramski odsek društva »Kranj« v nedeljo, dne 20. marca ob štirih popoldne še enkrat ponovil igro »Miklova Zala«.

Škofja Loka

Mestna hranilnica. Višina hranilnih vlog pri Mestni hranilnici je 15. t. m., po dveh mesecih in pol, odkar zavod obstaja, presegla 1.000.000 Din.

Vodovod. Meščani so nevoljni, ker jim je vodovodno društvo naložilo znatne doklade za popravila vodovodne napeljave, potrebna radi poškodb po povodnji. Razočarani so bili zlasti oni, ki so se pred leti odkupili od nadaljnjega plačevanja prispevkov. Nekateri pravijo, da bi si bila uprava tekem 23 ali 25 let obstoja že lahko nabrala primeren rezervni fond za slične nepričakovane izdatke. — Prvoletni namen ustanovitelj vodovodnega društva je bil, da bi mestna občina prevzela vodovod v lastno upravo. Do tega pa ni prišlo; po čigavi krivdi, ne vemo. Najbrž se za prevzem nisc zanimali oni, ki so tedaj imeli občino v rokah.

Kamnik

»Zakleti grad«, ki ga je društvo »Kamnik« preteklo nedeljo uprizorilo z velikim uspehom, se ponovi v nedeljo popoldne ob 4. uri. Naj nihče ne zamudi obiskati predstave v nedeljo, ker bo užitek vsled odprave dosedanjih nedostatkov še večji kot zadnjič.

Koncert priredi delavsko pevsko društvo »Solidarnost« na praznik sv. Jožefa zvečer v »Kamniškem domu«. Delavski pevski zbor nam je še v lepem spominu od svojega zadnjega koncerta lani, zato nas bo zelo zanimalo, koliko je v teku leta napredoval. Na sporedu so lažje, ljudskemu okusu primerne skladbe slovenskih skladateljev.

Držnika

Materin dan se proslavi pri nas prihodnji petek, dne 25. t. m. v Rokodelskem domu. Poleg govora so na sporedu tri pevske točke: Sarafan, poje mešani zbor Cecilijinega društva, Marija skoz življenje, moški zbor in Mati moja, izvaja cerkveni pevski zbor.

»Judit«, spevoigra, se vprizori na odru Rokodelskega doma v nedeljo, dne 27. t. m.

Občni zbor Mlekarske zadruge se je vršil preteklo nedeljo, 13. marca ob mnogobrojni udeležbi v zadrugi včlanjenih živinorejcev. Navzlic raznim neprilikam in konkurenci je poslovni uspeh zelo zadovoljiv. Po zaslugi izkušenega sinjarja g. Jan. Tešarja so izdelki (sir in surovo maslo) te zadruge tako zasloveli, da obvladajo tržišče v celi Sloveniji, pa tudi v inozemstvu se izvažajo. Prečita in odobri se računski zaključek za l. 1926 ter podeli predstojništvu absolutorij. — Letos poteče doba izvolitve v načelniku Ign. Znidaršiču, predsedniku nadzorstva g. dekanu Jan. Keteju in g. Tom. Gromu, kateri pa so bili soglasno ponovno izvoljeni za nadaljno triletno dobo. — Pri slučajnostih se je debatiralo o živinorejskem shodu in so se na predlog g. dekanu sprejele tozadevne priprave. — Iz računskega zaključka je razvidno, da je znašal denarni promet v preteklem letu Din 6.125.205,12, izdatki za blago Din 1.241.523,01, prejemniki Din 1.841.342,88, dolg na blagu pa Din 291.761,17. Rezervni sklad je narastel na Din 133.177,09. Zadrugnikom se je izplačalo doplačilo za leto 1926 in sicer za vsak oddani liter mleka po 20 p. — Iz navedena je razvidno, kako blagodejno vpliva ta zadruga na svoje zadrugnike, ker jim omogoča vnoveti mleko po najvišji ceni. A tudi zadrugniki so lahko ponosni na svojo lepo razvijajočo se mlekarno pod dosedanje vzorno upravo.

Trbovlje

»Materin blagoslov« ali »Usoda mlade Savojke«, nad vse krasna igra s petjem in petih dejanjih, se vprizori v nedeljo, 20. marca ob 4. uri popoldne v Vrženem domu. Vstopnice, katere kupiš lahko že v predprodaji v obeh konzumnih so po 8, 6, 4 in 2 Din.

☉ Sejem sv. Joderti v četrtek je bil dobro obiskan. Živinskih kupcev je bilo dovolj, primanjkovalo je pa dobre živine. Posebno številni kramarji so se vračali židane volje v svoje kraje, ker jim je lepo vreme prineslo obilo skupička.

Ribnica

Smrt. V Ribnici je umrl prejšnji teden 2 leti in 4 mesece stari sinček g. organista Pucija, Lojzek. Vkljub neumornemu prizadevanju g. dr. Oražma ni bilo mogoče ohraniti dečka pri življenju. Očetu in materi na izgubi ljubeznivega otroka naše iskreno sožalje!

Izginil je neznanokam tesač Ileršič Jernej iz Jurjevice 51. Ljudje so mnenja, da je utonil, pa menda ne bo res, ker so ga v vodi že zaman iskali.

Kočevje

Poskušan samoumor. V zaporih tukajšnjega sodišča se je poskušal obesiti delavec I. Krašovec, ki je osumljen, da je bil soudeležen pri umoru Otona Kautskyja. Obesil se je na električno žico, ki si jo je ovil okoli vratu. Toda žica je bila prebika in se je utrgala ter tako rešila eno življenje. Kaj je vodilo Krašovca do tega obupnega namena, noče povedati. Sicer pa vedno zatirja, da je nedolžen.

Umrli je 16. marca v Mahovniku M. Tekave.

Novo mesto

Dan žrebanja loterije za zgradbo Ljudskega doma se bliža. Prosimo vse, da pobite s plačilom srečk, kajti na tiste srečke, ki bi do 24. t. m. ne bile plačane, oz. ni bil denar tega dne odposlan po poštini položnici, se ne bomo ozirali.

Skriptno predavanje. Tukajšnje Prosvetno društvo si je nabavilo skriptikon. Prvo predavanje je bilo zadnje sredo, dne 16. t. m., ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu. Predavatelj nas je vodil po našem jugoslovanskem Primorju in nam kot zgodovinar pojasnil slike posameznih mest z njihovo zgodovino. Predavatelju se najhlepše zahvaljujemo, še bolj pa Prosvetnemu društvu in prosimo, da se taka predavanja večkrat ponove.

Meflika

Radio sprejemno-oddajna postaja nam javlja, da je bil vinski sejem v četrtek srednje dobro obiskan in da je do 15. ure prodal samo eden vino. In vendar je naše vino zelo dobro. Kaj vendar mislite, vinski kupci? Oglasite se, dokler je čas, saj bo kmalu novo cvetelo. Radio je občutljiv tudi za vreme in danes izvrstno deluje, ker je krasen pomladni dan. Prejeli smo razveseljivo vest da raste zanimanje za radio sprejemne postaje. Namerava ga postaviti tudi naša osemrazredna šola. Krasna misel! Bog živi šola! — Sporoča nam, da se gospodnjaki tečaj blizu svojemu koncu in da dekleta z vsa paro pripravljajo razne dobre in lepe stvari za razelavo. Bomo prišli gledat in poskušat. Postavite se, kaj ste se naučile.

Ptuj

⊕ Tombola. Krajevna skupina nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev v Ptuj priredi običajno veliko javno dobrodelno tombolo dne 8. maja t. l. na Florjanskem trgu. Čisti dobiček se bo porabil za boljše žlane in njih družine.

Slovenska krajina

Dolnja Lendava. Velika je bila radost, ko je prišlo od ministrstva rešenja, da se smejo dajati poimni listi za Madjarsko preko Redič, ki je oddaljen le kakšne pol ure. S tem je bila vsakemu prihranjena dolga pot preko Čakovca—Kotoriba—Kaniža. Sedaj se je pojavilo drugo razveseljivo dejstvo. Začelo se je popravljati železniških mostov na liniji Dolnja Lendava—Redič. Iz tega je sklepati, da se sme v bližnji bodočnosti pričakovati tranzitni železniški promet. To bo za vsa okolica velikanskega pomena in tudi za državo ne bo brez koristi. Ker vsa zadeva zavisi najbrž od pogodbe, ki jo sklepata Jugoslavija in Madjarska, je razumljivo, da vsak želi, da bi se ta pogodba čimprej sklenila.

V »Marinišcu« je še nekaj srečk na razpolago. Kdor jih še nima, naj ne odlašja dalje, ker zamudi zelo ugodno priliko. Cena srečke samo 5 dinarjev, dobitkov 670.

Se eno sodišče? Občina Sv. Jurij je začela v zvezi s sosednjimi občinami močno akcijo v zadevi novega sodišča za sev.-zap. del Prekmurja. Sedež naj bi bil v Sv. Juriju. Ali je akcija v resnici zamišljena z ozirom na interese prizadetih občin, ali pa se skriva za njo kak strankarsko-političen račun, je sedaj težko reči. Na eni strani stoji dejstvo, da je sodišče potrebno, na drugi strani pa bi se dalo iz gotovih momentov tudi sklepati, da ima zadeva strankarsko ozadje. Ker je stvar važna in ker se je bati, da bi se storili nepremišljeni koraki, ki bi bili prej v škodo ko v korist, bomo o njej ob najbližji priložnosti še govorili.

Dopisi

Lesce. Krekova mladina Lesce priredi v nedeljo, dne 20. t. m., četrto predavanje Krekove socialne šole pri »Majdnecu« v Lescah. Predava tov. Matija Mikeli iz Kamnegorice. Vabimo vse prijatelje in somišljenike, da se tega predavanja gotovo udeležijo. — Te dni smo dobili novega postajnačelnika g. Žuzka.

Brezje. V gostilni št. 70, ki je bila sezidana krog l. 1900., je krčmarilo že do deset podjetnikov. Pri krčmi je 14 × 18 m² velik salon. Ta je zdaj na prodaj. Kupec ga bo moral podreti in ves material odstraniti. Nekaj ponudnikov se je že javilo. Glavna vrednost je v strešni in zidni opeki in v šipah.

Mošnje. Plemenita gospodarska grada Podvin je poslala 1000 Din našim vrlim gasilcem, ki so ji 4. marca pri požaru rešili vsa večja poslopja.

Sv. Gregor. Zadnji teden so se vršile v naši fari duhovne vaje, katere so bile vkljub slabemu vremenu jako dobro obiskane. Zaključek je bil na praznik sv. Gregorija in v čast cerkvenega patrona je bila vsa cerkev krasno okinčana.

Dvorska vas. Dne 19. februarja je prispeła vest iz Belgrada, da je razpuščena šola, katero so nam nekateri pristaši samostojne stranke hoteli vsiliti in brez glasovanja udeleženi občanov z gradbo začeti. Učitelji je sicer zadnje soboto že odšel, a Puceljevi pristaši še vedno mislijo, da bodo do uresničenja svoje želje prišli. To nam je kazal sestanek zadnje nedelje, na katerem je govornik trdil, da se bo vse napelo, da se bo šola otvorila kljub dokazani nepotrebnosti in protestom drugih občin. Poročali bomo natančneje o zadevi te šole, ki je povzročila toliko razburjenja.

PRED SPLOŠNO STAVKO V LODZU.

v Varšava, 18. marca. (Izv.) Včeraj se je vršila v Lodzu konferenca med strokovnimi organizacijami tekstilnih delavcev in podjetniki. Radi nepopustljivosti obeh strank ni prišlo do nobenega rezultata. Pričakujejo, da bo vsak čas proglašena v Lodzu splošna stavka.

Albanija — italijanska kolonija.

Belgrajska »Pravda« objavlja dopis iz Tirane, v katerem opisuje diktatorski režim, ki ga uveljavlja Mussolinijev eksponent Ahmed Zogu. Po italijanskih ječah je polno Albancev, ki so nasprotniki sedanjega režima in ki so jih italijanske oblasti zapirle. Te in druge albanske emigrante skušajo posebni Ahmedovi agenti pridobiti za Ahmeda in pakt z Italijo; ako se jim to ne posreči, imajo nalog izvrševati atentate. Da bi se v vsakem slučaju lahko izvili iz rok inozemskih oblasti imajo v svojih poštinih listih opazko: »Umobolenc«.

Novi albanski zlatniki imajo na eni strani podobo Rima v liku Madone, na drugi ba beneškega leva.

Izprememba delovnega zakona na Angleškem.

NOVE VOLITVE?

London, 18. marca. Vlada je dovršila zakonski načrt za izpremembo zakona o strokovnih organizacijah. Novi načrt prepoveduje generamni štrajk kot čin nezakonite zarote; ob štrajkih ne smejo delavske štrajkovne straže stati v skupinah in po strokovnih organizacijah ne smejo pobirati prisilne doklade za politične stranke ali organizacije. Državni uradniki in uslužbenci ne smejo biti člani strokovnih organizacij, ki so politično pobarvane ali ki se politično udeležujejo.

»Daily Herald« poroča, da delajo konservativci na razpis novih volitev pod geslom: Energično varstvo angleških pravic v inozemstvu. — Minister za Indijo lord Birkenhead je v nekem govoru rekel, da so sedaj še edina ovira narodnega blagostanja in sreče radikalni delavski elementi, ki imajo zveze z Moskvjo. Moskovska vlada je vlada morilcev in atentatorjev, ki je umorila carjeve otroke.

Izjave Zaleskega.

Varšava, 1. marca. Zunanji minister Zaleski je sprejel časnikarje in jim podal izjave o poteku ženevskih posvetovanj. Ugodno sta se rešili poljski zadevi glede šolstva v Zgornji Slezi in v Gdanjski. Ugodno so potekali tudi pogovori s Stresemannom; če bosta obe vladi pritrdili dogovorom, se morejo poljsko-nemška trgovinska pogajanja v kratkem obnoviti.

Kar se tiče Rusije, hoče Zaleski sedaj pospešiti pogajanja za garancijski pakt. V ta namen je pozval poslanika Pateka v Varšavo, da mu da potrebna navodila. Zaleski upa, da bodo sedaj pogajanja, ki so vsled Čičerinove odsotnosti zastajala, hitreje napredovala.

Za pogajanja z Litvo je Poljska vedno pripravljena.

Vanderveldov ekspeze v senatu.

Bruselj, 18. marca. O priliki proračunske debate je včeraj zunanji minister Vandervelde v senatu podal obširen ekspeze. Rekel je, da je prinesla Belgiji njena odpoved na koncesije na Kitajskem velik moralen uspeh. Kar se tiče Holandske, izjavlja z vsem povdankom, da nima Belgija nikakih aneksionističnih namenov. Dalje je izjavil Vandervelde, da je slej ko prej za to, da se z Rusijo obnove diplomatski odnosi. Ta točka sicer ni v vladnem programu, v toku pa so gospodarska pogajanja. Nasproti Franciji je Belgija gospodarsko v zelo neprijetnem položaju; želi si Evrope z odkritimi kartami, kjer bi bila vsaka konkurenca in inicijativa dovoljena. Glede Nemčije Vandervelde ni tako črnogled kakor vojni minister Brocqueville; voliti je treba med politiko sile in razorožitvijo.

Okrepitev nemške vladne večine

Berlin, 18. marca. Parlamentarna frakcija skupin »Deutschvölkische« je razpadla v štiri posamezne skupine, katerih nobena ni tako močna, da bi imela pravice samostojne frakcije. Deutschvölkische poslej ne bodo mogli postaviti samostojnih predlogov ne dobiti sedežev v odsekih in ne v skupščinskem svetu. Razmerje med vladnimi strankami in opozicijo je sedaj 15:14.

STRESEMANNOVE KONFERENCE.

Berlin, 18. marca. (Izv.) »Vossische Ztg.« poroča, da je imel zunanji minister Stresemann včeraj daljše pogovore z ruskim, italijanskim in poljskim poslanikom. Pogovorom se pripisuje posebna važnost.

Klebelsberg v Rimu.

Rim, 18. marca. Ogrski naučni minister grof Klebelsberg je včeraj predaval na vseučilišču o »Intelektualni kooperaciji med Italijo in Ogrsko«. Kot prvi je govoril naučni minister Fedele, ki je med drugim navedel, da je italijanščina na ogrskih srednjih šolah obvezen predmet; v kratkem se ustanovi v Rimu Ogrska akademija. Današnji dan, je zaključil Fedele, bo štela rimska univerza med najpomembnejše svojega življenja.

Velika vseučiliška avla je bila polna rimskega občinstva, ki je prirejalo Klebelsbergu viharne ovacije. — Vsa znamenja kažejo, da se sklepajo med Italijo in Ogrsko dalekosežne zveze.

SEKAVSKI KNEZOŠKOF UMRL.

v Gradec, 18. marca. Nocoj ob 8. uri je umrl sekavski knezoškof Schuster. Rojen je bil 24. oktobra 1824 v Sv. Ani ob Aigni. V škofa je bil posvečen 20. oktobra 1893. Umrli je vsled oslabiljenja srca.

POLJSKA ZASEDE KOVNO?

v Berlin, 18. marca. (Izv.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Rige, da je ruska vlada uradno objavila, da so ji popolnoma znane namere Poljske, ki hoče staviti Litvi ultimatum in zahtevati, da Litva prepusti Poljski vse sporno ozemlje. V nasprotnem slučaju je Poljska pripravljena takoj zasesti Kovno. Najbolj verjetno je, da se bo to izvršilo na rojstni dan predsednika Pilsudskega. Ruska vlada tudi ugotavlja, da Anglija podpira to poljsko stremljenje in da je pripravljena vkorakanje poljske armade v litovsko ozemlje odobriti.

FRANCOSKO-NEMŠKA TRGOVINSKA POGODBA PODPISANA.

Pariz, 18. marca. Včeraj se je podpisal zapisnik o splošnih temeljih uporabe trgovinske pogodbe. Francoskim proizvodom se priznava najvišje ugodnosti, nemškimi pa najnižje tarife.

AMERIKA PROTI RAZOROŽITVENIM PREDLOGOM DRUŠTVA NARODOV.

Zeneva, 18. marca. Generalno tajništvo Društva narodov objavlja noto Združenih dr-

žav, katera neugodno ocenjuje odnošne odklanja dosedanje priprave in predloge Društva narodov na razorožitveni konferenci.

RUSIJA IN BESARABSKO VPRAŠANJE.

v Moskva, 18. marca. (Izv.) Ruska brzojavna agencija je pooblašena objaviti od svoje vlade, da se ne vrše nikakga pogajanja med Sovjetsko Rusijo in Romunijo radi besarabskega ozemlja. Sovjetska Rusija ni imela od dunajske konference dalje glede tega vprašanja nikakih zvez v Romunijo. Rusija tudi nadalje vztraja na stališču, katerega je poudarila na dunajski konferenci.

NOVI MOSKOVSKI SOJVET.

Moskva, 18. marca. Novoizvoljeni moskovski sovjeti šteje 1785 članov, od tega 279 žensk. Komunisti imajo 70 odstotkov mandatov, 450 članov je strankarsko neopredeljenih.

TEZAVE V LATVIJI RADI RUSKEGA PAKTA.

Varšava, 18. marca. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo iz Rige, da je ameriška fin. družba Klopstock, ki se je pogajala z Latvijo radi inozemskega posojila, vsled latviško-ruskega pakta prekinila pogajanja. To je razpoloženje proti zunanjemu ministru Cillenu še poslabšalo, tako da se pričakuje demisijska celokupne vlade.

VEZUV ZOPET BLJUJE.

v Rim, 18. marca. (Izv.) Iz Neaplja javljajo, da je Vezuv zopet začel delovati, vendar ne obstoja nobena nevarnost.

To in ono

DVE ZBIRKI.

Angelo Dall'Oca Bianca, slavni slikar iz Verone, je prejel nekoč iz Trsta naslednje pismo:

»Spoštovani gospod!

Obračam se do Vas s prošnjo, ki mi je, upam, ne boste zavrnili ter mi oprostili, da Vas z njo nadlegujem.

Hočem si napraviti zbirko z roko slikanih razglednic in bi se čutil prav počaščenega, če bi bili tako prijazni in mi poslali eno z Vašim podpisom.

To bo razglednica, ki mi bo v vsej zbirki brez dvoma najdražja. Zlasti bom lahko dejal, da je bila ona med prvimi, ki sem bil z njimi počaščen.

V nadi, da razglednice sprejemem si usojam, Vam poslati svoj naslov:

Via S... 9, Trieste.

Z izrazi odličnega spoštovanja se vam zahvaljujem v naprej. C... F...

Slavni umetnik je na to mirno odgovoril:

»Spoštovani gospod,

Obračam se do Vas s prošnjo, ki mi je, upam, ne boste zavrnili, ter mi oprostite, da Vas z njo nadlegujem.

Hočem si napraviti zbirko tisočakov in bi se čutil prav počaščenega, če bi bili tako prijazni in mi poslali enega.

To bo tisočak, ki mi bo v vsej zbirki brez dvoma najdražji. Zlasti bom lahko dejal, da je bil on med prvimi, ki sem bil z njimi počaščen.

V nadi, da tisočak prejmem, si usojam, Vam poslati svoj naslov:

Via Santa Maria Rocca Maggiore 13, Verona.

Z izrazi odličnega spoštovanja se Vam zahvaljujem v naprej...«

★

+ Zgodovinski spominski dnevi. 13. marca 1227. je umrl papež Honorij III, 13. marca 1887. je v Parizu umrl francoski slikar August Guillaumet. 15. marca 527. je prišel vladati bizantinski cesar Justinijan. 15. marca 1852. je prišel Livingstone preiskovati Afriko. 15. marca 1917. se je ruski car Nikolaj odpovedal prestolu. 16. marca 1917. je umrl filozof Franc Brentano. 17. marca 1861. je kralj Sardinije Viktor Emanuel II. postal kralj združene Italije, razen Rima in Benetk. 18. marca 1922. so Angleži v Kalkuti obsodili indijskega vodjo Mahatmo Gandhija. 19. marca 1867. se je v Zulu v vilnskem okrožju rodil poljski državnik Pilsudski.

+ Prva ženitna ponudba. Ženitne ponudbe so bile v starih časopisih nekaj zelo redkega. Prva ženitna ponudba je izšla leta 1783. v »Frankfurter Anzeigennachrichten«. Oglas se ni dosti razločeval od današnjih ženitnih oglasov. Nek moški je iskal nevesto, ki naj bi poleg drugih lepih lastnosti imela tudi okrog 50.000 takratnih goldinarjev dote.

+ Promoviral šele v 87 letu. Na pariški Sorbonni je pred par dnevi promoviral za doktorja filozofije Andrieux, bivši dolgoletni francoski narodni poslanec, politik in načelnik policije. »Mladic« doktor je bil ob promociji star polnih 87 let. Med časom, ko je dvignil absolutorij in ko je promoviral, je preteklo 65 let. Rigoroza je prisostvoval njegov osební prijatelj Clemenceau, bivši francoski ministrski predsednik.

+ Najmlajši operiranec. Po poročilih ameriških časopisov so v Detroitu tamošnji zdravnik operiral en dan staro dete ženskega spola, kateremu se je vnel slepič. Operacija se je posrečila in se mlado dete dobro počuti. V medicinskih krogih vlada za to operacijo veliko zanimanje, ker je to prva operacija tako mladega človeškega bitja.

Nova moda. Francoski modni krogi žele popolnoma spremeniti moško modo. Pred-

vsem hočejo, da bi povsem izginile dolge hlače, katere naj bi nadomestile kratke hlače. Prijatelji nove mode utemeljujejo svoje zahteve s praktičnostjo teh hlač, na katero se moramo ozirati v času modernih vozil, kakor so motorji, avtomobili, aeroplani, zlasti pa nas k temu sili sport, za katerega so dolge hlače neprimkladne. Več francoskih konfekcijskih trgovin je že pričelo s prodajo najrazličnejših vrst kratkih hlač.

+ Rekord v dolgosti las. Shulfrid Sjorgren v Toronto je odnesla rekord najdaljših las. Ona sama meri 5 čevljev, lasje pa 10 čevljev, katere ima spletene v dve kiti. Kiti si ovija okoli svoje male glave. Las si ne sme krtačiti, ker so izredno mehki in fini. Sjorgren porabi na dan za negovanje svojih las pet do šest ur. Njene tovarišice, ki nosijo dežjo frizuro, ji njenih dolgih las prav nič ne zavidajo, ker ima z njih več nego preveč dela.

+ Indijanci se zopet množe. Število Indijancev zopet narašča. Splošno se je trdilo, da je ta zanimiv rod na tem, da izumre. Nedavno tega pa so v Združenih državah kakor tudi na Aljaski izvršili štetje. Pri tem so prišli do razveseljive konstatcije, da so se severoameriški Indijanci v toku dvanajstih let pomnožili za okoli 19.000 oseb. Največ Indijancev je v državi Oklahoma, kjer jih je 120.000. Vseh Indijancev je 350.000.

+ Ogromni splavi. Ameriški državi Oregon in Washington pošiljata velike množine lesa v južne dele Amerike. Debla sestavijo in zvežejo na reki Columbia v prav posebne splave, ki imajo obliko cigare. 5000 debel in še več zvežev skupaj v en sam splav, ki ima 120 metrov dolžine. Pred splave »preprežajo« čolne, kakor ti cigarni splavi napravijo dolgo morskot pot. 1100 km dolgo pot v San Francisco prevozijo v 12 dneh.

+ Izgubljen krokodil. Pred kratkim je neka menažerija, združena s cirkusom, ki je stala dalj časa v Avignonu na Francoskem, pospravila svoje stvari, da se poda na pot v drugo mesto. Med potom pa je karavana zgubila enega izmed krokodilov in nihče ni vedel, kdaj in kako. Ko so dospeli na določeno mesto, so krokodila pogrešili. Razposlanih je bilo takoj več oddelkov, lastnik podjetja pa je imel mnogo opravila, da je pomiril prestrašeno ljudstvo. Zatrjeval je, da krokodili niso nevarni, posebno v tem letnem času ne ter da krokodil živi lahko tri mesece, ne da bi kaj jedel. So li krokodila našli, poročilo ne navaja.

+ Življenje v steklenici. Letalci bodo odslej lahko še višje letali. Nekaj francoskih učenjak je iznašel način, kako je mogoče kisik kot tekočino nositi seboj v termo-steklenici. Do sedaj so letalci v velikih viščinah uporabljali kisik, ki je bil stisnjen v jeklenih cilindrih. V termo-steklenici se nahaja električna žarnica, katera tekoči kisik spremeni v paro, kolikor jo pač letalec potrebuje.

+ Dolga vožnja. Najdaljša železniška črta na svetu je bila po več kot desetih letih zopet odprta. To je vožnja Riga—Vladivostok, ki je dolga 10.941 km. Vožnja od Rige do Vladivostoka traja 13 dni.

+ Hiše iz papirja. Nekaj angleški list ve poroča o srbskem kiparju Jovanu Pešicu, ki je iznašel opeko, katera sestoji iz papirja in še iz sedem drugih snovi, ki pa so tajnost iznajditelja. Kakor poroča list, je opeka ognja varna in tudi nepremočljiva.

★

Heppershall na Angleškem je nekemu farmerju dvajset let stara kokoš zvalila štiri najst piščancev in to ravno v času, ko vsi čakali trdili, da je kokoš stara tri leta, za valjenje prestara.

★

Učenjaki trdijo, da je človeško telo sestavljeno iz 26.000.000.000.000 celic.

Ljubljanska komunalna politika.

Stavbno gibanje v Ljubljani.

O začetku stavbnih del govori bi bilo še nekoliko preuranjeno. V resnici se ta še niso mogla pričeti in bodo predvidoma stavbni gospodarji čakali še en mesec, ko bodo brez skrbi pred mrazom. V marcu še vedno lahko in pogosto pritise zmrzlina ter uniči vsa zidarska dela.

Kolikor je znano, ni letos nihče pričel niti z izkopnimi deli za novo stavbo. Na zidanje pa jih resno misli že precej; tudi večje stavbe bodo letos zrasle. Vodično vlogo med stavbnimi gospodarji pa bo obdržala mesna občina. Obligacijsko posojilo bo doseglo zamišljeno višino.

Kakor smo že čitali iz časopisja, je minister za socialno politiko dr. Gosar dovolil Pokojnikskemu zavodu za nameščenje, da zezida veliko trinadstropno stanovanjsko hišo na Miklošičevi cesti v Pražakovo ulico. Škoda, da se od Ljubljanskega dvora ne da odkupiti še onj pas sveta, ki se drži tega stavbišča v Pražakovi ulici. — Mesna občina bo zidala za državo veliko poslopje za carinarnico na Resljevi cesti v neposredni bližini tovarnega dela glavnega kolodvora. Baje bo imelo poslopje 40 stanovanj za uradništvo. — Delavska zbornica hoče tudi imeti svoje reprezentacijsko poslopje, ki bo povsem odgovarjalo njenim namenom. Palača njena bo stala na stavbišču nasproti sodne palače ob Miklošičevi cesti, torej poleg Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Po načrtih sodeč, katere je napravil arhitekt Lavrenčič, bo stavba dvonadstropna, fasada ob Miklošičevi cesti pa bo daleč prekašala gole stene poslopja Okrožnega urada. V poslopju Delavske zbornice bodo predvsem njeni zborovalni in poslovni prostori; njena knjižnica in čitalnica; v njej bo poslovala borza dela. V kletnih prostorih so predvideni lokali za brezalkoholno gostilno. Stanovsko delavske organizacije bodo imele tu svoje pisarne. Razen manjših drugih prostorov, bo v prvem in drugem nadstropju še 30 stanovanj manjšega obsega. Delavska zbornica ne bo zidala sama; pač pa namerava napraviti kooperacijo s stanovanjsko stavbno akcijo mestne občine. Poslopje zezida mestna občina, kateri bo delavska zbornica plačevala najemščino, katere pa obenem podpiše in prevzame 1½ milijona Din obligacijskega posojila. S stanovanji razpolaga mestna občina sporazumno z delavsko zbornico; ta pa ima na poslopju predkupno pravico.

Nadalje nameravajo zidati sledeči zasebniki: Antonija Per, Maistrova ulica 9, pos. 5. enonadstropno vilo ob Maistrovi ulici (Vojaški ulici). — Jožko Bizjak iz Brestja 1 pri Igu, napravi visokoprtilično enodružinsko hišo ob Orlovi ulici. — Pavla Adamič, Kette Murnova cesta 11, zgradi visokoprtilično enodružinsko hišo na par. 73-9 Sv. Petra predmestje poleg Grablovičeve ulice. — »Triumph avtor«, d. z. o. z. namerava v Sp. Šiški, na prostoru poleg Keržičeve gostilne, kjer ima svojo garažo, postaviti enonadstropno stanovanjsko in poslovno hišo ter pokriti dvorišče s stekleno streho. Poslopje bi imelo v prvem nadstropju 5 stanovanj; prilijebo bi služilo samo kot poslovni prostori. Poslopje bo vogalno s pročeljem na Celovške cesti in v Zibertovo ulico; v okras bo Celovške ceste ter bo napravilo s svojo lepo fasado poseben efekt. — Peter Bergant, tehnični ravnatelj Vzajemne zavarovalnice Kersnikova ulica 5, si postavi lasjen dom z enonadstropno vilo s tremi stanovanji ob Vodovodna cesta na par. 72-8. Franc Vrhovnik, zidar, Vodovodna cesta 201, zezida visokoprtilično enodružinsko hišo na par. št. 175-17 v Podmilščakovi ulici. — Frančiška Telatok iz Zelene jame št. 8, napravi enodružinsko hišo na par. 73-13 ob Grablovičevi ulici. — Franc Vovk, hišni posestnik na Viču št. 92, namerava zezidati enonadstropno hišo z dvema stanovanji na par. št. 342-1—3 v Gerbičevi ulici. — Inž. Premelč in soproga, ki stanujeta sedaj v Zelene jami, postavi visokoprtilično hišo z dvema stanovanji na par. št. 73-15 ob Grablovičevi ulici. — Josip Gregorin, krojaški mojster iz Trnovske ulice, pa bo zidal visokoprtilično enodružinsko hišo ob križišču Langusove in Marmonlove ulice na par. št. 19. — Julij Gliha, poštni

Trakovanje cest in ureditev trotoarjev v Ljubljani.

V komunalni politiki mestne občine Ljubljanske moramo zaznamovati v zadnjih povojnih letih izredno lep napredek v skrbi za izboljšanje cest in razširjenje njihovega omrežja. Pa tudi javna prevozna sredstva bi se bila izdatno poboljšala in razširila, da nimamo v mestu staromodne cokolje Ljubljanskega tramvaja; to gre pa edino na rovaš pogodbe, katere veže mestno občino s splošno malo-železniško družbo, d. d. na Dunaju. O kateri smo čitali, da je prenesla svoj sedež pred kratkim v Zagreb. V to je bila pa samo primorana, kajti ta družba obratuje v Jugoslaviji edino to cestno železnico, ki pa je le malo podjetje, ki ima v Sijmens-Schuckert Werke da ni bilo te ovire, imeli bi tudi v Ljubljani že moderen tramvaj, tako pa sedanjih službi bolj v napotje, kakor pa modernim prometnim sredstvom in zahtevam. O tem govoriti ni naš namen.

Kmalu bo tri leta, odkar je bil razpuščen ljubljanski občinski svet. V tej dobi je polni dve leti upravljal mesno občino gerentski svet trojice, a od novembra l. i. sem vodi občinsko gospodarstvo vladni komisar sam Gerentski svet samostojno-demokratske trojice se je mnogo trudil, da si pridobi simpatije in hvaležnost ljubljanskega prebivalstva. Mnogo cest je bilo tlakovanih z granitnimi kockami, a Miklošičeva s Tavčarjevo (Sodno) in Dalmatinovo ulico pa asfaltirana. Bohoričeva ulica je bila izregulirana in razširjena, trotoarji po nekaterih ulicah so se uredili.

Vse tlakovanje cest in ureditev trotoarjev pa spada v tlakovalni program bivših občinskih svetov po vojni. V dokaz temu bomo navedli sklepe javnih sej občinskega sveta.

Prvi del tlakovalnega programa je bil sklenjen v javni seji občinskega sveta dne 22. marca 1921, št. 7107. Po tem sklepu so se imele tlakovati

sledeče komunikacije: 1. Wolfova ulica, 2. Stritarjeva ulica, 3. Sv. Petra cesta, 4. Poljanska cesta, 5. Pred škofijo, 6. Mestni trg, 7. Stari trg ter 8. Koprarjeva ulica. Skratka vse važnejše ulice v osrčju mesta.

Drugi del tlakovalnega programa je občinski svet sklenil v javni seji 9. maja 1922 št. 9751, in je obsegal tlakovanje komunikacij približno v naslednjem redu: 1. Florjanska ulica, 2. Gradišče s zvezo med Selenburgovo ulico in Gradiščem, 3. Frančiškanska ulica, 4. Miklošičeva cesta, 5. Dalmatinova ulica, 6. Komenskega ulica, 7. Metelkova ulica, 8. Slomškova ulica, 9. Tomanova ulica, 10. Gledališka ulica, 11. Beethovnova ulica, 12. Knaflejeva ulica, 13. Gajeva ulica, 14. Pražakova ulica, 15. Sodna (Tavčarjeva) ulica, 16. Resljeva cesta, 17. Vidovdanska cesta, 18. Gosposka ulica in njen podaljšek do Wolfove ulice, 19. Pogacarjev trg, 20. Obrežje med frančiškanskim mostom in Pogacarjevim trgom, 21. Medarska ulica, 22. Lingarjeva ulica, 23. Streliška ulica, in 23. ulica ob Zvezdi od kazine do Wolfove ulice.

Tlakovanje teh komunikacij se ima izvršiti na račun posojila za tlakovanje cest.

Na teh komunikacijah se uredijo tudi trotoarji v zmislu predpisov mestnega magistrata, glasu katerih se more uporabljati za napravo hodnikov samo asfalt ali pa porfirne plošče, oboje na zadostni betonski podlagi. Nove tlake robnikov se v zmislu teh predpisov lahko od obstoječih razlikujejo, ako je to v prometnem ali estetskem oziru priporočljivo. Širina trotoarja znaša lahko do petine cestne širine (po regulacijskem načrtu vzeto), v izrednih slučajih se lahko ta širina še poveča. Stroški za napravo trotoarjev se zaračunavajo v zmislu določb stavbnega reda za mesto Ljubljana št. 71, peti odstavek, in sicer se pri onih trotoarjih, ki so že napravljeni iz dovoljenega materiala, pa jih je treba razširiti, upoštevajo stroški samo za razširjen del trotoarja. Pri hodnikih pa, ki niso iz predpisanega materiala n. pr. iz betona, škriljeve, samota, brušnika itd. ali pa makadama, se upoštevajo stroški za vso širino na novo napravljenega trotoarja.

Po tem predpisu se pa ne zaračunavajo dela ob onih zgradbah, ki so eventualno obremenjene (z ozirom na pogoje stavbnega dovoljenja) z napravo vsega trotoarja na lastne stroške.

Pod istimi pogoji kakor navedeno se uredijo tudi trotoarji na komunikacijah, ki se nahajajo v prvem tlakovalnem programu.

Tako se je glasil sklep občinskega sveta. V zmislu št. 62 občinskega reda za mesto Ljubljano je bil ta sklep javno razglašen in nabit na občinski deski skozi 14 dni od 30. maja 1922 do 15. junija 1922. Zoper sklep ni bila v zakonitem roku vložena pri mestnem magistratu nobena pritožba.

Sklep je torej postal pravomočen in obvezen za vse interese, v prvi vrsti pa za hišne posestnike in lastnike stavbišč ob imenovanih komunikacijah. Gotovo se ni nihče teh zavedal daleko sežnosti tega sklepa, ali je pa mislil, da se njega ne tiče ter smatral, da ga ne morejo zadeti nobeni stroški. Prepričani smo, da bi v nasprot. slučaju ne manjkalo pritožb in protestov. Ki je mestni magistrat pričel pošiljati račune za popravljene in razširjene trotoarje posestnikom, ki nimajo svoje hiše in stavbišča ob komunikacijah, koder se je tlakovanje izvršilo, tedaj so se jim žele odprile oči. Proti plačilnim nalogom so posamezni interese vlagali pritožbe, katere pa priziva instanca (gradbena direkcija) brez nadaljnjega kot neupravičene zavrača vsem z analogno motivacijo sledeče vsebine:

»Občinski svet mesta Ljubljane je v svoji seji sklenil, da se N. N. cesta (ulica) asfaltira (tlakuje) ter hodniki ob tej cesti razširijo in podaljšajo. Sklep občinskega sveta je bil v zmislu št. 62 obč. reda za mesto Ljubljano z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22 prejšnjega razglašen. Zakoniti 14-dnevni prizivni rok po št. 85 cit. obč. reda je potekel. Ker v tem roku ni bila zoper sklep obč. sveta vložena nobena pritožba, je postal pravomočen in izvršen. Intimiranje (vročitev) plačilnih nalogov od strani mestnega magistrata Ljubljanskega, v zmislu katerega ima pritožnik na osnovi št. 71 stavb. reda za mesto Ljubljano z dne 25. 5. 1896 dež. zak. št. 28 plačati eno tretjino stroškov za razširjenje hodnikov ob N. N. cesti, je le izvrševanje sklepa občinskega sveta.

Pritožba proti plačilnim nalogom, ki izvršajo iz pravomočnih sklepov obč. sveta, pa je, ako so sicer formalno in računsko pravilni, nedopustna. Vsled tega se je morala pritožba zgolj iz formalnih razlogov zavrniti ne spuščaje se v meritorno presojo pritožbe.

Proti tej odločbi ni nadaljnje pritožbe. Poglej navedenega tlakovalnega programa je občinski svet v javni seji dne 27. maja 1924 št. 13.783 sklenil, da se izvedejo še naslednja dela: 1. Ureditve hodnika na Dunajski cesti; 2. ureditev hodnikov na Gosposvetki cesti; 3. ureditev Seme-niške ulice (z dobrimi ploščami iz brušnika, da se doseže arhitektonsko zadovoljiv tlak ob stolni cerkvi); 4. ureditev ulice med cerkvijo in župniščem ob stolnici (plošče iz brušnika); 5. ureditev Studenčeve ulice, kjer naj se cestišče tlakuje z granitnim drobnim tlakom; 6. ureditev hodnikov v Ravnikarjevi ulici, kjer naj se polože granitni ozki robniki. — Za vsako komunikacijo je bil določen tudi način ureditve hodnikov. V Ravnikarjevi ulici je bila predvidena naprava makadamskih hodnikov z ozkimi granitnimi robniki kot ekvivalent za svet, ki ga odstopajo prizadeti posestniki pred vsiljeni hišami in javno last mestni občini.

V isti seji občinskega sveta je bilo sklenjeno asfaltiranje Aleksandrove ceste ter razširjenje in podaljšanje njenih trotoarjev (št. 13.781-24).

Ta po občinskem svetu sklenjeni tlakovalni program za izboljšanje ljubljanskih komunikacij se je tudi takoj pričel izvajati. Ker so pa politični spletkarji dosegli, da je bil občinski svet razpuščen, ter da so upravo mestne občine izročili eksponentom ene (SDS) stranke, so ti dve leti izvajali sklepe bivšega obč. sveta, tako da so večji del tlakovalnega programa res izvršili.

Vse komunikacije v glavnih prometnih žilah so urejene z malimi izjemami. Ureditve Masarykove ceste od Dunajske ceste do Glavnega kolodvora čaka izvršitve. Delo se je lanko leto pričelo ter se bo letos nadaljevalo. Prostor pred Glavnim kolodvorom se bo dekorativno uredil; tam pride tramvajska čakalnica, javno moderno stranišče in po možnosti en trgovski lokal za bufe. Cesta v širini 40 m pa bo zasajena s plantanami, tako da ne bomo povsod imeli samo enoličnega kostanja. Na tlakovanje čaka še Resljeva cesta, katero pa se bo tudi tokom letošnjega leta izvršilo, zlasti ako se bo poleg kamnoseka Tomanja zgradila nova moderna carinarnica.

Ureditve Gosposke ulice je potrebna; že itak mračna ulica naj dobi vsaj lepše in udobnejše linice. Na Colzovem gradbu so jeseni izginili oni mračni kostanji; nadomestile jih bodo svetle breze, ki bodo dale povsem drugi ton okolici. Zidovje nasproti šole pa se bo zasadilo (okrasilo) z bršljanom.

Pričakovati je celo, da bodo morali vzeti stanj »Zvezdec slovo s tega sveta ter se to pri-

ljubljeno šetališče preuredi in zasadi z drugim lepšim drevjem.

Nabrežja Ljubljanice z njeno neurejeno strugo delajo našemu lepemu mestu naravnost sramoto. Dokler niso izvršena regulacijska dela, tudi mestna občina ne more urediti obrežnih komunikacij. Mogoče bo sedanja vlada našemu mestu bolj naklonjena, kakor so bile prejšnje. Skozi Ljubljano pasira največ tujeskega prometa in vsak tujec vidi to razdrapano strugo Ljubljanice, ob kateri naj bi vodila lepa promenadna pota. Ako naš poljedelski minister dr. Kulovec s svojim kolegom inž. Ser-necem, ministrom za gradbe, izposluje zadostne kredite za dovršitev teh regulacijskih del, mu bo Ljubljana ohranila večni spomin in hvaležnost.

Ob tej priliki naj opozorimo na določila stav-binskega reda za mesto Ljubljano, ki se tičejo trotoarjev.

Po cit. stavbnem redu mora vsako poslopje, ki stoji v notranjem stavbnem okraju, dobiti na ulični strani hodnik (trotoar) s primerno strugo; oboje mora biti položeno v predpisani nivel. Tudi poleg vrtnih zidov ali drugačnih ograj se morajo napraviti ravno takšni hodniki in struge. Za vna-nji stavbni okraj določa stavbno oblastvo (torej mestni magistrat), ali in kje se morajo napraviti hodniki, s posebnim ozirom na prehod iz notra-njega v zunanji okraj.

Stavbno oblastvo določa širino trotoarja kakor tudi način naprave hodnika in gradivo, katero se sme zanj uporabljati.

Stavbni red daje torej glede naprave trotoarjev stavbnemu oblastvu skoro neomejeno moč. K napravi hodnika niso dolžni samo lastniki poslopja in parceliranih zemljišč, ampak ta dolžnost obstoji za vsakega posestnika, ki ima kako zemljišče, katero zadene ob javno komunikacijo. Gos-podar, ki zida novo poslopje, mora trotoar napravititi ter ga stavbno oblastvo lahko k temu pri-sili, tudi ako mu stavbno dovoljenje tega izrecno ne predpisuje. Dolžnost za napravo trotoarja izha-ja neposredno iz zakona in ne ugasne niti po po-motnem nalogu stavbnega oblastva, a še manj, ako stavbno oblastvo napravo hodnika opušča.

Naprava trotoarja spada k javnim bremenom. Pri novih poslopih preide torej na vsakokratnega privatnega pravnega posestnika ali lastnika ob-jekta v zemljiški knjigi. Pravni naslednik prejšnje-ga gospodarja nosi to dolžnost v polni meri.

Nadalje določa cit. stavbni red: Stavbni gos-podarji novega poslopja ali preidajočemu so dolžni, da se pred podelitvijo uporabnega dovoljenja napravijo trotoar ob strani javnih ulic, in sicer ne samo ob dolžni poslopja, ampak tudi ob zemlji-šču, ki pripada njemu; struge pa mora napraviti

cestni posestnik. Pri tem je vseeno, ali stoji stav-ba ob cesti (v stavbni črti) ali pa v notranjosti stavbne parcele; dolžnost do naprave hodnika se ne razteza morda samo na poslopje kot tako, am-pak na stavbišče sploh t. j. na ono zemljiško plo-skvo, katere službi stavi posredno ali neposredno. Pri polaganju trotoarja je treba določiti pravi nivel in je za to odgovoren stavbni gospodar.

Kadar je trotoar pravilno po predpisih na-formalno izročen mestni občini ter od nje tudi dolžnost vzdrževanja. Dolžnost hišnega lastnika do vzdrževanja trotoarja preneha šele tedaj, kadar je forlamo izročen mestni občini ter od nje tudi prevzet. Prevzem trotoarja po mestni občini naj hišni lastniki zahtevajo tekom enega leta po nje-govi izvršitvi. Kadar je hodnik formalno prevzet, jim ni treba več imeti skrbi z vzdrževanjem. For-malnega prevzema ne morejo nadomestiti dejanja, iz katerih bi se dalo na prevzem sklepati. Po predpisih mestnega magistrata napravljeni trotoar mora občina prevzeti v dobi enega leta po nje-govi izvršitvi. V praksi se pravilna izročitev in formalni prevzem izvaja le redkokdaj, dati raz-sodbe bivšega upravnega sodišča izrecno to for-malnost zahtevajo.

Z ozirom na spredaj omenjeni in deloma iz-vršeni tlakovalni program bivšega obč. sveta, je zelo važno sledeče določilo našega stavb. reda: »Po ulicah, kjer zidaj se ni pešpoti, ali kjer obstoječe ne zadostujejo predpisom, katere (kakor jih) izda občinsko zastopstvo, se bodo morale pešpoti napravititi po njegovem sklepu; eno tretjino stroškov pla-ča dotični hišni lastnik, dve tretjini pa mestna ob-čina.« Opiraje se na to zakonito določilo (poobla-stilo) je bivši občinski svet mogel napraviti tako dalekosežne sklepe glede ureditve hodnikov. Ti sklepi so izpremenili predpise, ki so bili veljavni za trotoarje. Sklepi so bili popolnoma v skladu s tolmčenjem gornjega določila. Bivše upravno so-dišče na Dunaju je izdalo že razsodbo v tem zmislu. Občinski svet sme (more) generalno naprej dolo-čiti širino in konstrukcijo trotoarja, določiti kdaj naj se napravi in kakovost (način) materiala, ali pa specijelno ob priliki vsakokratnega stavbnega dovoljenja. Proti tem naštetim generalnim sklepom občinskega sveta tudi pravočasno vloženo pritožbe ne bi bile držale.

Pri izvajanju sklepov obč. sveta za ureditev hodnikov morajo hišni posestniki pred svojimi hi-šami odstraniti pred hišo položene stopnice, na-pušče itd., ki bi mogli ureditev hodnikov ovirati. Razmerje glede stroškov ostane kakor gori neiz-premenjeno.

Poškodbe hodnikov in strug se popravijo na stroške povzročitelja.

Zdravstvo

Docent dr. Ivan Matko:

Obračun za zgradbo novega oddelka za jetičnike v mariborski slošni bolnici.

Neznane razmere, ki so vladale desetletja v oskrbi jetičnikov v mariborski bolnišnici, so tvorile nevarno ognjišče za razpasenje ječle ne samo med ostalimi pljučno zdravimi bolniki bolnišnice, am-pak tudi med široko publiko in so v znatni meri ovirale uspešno karitativno delovanje tukajšnje protituberkulozne lige. Saj prodira polagoma slabiš-še, da zadostuje bržčas ena sama palčica tuberkuloznega bacila za infekcijo odnosno obolenje kon-stitucionalno dovzetnega organizma.

Zaradi tega je sprejela liga že ob svoji usta-novitvi leta 1922, med glavne točke svojega progra-ma ne samo skorašnje ustanovitve lasnega dru-štvenega dispensarja, ampak tudi oživotvorenje posebnega izolacijskega oddelka za oskrbo ječle-nih, pred vsem takih z odprto, v tretjem stadiju se nahajajočo boleznijo.

Delovanje protituberkulozne lige je spre-mljala prav posebna sreča! Ze 5 mesecev po usta-novnem obnem zboru, ki se je vršil 13. jan. 1922, se je posrečilo kljub stanovanjski bedi po naključju pridobiti primerno prostore in v njih oživotvoriti zgolj s podporo tuk. občinskega modernu urejen dis-pensar z lastnim ordinarijem zdravnikom in do-bro izvežbovanim oskrbovalno sestro. Letos, 20. marca 1927 pa slavi protituberkulozna liga petletnico svojega obstanka in otvarja drugo, za tukajšnje razmere posebno važno in nujno ustanovo, t. j. od-delek za jetičnike, ki naj jim služi kot prijetno pri-bežališče v težkih in obupnih urah bolezni.

Akcija za oživotvorenje novega oddelka je trajala komaj leto dni. Ze v začetku marca l. 1926 je objavila liga poseben poziv na prebivalstvo in apelirala na vsa njej naklonjena in radodarna sra. Z njim je obvesila javnost o motiivih, ki jo vodijo pri zasnovanju širokopotezne nabiralne akcije. Ta poziv je našel v tem kratkem času vprav neverje-ten odziv, ki ima razumljivo podlago le v dovede-njem karitativnem delovanju lige v ambulatoriju in v brezplačni razdelitvi skoro 35.000 od jete tiskanih, popularnih brošur z navodili zoper jetično in o higieni življenja. Sem spadajo brosure: »Boj proti jetički«, »Pouk o sušici«, »Cilji in naloge am-bulatorija protituberkulozne lige« in slednjič »Po-men svetlobe, vode in zraka za človeški organi-zem«. Slednje sloni najtjostnejsi uspeha vse akcije tudi na tem, da je poveril odbor vso akcijo samo eno-mu odborniku, in se je z osebnim nabiranjem dar-rov od osebe do osebe, od tovarne do tovarne in od hiše do hiše propagirala nujna potreba takega oddelka, pri čemer je našla ligu polno razumeva-nje ter najzadnjeje in nadvse hvalevredno po-dporo pri vsled merodajnih činiteljih pri upravnih oblasti, duhovščini, učitelstvu, železničarjih, žen-darmeriji itd. Število darovalcev sega danes dalek-o preko 15.000. Med njimi se nahaja več plemenitih ljudi, ki so darovali po več vngonov blaga. Večina pa tvorijo taki, ki so zmogli komaj nekaj par ali desk za to dobrodelno akcijo. S tega mesta naj sprejmemo vsj darovalce, bodisi bogataši, bodisi manj premožni našo najiskrenejšo zahvalo! Narav-no je, da je bilo treba pri tem načinu nabiranja darov mnogo nesebičnosti, mnogo časa in zatajeva-nja, ker so se ponekod odprla vrata z uspehom šele po opečovanem trkanju. Denarni prispevki iz-hajajo samo iz mariborske oblasti, medtem ko so prispevale material razne tvrdke izven naše obla-sti. Tako n. pr. smo dobili stavbeni material iz Ljubljane, Splita, Osjeka, Zagreba, Jesenice, Kam-nika itd. Električne stropne svetilke je darovala celo tvrdka Pragan in sinovi na Dunaju.

Tekom par tednov je bilo proti vsemu prič-kanju nabranega toliko denarja in materiala, da je odbor protituberkulozne lige opustil prvotni na-črt za postavitev male lesene prostozračne lože in se je lotil z vso smelostjo in energijo zgradbe po-sebnega oddelka v obliki nadzidka nad medicin-skim oddelkom tuk. splošne bolnišnice. Z zgradbo se je pričelo že v začetku meseca junija 1926 in je bila gotova že koncem septembra istega leta, se-veda le v surovem zidnem ogrodju.

Novi odderek obsega 9 bolniških sob s skupaj 24 do 30 posteljami. Nadafje ima ličen balkon, ve-liko prostozračno verando in 12 drugih sob, ki tvo-rijo potrebne in važne pritlikline za tak odderek, kjer ni nikdar dovolj varnostnih odredb za okolico. Med pritlikline spada tudi moderno urejen spurtji, katerega je darovala tvrdka Tomažič. Dalje obsega

oddelek kopalnico z 2 kadmii, sobi za čisto in uma-zano perilo, sobo za sesiro, kuhinjo s shrambo, garderobo za zdravnike in bolnike, sobo za arhiv, priročno sobo za male operacije itd. Kurjavo od-deleka preskrbuje lastna centralna toplovodna na-prava.

Poleg nabranega materiala, ki je obsegal 37 vagonov in to opeke, cementa, tramov, desk, apna, peska, železja, svinčenih cevi itd. je bilo potrebnih precej denarnih sredstev in sicer v višini 345.355 Din 43 para.

Denarni izdatki se razvrščajo na sledeče po-stavke: 1. plačilo stavbeniku in raznim drugim de-lovnim močem Din 114.323, 2. Centralna kurjava in ostale peti Din 58.883, 3. Okna z okovjem Din 24.900, 4. Dobava in montaža vseh vodovodnih po-trebščin, vsteviši stranišča, Din 23.680,40, 5. Vrata in ostala mizarska dela Din 18.127, 6. Dovoz na-branega materiala Din 17.729,49, 7. Potrebno že-lezje Din 12.167,58, 8. Barve in pleskanje Din 11.490,62, 9. Kleparska dela z materialom Din 11.361, 10. razni izdatki, kot reklama, tisk itd. Din 9.135,75, 11. Izdelava 200 m² terrazzo tal Din 8.200, 12. Lesocementna streha nad celim oddelkom Din 7.835,38, 13. Pesek in drugi stavbeni material Din 5.393, 14. Cement Din 5.442,50, 15. Oprema kopal-nice Din 4.737, 16. Vsa steklarska dela Din 4.587, 17. Nekaj notranje opreme Din 3.222, 18. Elektri-čna razsvetljava Din 2.201 (ne vsteviši Din 10.000, katere je poklonil občinski svet mesta Maribor za vpeljavo električnega in plinovoda) 19. Poštšina (524 rekomandiranih pisem) Din 2.680.

Izda'ki v denarju znašajo torej Din 345.355,53 in so kriti deloma z nabranimi prispevki v višini Din 322.160,84. Od te vsote odpade Din 50.000 na podporo ministrstva narodnega zdravja, Din 5.000 na podporo inspektorata ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani in Din 20.000 na prvi in Din 18.700 na drugi nujni, vendar le najbrž samo za-časni prispevek iz liginega premoženja, ki je s tem padlo skoro na ničlo. Ostanek po Din 228.460,84 pa tvori uspeh nabiralne akcije med našim prebival-stvom.

Potemakem znaša odprt dolg še Din 21.754. K tej vsoti pa je prišleli še zgoraj omenjenih Din 18.700, katere je morala trenutno kriti liga sama iz svojega neznačajnega sklada. Vendar pa je sklenil odbor najeti za ta izdatek primerno posojilo. Pt. l. je prosila okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, da bi kril ta dolg z ozirom na važnost nove ustanove za njene tute. Člane. Prošnja se je odposlala koncem minulega leta, je bila ugodno rešena v Ljubljani in v Zagrebu na centrali, izgle-da pa, da je potem na svojem romanju neke obli-čala. Pričakovati je, da bo težko pričakovana po-dpora prejalšeje vendarle poklonjena ligi.

Ves primanjkljaj pri tej veliki stavbi, ki je dolga 50 m in široka 15 m in ki predstavlja po cenitvi strokovnjakov vrednost nad 700.000 Din, znaša torej samo Din 40.454!

Zato je pričakovati, da se bo ob doslej doka-zani uvidenosti vseh merodajnih činiteljev našo prav kmalu kritje tega primanjkljaja, ki bi sicer mogel resno ogroziti celo delovanje ampak celo obstanek lige, ki je itak začla vsled odgovpdi sta-novanja s strani hišne posestnice v jako težak po-ložaj.

Razprodaja

iz konkurzne mase „TEXTILIA“

Vsled privolitve konkurznega sodišča se bo vršila

od 16. marca t. l. naprej
nadrobna razprodaja

raznega manufakturnega blaga v skladišču „Textilia“, Krekov trg št. 10

(na dvorišču)

Prodajne cene so določene pod faktur-nimi cenami.

Razprodaja na drobno bo trajala le nekaj dni.

Upravnik mase.

Gospodarstvo

Kriza evropskega gospodarstva.

Ljubljana, 18. marca 1927.

Društvo narodov je nedavno po dolgotrajnih pripravah določilo termin za svetovno gospodarsko konferenco, ki se bo, kakor znano, vršila maja v Ženevi. Naši gospodarski krogi se žalibog prav malo zavedajo važnosti tega dogodka; še manj pa se zavedajo težkega položaja, v katerem se danes nahaja celotno evropsko gospodarstvo.

V evropskih državah se vedno pogosteje pojavljajo težke ekonomske krize, ki ovirajo sanacijo povojne Evrope. Neposredni vzroki teh kriz so različni (stabilizacija valute, deflacijska politika, davčne obremenitve, padanje cen na svetovnem trgu itd.). Toda ti neposredni vzroki sami na sebi ne bi mogli povzročiti tako težkih konjunkturnih sprememb, ko bi evropsko gospodarstvo slonelo na zdravi bazi.

Pogosto se čuje, da trpi Evropa vsled »nadprodukcije«, in ekonomska nevednost, ki ima večinoma odločilno besedo v javnem življenju, zagovarja politiko zmanjšanja produkcije, češ, da produkcija trpi vsled pomanjkanja »kupne moči«, ki stavi produkciji gotove neje.

To argumentacijo, katero tako pogosto čujemo, smatra znani švedski narodni ekonom prof. G. Cassel, za največjo nesmiselnost današnjih dni. In to z upravičenjem. Samostojna abstraktna kupna moč sploh ne obstoja. V kolikor pa more biti o kupni moči govora, je ta kupna moč produkcija sama.

Nadprodukcija, o kateri se toliko govori, je le navidezna, zmanjšanje kupne moči pa obstoja le v toliko, v kolikor se je zmanjšala produkcija. To, kar nas teži, je vse nekaj drugega. Kupna moč je razmeroma velika, le uveljaviti se ne more v konzumu. Ta neizrabljena kupna moč pa se zbira v obliki likvidnih denarnih sredstev, kar nam potrjuje dejstvo, da opazamo na vseh evropskih denarnih trgih veliko obilico denarja, ki išče le kratkoročne naložbe. S temi denarnimi sredstvi se večinoma financirajo zaloge blaga, ki radi obstoječih razmer ne more najti poti do konzumenta.

Jedro problema je torej iskati v dejstvu, da obstojajo glede izmenjave blaga v evropskem gospodarstvu težke ovire, ki v svojih nadaljnjih konsekvencah povzročajo zastoj v produkciji.

Vsaka država mora iskati za presežek svojih industrijskih ali agrarnih proizvodov potrebno kupno moč na svetovnem trgu, in sicer v zameno za proizvode, ki tej državi primanjkujejo. To izmenjavo pa v Evropi ovirajo carinske in druge omejitve med posameznimi državami, ki so v zadnjih letih dosegle nemogoče oblike. Evropa nikakor ne trpi vsled nadprodukcije, nasprotno, za razširjenje produkcije in s tem kupne moči ne bi bilo nikakih mej, ko ne bi obstajale te ovire pri izmenjavi blaga.

Ne sme nas pri tem motiti dejstvo, da je bila v prvih letih po vojni konzumna moč navzlic znatno manjšemu obsegu produkcije zelo velika. Ta pojav je bil le posledica inflacije evropskih valut, ki je povzročila velike, toda le navidezne dobičke. Takratna konzumna moč je nastala iz pretvarjanja produktivnega kapitala v kupno moč in s tem povzročila industriji in trgovini velike substančne izgube. Po stabilizaciji evropskih valut je danes to pretvarjanje kapitala v kupno moč prenehalo. Vsled normalizacije razmer pa so ovire v mednarodnem prometu postale usodepolne; prišli smo v drug ekstrem, za katerega je značilno dejstvo, da peša konzumna moč vsled pretvarjanja kupne moči v mobilni kapital.

Evropa se je po vojni razkosala v veliko število ločenih narodnih gospodarstev, nove meje so se potom carinskih barjer zaprle. V okviru zaščitnih carin so se osnovala nove lokalne industrije, ki se bojujejo proti tuji konkurenci le s pomočjo vedno večjih carin. Na ta način se umetno ustvarja draginja. V zasledovanju napačnih narodno - gospodarskih idealov si veliko število držav ogroža lastno blagostanje, ne meneč se za skupne interese ostalega sveta.

Povsodi se skuša dvigniti izvoz in po možnosti preprečiti uvoz. Posledica te napačne, toda vseskozi popularne politike pa je ta, da nastanejo nepremostljive ovire za izmenjavo blaga, da vsled zastoja v uvozu posamezne države zastane tudi izvoz. Naša zunanja trgovina na primer zadnja leta hitro nazaduje. Nihče pa ne pomisli, da mora vsaka država, ki hoče izvažati, tudi uvažati. Če našim sosedom branimo uvažati svoje proizvode v našo državo, tudi oni ne morejo uvažati naših produktov. Tako nastane nadprodukcija, ki pa je le navidezna. S produkcijo se ustvarja kupna moč, toda ta kupna moč se ne more uveljaviti, ker je izmenjava blaga med posameznimi državami otežkočena ali pa v gotovih slučajih celo onemogočena. Tako stanje postane sčasoma nevzdržljivo in povzroči končno nazadovanje produkcije in s tem nazadovanje kupne moči.

Ker pa gre naravna tendenca v gospodarstvu za tem, da izravna posledice umetno ustvarjenih ovir v mednarodnem blagovnem prometu, nastanejo gotove spremembe v ce-

nah blaga, nastane razlika med cenami industrijskih proizvodov na eni strani in cenami proizvodov poljedelstva ter surovin na drugi strani. Ta razlika se je najbolj očitno pojavila v naši državi. Cene agrarnih proizvodov so zadnja leta znatno nazadovale, predvsem pa je padla vrednost našega izvoza, in to, čeprav se je izvoz v količini dvignil. S tem pa se je konzumna moč širokih mas našega naroda v relaciji z industrijskimi proizvodi znatno skrcila.

Zboljšanje gospodarskega stanja v Evropi je le tedaj mogoče, kadar bodo politiki vseh držav spoznali, da mednarodna trgovina ni nikakva vojna, temveč le proces izmenjave dobrin, da so naši sosedje naši odjemalci, katerih blagostanje je predpogoj za naš lastni dobrobit in da smo vsi navezani na uvoz in izvoz, na mednarodno izmenjavo dobrin. Upajmo, da bo svetovnogospodarska konferenca dovedla evropske narode do spoznanja in jim pokazala pot v boljšo bodočnost.

47. redni občni zbor »Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice reg. zadrge z neom. zavezo v Ljubljani« se je vršil dne 17. marca 1927. V stalnem, krepkem napredku tega najstarejšega, čisto-slovenskega zavoda v Ljubljani se javlja predvsem visok povisek hranilnih vlog, ki so dosegle ob sklepu leta 1926 Din 126.835.622,31, ter prirastle v primerju s stanjem 31. dec. 1925 za Din 27.808.681,66. Radi ugleda in zaupanja v zavod je to pač razveseljivo, ali iz poročila ravnanja posnamemo, da je v tem prirastku hranilnih vlog še vedno v veliki meri zapaden obratni kapital vseh panog domačega gospodarstva, ki še ni moglo vsled splošno znanih neprilic dospeti do novega razmaha. Zvest svojim tradicijam in v svesti si svojega poklica in dolžnosti je ta zavod izdatno prispeval k ozdravljenju domačega gospodarstva v podkreplilo in zaščito slednjega je stalno in znatno zniževal obrestno mero pri kreditih, dasi se obrestna mera vlog ni zniževala, ter ni brezobzirno omejeval in tirjal posojil. Vsled kulantnih kondicij se je posrečilo zlasti v zadnjem trimestru in največ s kratkoročnimi krediti dvigniti stanje posojil na Din 101.407.859,80. Vsled tega se je sicer med letom višje stanje naloženega denarja prehodno znižalo ob sklepu leta na Din 19.853.250,99. — Upravno premoženje je naraslo na Din 130.868.468,05, rezervni zakladi pa so se zvišali po principu dotacij iz novega čistega dobička na Din 3.143.430,11. Po izvedbi na obč. zboru sklenjene valorizacije nepremičnin se dvignejo rez. zakladi še za Din 3.068.677,68, ter dosežejo Din 6.220.107,79. Število deležnikov se je zvišalo na 4753. Portfelj vrednostnih listin se je znižal na Din 7.101.119. — Ze pred leti so izbrisani v njem vsi avstrijski in ogrski efekti in vsebuje le solidne domače papirje. Vsled izdatnega znižanja obrestne mere pri kreditih, visoke vnote mobilnega denarja in po strogo izvršenih odpisih izkazuje čisti dobiček Din 478.420,99 od katerega se je za dobrodelne namene votiralo Din 70.000. — Za enake namene je zavod tudi med letom daroval večje zneske, zapadene v upravnih stroških. Med drugim je naklonil ob zadnji vremenski katastrofi domačim poplavljenim v splošni sklad Din 20.000. — Podpiral je tudi posamezne ponesrečence, ter dolžnikom iz prizadetih krajev odpisoval obresti. Ponovno izvoljeni upravni odbor se je konstituiral nastopno: Andrej Šarabon, veletržec in veleposesnik v Ljubljani, predsednik; Feliks Stare, veleposesnik in tovarnar na Kolovcu, podpredsednik; Avgust Jenko, posestnik, vsa Knez, veletržec in Alojzij Vodnik, posestnik, vsi v Ljubljani, člani načelstva; Ivan Rus, posestnik na Grosuplju, Josip Šušteršič, posestnik v Senčici in Matija Dolničar, posestnik v Smartnem ob Savi, člani nadzorstva.

Agrarna in komercialna banka v Beogradu bo povišala delniško glavico s sodelovanjem inozemskega kapitala. Upravni svet Agrarne in komercialne banke v Beogradu je sklenil zvišati delniško glavico za 10 milijonov Din. Polovico novih delnic bodo prevzeli stari delničarji, med katerimi igra odlično vlogo peštanska Ogrska komercialna banka, drugo polovico pa banki Lazar Brothero in Efrusohn & Co. in sicer po kurzni vrednosti starih delnic. Predsednik Ogrske komercialne banke, Filip Weiss, ki je obenem podpredsednik Agrarne in komercialne banke v Beogradu, je izjavil novinarjem, da imajo ogrski bančni krogi o razmerah v Jugoslaviji najboljše mnenje, zato želijo, zavzeti vlogo posredovalca med našimi in velikimi inozemskimi bankami.

Inozemsko posojilo Subotice in zakup kopališča Palič. Kakor smo že poročali je znana angleška finančna skupina Mac Daniel ponudila mestu Subotici večje posojilo pod pogojem, da mesto da tej skupini v zakup znano kopališče Palič. Subotični mestni svet je te dni sklenil, oddati to kopališče omenjeni skupini v zakup za 10 let. Angleži nameravajo najmodernejše opremiti in povzdigniti v vrsto svetovnih kopališč. Mestna občina subotička pa prejme pod ugodnimi pogoji posojilo.

Nadaljnji trije učni tečaji na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ki so bili radi škrlatinke v zavodu preločeni na poznejši čas, se vrše zaporedoma pet dni t. j. od 28. marca do 1. aprila t. l. in sicer: I. dne 28. marca (ponedeljek) o vzgoji trte in o gozdnem sukanju; II. dne 29. marca (torek) o cepitvi in trsnikarstvu; III. od 30. marca do 1. aprila (sreda, četrtek in petek) o kletarstvu. Pouk vsake predavanja in razkazovanja z vajami. Začetek vsak dan ob 9 uri. Vinarji in njih odrasli otroci obojega spola se naj tečajev udeležijo v obilnem številu. Pismene prijave sprejema ravnateljstvo navedene šole. Siromašni udeleženci tridnevnega kletarskega tečaja dobe denarne podpore, ako predlože uradna potrdila svoje občine, da so podpore potrebni, ali pa, ako jih kmetijski referent dotičnega sreza za to posebej predlaga.

IV. Kožni sejmi, ki se vrši dne 21. marca obeta biti dobro založen. Vse one prodajalce kož in lovec, ki ima na razpolago še kaj blaga, naprošamo, da ga v ponedeljek do 9. ure dopoldne izroče zastopnikom lovške zadrge ali veleseljima v sejmski pisarni.

Tudi novosadska in sarajevska zbornica za uvedbo prisilne poravnave. Novosadska trgovska in industrijska zbornica je naslovila na pravosodnega ministra brzojav, v katerem prosi ministra, da vstavi v finančni zakon poblastitev za uvedbo prisilne poravnave potom uredbe. Sarajevska trgovska in obrtni zbornica je na seji dne 16. t. m. sklenila zaprositi merodajne kroge, da se potom amandmana takoj uvede prisilno poravnalno postopanje izven konkurza.

Narastajoča brezposelnost v Franciji. Brezposelnost v Franciji še vedno narašča, čeprav se je gospodarsko stanje kolikortoliko ustalilo. Število brezposelnih, ki prejemaajo od države podporo se je v februarju dvignilo od 56.000 na 82.000 oseb. Tu

pa niso všeti oni številni brezposelniki, ki ne prejemaajo državne podpore. Nazadovanje cen se je hitro ustavilo. Indeks cen v trgovini na debelo se je celo dvignil od 635 na 645 v februarju. Število konkurzov je znašalo v februarju 740 napram 799 v januarju in 489 v novembru pre. l.

Borza

Dne 18. marca 1926.

DENAR

Zagreb. Berlin 13.513—13.543 (13.513—13.543), Italija 259,60—261,69 (260,15—262,16), London 276—276,80 (276—276,80), Newyork 56,75—56,95 (56,75—56,95), Pariz 222,375—224,875 (222,415 do 224,41), Praga 168,30—169,10 (168,30—169,10), Dunaj 8,002—8,032 (8,003—8,033), Curli 10,94—10,97 (10,94—10,97).

Curli. Belgrad 9,135 bl. (9,13 den.), Budimpešta 90,75 (90,90), Berlin 123,53 (123,55), Italija 23,825 den. (23,85 bl.), London 25,237 (25,24), Newyork 519,875 (519,75), Pariz 20,35 (20,35), Praga 15,40 (15,40), Dunaj 73,15 (73,15), Madrid 90,80 (90,85), Bukarešt 3,145 (3,12), Sofija 3,76, Varšava 58 (58), Amsterdam 208 (208), Bruselj 72,275 (72,275), Kopenhagen 138,55 (138,50).

Dunaj. Devize: Belgrad 12 1/2, Kodanj 189,70, London 34,35, Milan 32,55, Newyork 409,50, Pariz 25,79, Varšava 79,50. — Valute: dolarji 706,75, francoski frank 27,88, lira 32,77, dinar 12,44, češko-slovaška krona 20,98.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, 7 odstot. invest. posoj. 85—86, vojna odškodnina 343, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjski 195—198, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 98—100, Prašedion 85 den., Kred. zave. 160—170, Strojne 85 den., Trbovlje 400 bl., Vevče 120 den., Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb, 7 odstot. invest. posoj. 85,75—86,25, vojna odškodnina 345,50—346, Hrv. esk. 104,50 do 105, Hipobanka 64,50—65, Jugobanka 104—104,50, Prašedion 850 den., Ljublj. kreditna 150—153, Sečera 485 den., Slavonija 32 den., Trbovlje 397,50—400, Vevče 130—140.

Dunaj. Don-savska-jadr. 83,90, Alpine 43,05, Kranska industrijska-jadr. Trbovlje 50, Hrv. esk. 13,75, Leykam 12,78, Jugobanka 13, Hip. banka 8,20, Avstrijske tvornice za dušik 30, Mundus 146, Slavex 13,00.

Prosvetna zveza

Prosvetni tečaj se vrši dne 19. in 20. v Smledniku. Na programu so tri predavanja, spremljana s sklopičnimi slikami in s filmi. Prvo predavanje je v društvenem domu dne 19. t. m. popoldan po večernicah; drugo pa v nedeljo 20. t. m. tudi po večernicah.

Sela nad Kamnikom. Prosvetno društvo priredi na praznik in naslednjo nedeljo prosvetni tečaj, kateri se prične 19. t. m. zjutraj s skupnim svetim obhajilom vseh članov in članic društva. Ostali program obsega troje predavanj, več deklamacij, občni zbor in seja društvenega odbora.

Grobje pri Domžalah. V nedeljo 20. t. m. priredi tukajšnje prosvetno društvo početov dan s sledečim sporedom: A. Mav; O. Jožef, mešan zbor; P. Jereb; Jutrjanja, mešan zbor; Tomaž Smole; deklamira Nedvedovo »Na očetovem grobu«. Govor ima gosp. župnik Ivan Tomažič. Vsi člani in članice društva pokazimo, da ljubimo svoje očete s tem, da vsak član popelje svojega očeta v društvo.

St. Vid nad Ljubljano. V nedeljo, dne 20. t. m. bo v Ljudskem domu v St. Vidu nad Ljubljano predavanje o Ameriki II. del. Predava č. g. svetnik A. Markež s pomočjo sklopičnih slik in filma. Začetek ob 7 zvečer.

Skoja Loka. Prosvetno društvo vabi člane in prijatelje društva, da se udeležijo slavnosti društvenega patrona sv. Jožefa. Zjutraj imamo skupno sveto mašo in sv. obhajilo, popoldan po večernicah se pa vrši običajna tombola.

Višnja gora. Prosvetno društvo vladno vabi člane in prijatelje društva k versko-prosvetnemu predavanju, ki bo na praznik po večernicah. Lepe sklopične slike bodo predavanje pojasnjevale.

Nova Štifta pri Ribnici. Na praznik 19. t. m. priredi Prosvetno društvo sklopično predavanje o Francoski revoluciji. Predava dr. Trdan.

Radovljica. V nedeljo 20. t. m. priredi naša organizacija »Materinski dan«. Po večernicah se vrši v ta namen slavnostna prireditev s petjem, deklamacijo, telovadbo in s predavanjem o vzoru matere. Predavanje bo opremljeno s sklopičnimi slikami.

Naznanila

Združenje jugoslovanskih inženjerov in arhitektov, sekcija Ljubljana, javlja, da se je za leto 1927. izvoljeni upravni odbor konstituiral tako-le: Predsednik ing. Janko Mačkovšek, I. podpredsednik ing. Leo Mencinger, II. podpredsednik ing. Al. Hrovat, I. tajnik ing. Ladislav Bevé, II. tajnik ing. Nace Perko, I. blagajnik ing. Ciril Pirc, II. blagajnik ing. Boris Hribar, I. knjižničar ing. Karel Tavčar, II. knjižničar ing. Stanko Dimnik, I. gospodar ing. Josip Černivec, II. gospodar ing. Josip Stofa, odborniki: ing. Josip Pavlin, ing. Pavel Vrbič, ing. Fran Zelenko, člana nadzornega odbora ing. Viktor Skaberne, ing. Vinko Strgar.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER-JEVIM BACKINOM

Najbolje preizkušene recepte pošlje na željo brezplačno in prosto poštne Dr. Oetker, d. ro. z. Maribor.

Umetniška šola »Probuda« v Ljubljani.

(Poslojpe tehniške srednje šole, Aškerčeva ulica.)

S 1. aprilom se otvori na umetniški šoli »Probuda« tečaj za vezanje, v katerega se sprejmejo dame, ki se zanimajo za to stroko in bi rade svoje znanje v tej smeri izpopolnile. Istočasno pa se otvori tečaj za narodno ornametiko, ki ga bo vodil akad. slikar g. M. Gaspari. Ožiral se bo posebno na ornamentiko, ki pride v poštev pri vezanju osonce pri slikanju keramičnih in drugih izdelkov.

Na isti šoli obstoje pa še sledeči tečaji: Oddelek A. Figuralno risanje s potrebnimi predavanji. Opozorja se vse one, ki se zanimajo za ta tečaj, da se bo s 1. aprilom v istem tečaju poučevalo tudi slikanje. Vodi akad. slikar g. prof. Mirko Subic.

Oddelek B. Narodno dekorativno risanje in pokrajinsko slikanje. Obiskovalcem tega tečaja se nudi prilika, da se temeljito seznanijo s slikanjem pokrajine v naravi. Pouk bo vodil akad. slikar g. prof. Mirko Subic.

Oddelek za kiparstvo. Modeliranje po naravi, kompozicije in plastični ornament. Klesanje v kamenu, rezanje lesa in vliivanje v mavce. Vodi akad. kipar g. Ivan Jurkovič.

Oddelek za malo plastiko in medailarstvo. V tem tečaju se goji plastika v manjših oblikah kakor tudi medaille in plakete s posebnim oziranjem na zmanjšanje in pomnožitev. Vodi specialist medailer prof. Anton Sever.

Oddelek za grafiko. Poučuje se radiranje s suho iglo, vvedenke na razne načine, mezzotinto, lesorez, po možnosti tudi še druge specialne grafične tehnike. Pouk vodi specialist, akad. slikar g. Hinko Šmekar.

Oddelek za fotografijo. Ta oddelek nudi praktičen pouk za začetnike kakor tudi za one, ki so se že bavili s fotografijo ter si žele svoje znanje izpopolniti. Tečaj vodi g. Fran Vesel.

Oddelek za usmerjez in umetno knjigovodstvo. Figuralni in ornamentalni usmerjez ter barvanje. Samostojna domača oprema knjige. Tečaj vodi gosp. Drago Vahtar.

Tečaj za opisno geometrijo in perspektivo. Namenjen je za one, ki se pripravljajo za izpite, kakor tudi za dijake, ki potrebujejo poseben pouk v teh predmetih. Tečaj vodi prof. Anton Sever.

Vispisanje v vse le tečaje se vrši dne 24. in 26. marca od 18. do 19. ure na tehniški srednji šoli v pritlični soba št. 3. Dohod iz Gorupove ulice 10 čez dvorišče.

Vodstvo umetn. šole »Probuda«.

Obleke, bluze, krila

lastnega, domačega, izdelka nudi cenjenim damam v bogati izbiri, najdvojnosejši fazoni po brezprimerno nizkih cenah

Belihar & Vlepič, Mesini trg št. 13.

Da je parnik kakor n. pr. Olympik, naložen s premogom, je treba 500 delavcev, ki delajo pet dni. Enak parnik na olje pa rabi za polnjenje 12 mož in 12 ur.

★

Na Angleškem je stara ciganka prosila, da bi jo sprejeli v ubožnico. Ko so jo vprašali, v kateri cerkvi je bila poročena, je odvrnila, da se je poročila po stari ciganski navadi namreč, da sta on in ona skočila čez metlo, pa je bila poroka gotova.

★

V župni cerkvi Morwenstow na Angleškem je napis: »S tem se cerkvenim roparjem naznanja, da se vse zlato in srebro, lasti cerkve, nahaja v jeklenih omarah neke banke, in da bodo gospodje roparji razočarani, ako iščejo v cerkvi za dragocenostmi.

★

Samo štirinajst milj od Londona se nahaja vas Downe, ki nima ne kanalizacije, ne elektrike ali plina; nobenega zdravnika, ne omnibusa in tudi kina nobenega, čemur se Londončanje najbolj čudijo in ne morejo razumeti, kako more človek dandanes brez kina sploh živeti.

Poslano

Ministarstvu Saobračaja u Beogradu.

Podpisano Društvo Trgovskih Potnikov in Zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani je na pobudo svojih članov in po tozadevnih informacijah pri naših gospodarskih institucijah že od leta 1924. stalno na delu, da za svoje člane pribori ugodnosti za vožnjo po železnici in je v vseh svojih vlogah na gornje ministrstvo, na generalno direkcijo drž. železnice in na tarifni odbor poudarjalo, da ima pri tej svoji zahtevi predvsem pred očmi koristi, ki bi jih od tega imela naša trgovina in industrija, ker bi se tako omogočilo trg. potnikom in zastopnikom čezre obiskovanje strank in pridobivanje novih tržišč.

To so razvidele druge moderne države in so dovolile trg. potnikom in zastopnikom ugodnosti za osebni prevoz po železnici. Gornje ministrstvo odnos. njegovo Administrativno Pravno Odelejenje pa se je v tem oziru postavilo na čisto drugo stališče, ki dokazuje nerazumevanje potreb naše trgovine in industrije ter izgleda, da se podpisaneu društvu iz neznanjih vzrokov te ugodnosti nikakor ne dovoli. Dočim so bile prejšnje tozadevne vloge odbite z motivacijo, da se do izpremembe tarifnega pravilnika ne morejo upoštevati, je sedaj administr. pravno odelejenje tega ministrstva dognalo, da se po obstoječih zakonih ne more dati ugodnosti za vožnjo po železnicih našemu društvu ter je izdalo pod šte. 5470/27 sledeče rešenje:

»Mestnoj općini, Ljubljana. — Da izvoli saopštiti Društvu Trgovskih Potnikov in Zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani, da mu niso odobrene povlastice u vožnji po molbi od 21. febr. 1927, jer za to nema zakonske mogućnosti.

Z ozirom na to motivacijo se podpisano društvo tem potom javno obrača na naslov s prošnjo, da se mu sporoči, po katerem zakonu je dovoljenje znižanje vožnje našemu društvu nemogoče, dočim so druga društva, ki za naše gospodarstvo niti iz daleka nimajo takega pomena, znižano vožnjo dosegla.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Vera in kultura

Svobodnjaštvo.

(Iz predgovora Papinijeve knjige: »Kristusovo življenje«.)

Ze pet sto let besnijo »svobodni duhovci« svojim dolžnostim in so tako zašli v prisilno (imenujejo se »svobodomiselnici«, ker so utekli delu), besnijo in divjajo, da bi v drugič umorili Kristusa. Rad bi ga umorili v človeških srcih.

Ze so bili pripravljeni pogrebtci, ker so menili, da slišijo v drugič poslednje vzdihne umiračnega Kristusa. To so bile precej brihtne buče takih bivov, ki so imeli knjižnice v hlevih. Ali so bili možgani s tenko mrenico, ki so poizkušali doseči nebeske višave z zrakoplovom filozofije. Sami profesorji so bili to, ki so se upijali z brozgo iz jezikoslovja in metafizike, da so plesali kakor satiri. Razglasili so križarsko vojno zoper Krži; njih bojno geslo je bilo: »Človek hoče tako!« — Neresni pravljicni pesniki so ropotali pri svoji leščerbi, češ, da so evangeliji samo legende, iz katerih je za silo spoznat naravno življenje Jezusa, življenje nekega človeka, v katerem je bilo tretjino filozofa, tretjino čarovnika, tretjino pa ljudskega uporneža. Čudeži ni storil nobenega — morda tistega, ko je s hipnozo ozdravil obsedenca. Tudi ni umrl na križu, ampak se je zavedel v mrzlem grobu in se potem na skrivaj prikazal ljudem, češ, da mrtvih sem vstal! Drugi spet so dokazovali tako prepričevalno, kakor je dvakrat dve štiri, da je Jezus izmišljena oseba, ki so si jo izmislili v dobi carzarjev Avgusta in Tiberija. Evangeliji pa, to so prav nerodno zbrane zgodbe iz knjig o prerokih. Drugi spet so trdili, da je bil Jezus popotnik, ki se je učil pri Grkih, budistih in Esenejcih in je potem za silo zbral nekaj misli, da se je mogel proglasiti za Mesijo Judov. Spet drugi pravijo, da je bil ves nor na ljudi, da je bil Rousseaujev in njegove ljube demokracije predhodnik, da je bil sicer kaj pripraven mož — za tisto dobo! — a dandanašnji bi se moral iti pač h kakemu potoljševavcu sveta učiti! In nekateri so hoteli enkrat za vselej končati to stvar in so opremljeni z neskončnimi dokazili in novimi izmišljotinami izjavili, da ni bil Jezus nikoli in nikjer na svetu rojen.

A kaj bi bilo tisto, kar bi postavili na mesto Velikega, ki so ga vrgli ven? Globlji in globlji je bil grob, ki so ga zanj kopali, vendar ga niso mogli nikoli popolnoma pokopati.

Tedaj je prišla četa navadnih prižigavcev latern, takih, ki hočejo prikrojiti duha na štiri ogle in napraviti vero tako, da bi bila uporabna za brezverce. Tekom devetnajstega stoletja so jemali novepotečene vere kar tako iz peči in jih zdaj po dvoje zdaj po pol ducata polagali na isto desko. — To so bile: vera resnice, vera proletariata, vera junakov človeštva, vera očetnjave, države, razuma, lepote, prirode, solidarnosti, starega veka, močne volje, miru, bolečin, sočustvovanja, vera »jaz«, bodočnosti in tako dalje v istem slogu. Časih so bile te vere le polivka na krščanstvo, dasi brez soli in zabele, brez mozga in kosti, brez Boga; največkrat je bila vmes politika in filozofija z nekaj mistike. Vendar ni bilo nikoli dosti teh vernikov in vsa gorečnost je bila kaj mlačna. Ledenomrzli pojmi niso dali ničesar tistim dušam, iz katerih so hoteli izpuhiti Kristusa. Bilo je tudi brezuspešno, čeprav so tu in tam vpregli v voz novega božanstva

gospodarska in razredna vprašanja — ali pa so vpregli Pegaza. Tako so poizkušali zbiti razne nadomestilne vere, ki bi proizvajale tisto, kar človek že od nekdaj zahteva od vere. Prostozidarji, spiritisti, teozofi, okultisti, szientisti in drugi so vsi po vrsti menili, da morejo kar tako postati dediči krščanstva. A te brozge iz plesnivega praznovanja in kabalistike, z opičjo simboliko in njeno jedko človekoljubnostjo, ta zoprna skrupula iz tujega budizma in postanega krščanstva — ta godlja je teknila nekaj tisočem prenapetih žensk in dvonožnih oslov, ki so morali na kakršnoli način izpopolniti svoj nič — več pa te »verec« niso dosegli.

Medtem se je med nemškimi farožem in učno stolico v Švici pripravljala poslednji antikrist. Razkladal je, da je Jezus vzel človeku življenje, da je greh lep, da je nasilno dejanje lepo, da je lepo vse, kar pritrjuje življenje! In Zarathustra je pometal grške klasike, lipske izdaje in Macchiavellijske knjige v Sredozemsko morje in je začel plesati vpricho Dioniza. Vendar — dasi so njegove besede lepo donele, se mu le ni nikoli posrečilo dopovedati, kaj je pravzaprav tisto česeno življenje, ki bi morali tak velik del človeka, kakršna je potreba, da uničimo zver v sebi, žrtvovati zanj. Nikoli se mu ni posrečilo povedati, kako da je pravi Kristus iz evangelijev zoper življenje. On, ki ga hoče vendar povesti in osrečiti! In ubogi bolni antikrist je zapisal, preden je docela zblaznel, na svoje poslednje pismo: Križani!

Navzlic vsem naporom in težavam je Kristus še zmeraj na svetu. Vseposod so spominj Nanj. Na milijone križev v cerkvah in šolah, zgoraj na stolpih in na gorah, vzdanih v hiše na cestah, nad posteljami v spalnicah in na slehernem grobu — vseposod spominjajo ti križi na smrt Križanega. Pa postgajte s cerkvenih sten te križe, vzemite slike z oltarjev in iz hiš: Življenje Jezusa bo napolnilo muzeje in zbirke. Pomečite misle, brevrje in molitvenike v ogenj; Njegovo ime in Njegovi stavki živijo v vseh knjigah vsake literature. Celu naša bogokletja pričajo nehoti o tem, da še zmeraj živim med vami.

Stori karkoli, začni karkoli in nehaj koderkoli: Vseposod je Kristus! Kristus je vez božjih skrivnosti med obema koncema človeške zgodovine.

Novo preganjanje katoliške cerkve v Rusiji.

Večja skupina katoliških duhovnikov je vnovič pregnana za tri leta v narimski in jakuski okraj v Vzhodno Sibirijo. Sovjetska vlada pripravlja posebni zakon, s katerim bo sploh prepovedana katoliška služba božja, dokler ne bo sklenjen konkordat. Vlada hoče namreč doseči priznanje de iure po Vatikanu, da nekoliko ojači svoj položaj v Italiji po zadnji beseratski nepriliki. Mussolinijeva politika je zdaj popolnoma angleško usmerjena in poskušajo sovjeti vplivati na sv. stolico. Seveda sovjeti na ta način od sv. stolice nikoli ne bodo izsilili konkordata! — Prizadevanje poljskih oblasti je omogočilo oprostitve enajstotice katoliških duhovnikov, ki bodo v kratkem zamenjani za 11 komunistov, ki so bili obsojeni po Poljakih na večletno ječo. To se tiče seveda duhovnikov, ki so pristojni na Poljsko. Katolčani ruskega pokolenja pa nimajo nobene vplivne pomoči.

Zaprta je tudi katoliška cerkva v Petersburgu, ki je pravzaprav last Francije, oziroma Livšega francoskega poslanstva.

Izjava francoskega episkopata o zadevi Action française.

Pij XI. je izrekel težko obsodbo nad modernim nacionalizmom kot ga v Franciji oznanja fašistovski-rojdistična A. F. Težko je zadel ta udarec premožne in dolgo sploh niso vedeli, kaj bi. Toda uvidevali so vedno jasneje, da se Rim ne šali. Klonili so bolj in bolj, in vera je končno vsaj v cerkvenih krogih prodrla.

Te dni je podal o tej zadevi skupno izjavo ves francoski škofovski zbor, razen treh, katerih podpisa ni najti vmes. Izjavo je podpisalo 5 kardinalov, 19 nadškofov in titularnih nadškofov, vsi razen avignonskega, 90 škofov in titularjev, razen dveh: iz Montaubau in La Reunion, in še dva generalna vikarja, v celoti 116 cerkvenih dostojanstvenikov.

Izjava nastopa odločno proti očitkom in obrekovanju, ki ga je nagromadila A. F. zoper sveto stolico, papeža in Vatikan. Treba je pogrešeno popraviti in zato nastopa episkopat, da se zavzame za sv. očetla.

»Mi, francoski škofje smo smatrali, da je naša dolžnost kot pastirjev in Francozov, da nastopimo s skupno in slovesno izjavo, da se odzovemo na besedo papežev, v obrambo njegovih misli pred zlobno podtakajočimi razlagami. Treba je pomoči žaljenjem resnici do zmage in tudi s slovesnim pričevanjem dokazati, da ostaja francoski episkopat zvest svoji domoljubni misli tudi tedaj in tedaj še prav posebno, ko gre s papežem v boj za obrambo načel, ki so osnova krščanske civilizacije.«

Škofje navajajo nato po vrsti nekaj razlogov, ki so privedli do obsodbe in do napetosti. Naj jih naštejemo.

1. Ker so voditelji stranke brezverci, katerih spisi nasprotujejo katoliški veri in morali. Da je bilo obojeno tudi glasilo, dnevnik (redka prikazen v cerkveni zgodovini, da bi prišel dnevnik imenoma na indeks), je vzrok ta, ker je tako nesramno in zlobno napadal in podtakal papežu in Vatikanu zahrbitne in sovražne namene in s tem rušil cerkveno avtoriteto. Škofje pobijajo tudi ugovor, češ, da katoliški veri sovražnih idej niso sprejeli. Saj je vendar prav to njihovo neolajno obnašanje dokaz, da te ideje pri njih že gredo v cvet.

2. Ker oznanja A. F. osnovno zmotno načelo: najprej politika, češ, da je vera oziroma Cerkev zgolj opora npravnega življenja v službi države in ne popolna družba, ki vodi do zadnjega cilja.

3. Ker s svojim nedemokratskim in aristokratskim omalovažuje lastnosti, ki so največja dika katoliške vere: milino, umjerenost, ljubezen, skrb za neboljane in revne itd.

4. Ker pravi, da so vsa sredstva dobra in ker po tem tudi dela. Mnogi so se s to čisto nemoralno mislijo že dobobra sprijaznili.

5. Ker A. F. čisto napačno pojmuje papeževu oblast.

Nadalje pobija izjava ugovor, češ, da so tudi druge struje, ki slone tudi na napačnih principih, pa jih Rim nič ne preganja in se njihovi listi smejo mirno čitati. Škofje odgovarjajo, da nobena izmed

teh struj nima tako celotnega sistema kot A. F., zlasti pa ne tolikega vpliva na inteligentno mladino.

Izjava nato zopet poudarja, da so katolčani, če hočejo, še vedno lahko monarhisti, »toda papež ne dopušča, da se pod krinko restavracije kraljevske zastrupljajo katoliki z zmotnimi nauki in življenjskimi načeli, ki jih katoliška morala obsoja.« Tiste ideje, ki se neopazno vtihotapljujejo v dušo kot smrten strup, pred katerimi je obramba težka, tiste je obsodil papež in škofje ugotavljajo: »Bil je že zadnji čas, da je posegel Pij XI. vmes, da zopet ozdravi to pogansko ozračje, ki je neslišno zastrupljalo duše in je rušilo staro francosko monarhijo v njenih najsvetejših tradicijah.«

Papež je v to tudi popolnoma upravičen, kajti katoliška morala velja tudi tedaj, kadar posega v področje politike. Papež more ukazati, katolikom ne preostane drugega kot pokorščina. »Oni, ki trdijo, da je šel papež predaleč, izpričujejo s tem svojo nevednost ali pa v svoji politični strasti verjamejo njihovu naziranju prilagođenim izjavam anonimnih bogoslovcev. Jasno izpovedano: ugovarjati obsodbi, ki jo je izrekel papež ali se ji upirati pomeni javen upor proti zakoniti vrhovni oblasti rimskega papeža.«

»Pravijo, da se je dal Pij XI. preslepiti Franciji sovražnim intrigam; da je ta njegov čin v prvi vrsti političnega značaja, ki hoče razdružiti katoliške francoske sile.« Škofje na to: da je nečuvno, da morejo kaj takega govoriti resni politični možje, ki so sicer tako polni pohvale o duhovni oblasti papeževi. »Pravi verniki sodijo o sveti stolici drugače.«

Škofje nato zagovarjajo sami sebe, ko ugotavljajo, da nikakor ni sovražnik Francije, kot obsoja A. F., ker to ni eno in isto. »Med poslušnostjo do Cerkev in dolžnostmi do domovine ni nobenega nasprotstva. Zato je zmota in to zelo nesramna, če kdo trdi, da bi bila pokorščina do papeža v tem slučaju »paricidium«. In tudi greh je to.«

»Mi, francoski škofje, zavedajoči se naših pastirskih obveznosti, ziruženi okrog vrhovnega pastirja, našega očeta in glavarja, otroško vdaní sveti Cerkev, iskreno zvesti prav do zadnjih globlin naše duše Franciji, srčno ljubljani domovini, protestiramo na ves glas proti obdolžitvi, ki hoče uveljaviti nasprotje med vdanostjo do papeža in pravim domoljubjem.«

Nadalje ugotavljajo izjavo, da je mnogo več tistih, ki so se izkazali dobre otroke Cerkev, kot se splošno sodi, kar je pa dobrih vernikov, ki tega še niso storili, bodo uvideli, da tega nasprotstva med srcem in zmoto ni mogoče dolgo prenašati. To obnašanje je nelogično in koristno samo sovražnikom Francije. Če bodo izpeljali zopet spravo med vero in politiko, jim bo to le v čast in korist.

»Naj bodo trdno uverjeni, da hoče papež samo dobro njihovim dušam. On je visoko vzvišen nad vsakdanjo politiko in izločuje iz svojih misli in svojega dela vse zgolj človeške vplive, da se more popolnoma posvetiti svoji sveti dolžnosti: očuvati zvesto zaklad krščanskih resnic in obvarovati duše pogubnih zmot.«

Nazadnje izražajo prepričanje, da so v svojem imenu in v imenu narodovom zadostili očetovski oblasti sv. očeta za upornost, ki so je nekateri pokazali. S tem so pokazali svojo resno voljo delati kot vedno za slavo sv. Cerkev in blagor Francije.

»Za nas je to dvoje eno, kajti zgodovina priča, da se ne dasta razdružiti brez škode za eno in za drugo rimska Cerkev in francoska domovina.«

Socialna vprašanja

P.:

Naše izseljenišтво.

Članek »O naši izseljeniški službi«, objavljen v »Slovenec« št. 56 in 57 sta izzvala ne toliko radi svojega razkritja, kakor radi dejstva, da se v slovenskih listih sploh kaj piše o izseljeništvu, pozornost in zaslužita že radi tega odgovor, da se izseljeniško vprašanje razmotriva in da dobijo tudi izseljeniške oblasti priliko svoje mnenje v javnosti obrazložiti, ker te oblasti so precej molčeče.

Predno s ozrepi na razna izvajanja član-

Prinášamo razpravo strokovnjaka isto tako kakor smo bili objavili članek drugega poznavalca predmeta prepustitmo meritum pisem samim; od svoje strani želimo le temeljite diskusije tega pravašnega vprašanja, v kateri radi dajemo prošoro vsakemu strokovnjaku. — Opomba uredništva.

coskem mnogo bolje kakor na Nemškem. Na Francoskem vzdržujejo tuje duhovnike rudniki sami, dočim na Nemškem o tem ni govora. — Na vprašanje, kake jezike bi bilo rbeba znati, odgovarjam: v Lotringiji se izhaja z nemščino, v Holandiji in Belgiji (Flamski del) za silo tudi, čeprav malo bolj težko. — Delo bo v teh krajih lažje kakor na Nemškem, ker so ljudje mnogo bolj skupaj in vsi (razen v Belgiji) ob eni železniški črti.

In zdaj je vprašanje: Kje ga bomo dobili? Vsaj enega, bolje dva. Kakor rečeno: za Lotringijo na vsak način enega; če mogoče, enega tudi za Holandijo in Belgijo skupaj. Če to dosežemo, potem bo ta kot Evrope v duhovnem oziru za silo preskrbljen. A kje bomo dobili dva, ali tudi le enega — ko duhovnikov doma manjka? Morebiti pa vendar kje še kak gospod tiči, ki bi se odločil za to. Pripomniti moram, da je večji del tujakšnih Slovencev »Stajercev« — s čimer sicer nočem reči, da bi »Kranjci« Stajercev ne smel voditi. Ko sem torej letošnje poletje nekje na zelenem Stajerskem, kjer vso deželo oziroma škofijo dobro poznajo, vprašal: Kaj menite, ali bi se dobil v celi škofiji še kak duhovnik, ki bi se utegnil odtrgati od doma in iti za ljudmi v tujino? so mi jih našli šest. In ljubljanska bo morebiti imela tudi še par takih. Seveda ima vsak teh gospodov tudi doma svoje delo, a dober pastir za pusti 99 ovac, ki so na varnem, in gre za eno izgubljenko... Če kje, je duhovna pomoč tukaj potrebna. Pa magari, da je delo vseh težko in trdo; čim bolj trdo, tem bolj potrebno. Če je g. Gornik v enem letu poročil 40 neporočenih parov, ki so živeli še skupaj, in krstil 15 otrok slovenskih staršev, starih že do štiri leta, pove to dosti. Res da domača škofija ni strogo dolžna skrbeti za ljudi, ki so jo zapustili, a ljubezen

karja, je treba izjaviti, da je nam Slovincem pač vse eno, če je šef izseljeniškega odseka v ministrstvu socialne politike Hrvat ali Srb, filozof ali tehnik in ravno tako privoščimo mesto šefa izseljeniškega komisarijata v Zagrebu, Srbu v isti meri kakor Hrvat, — zahtevamo pa, naj si bo od enega ali drugega, strogo objektivnost in skrajno delavnost ter dalekovidnost v poslovanju pri vprašanju, ki je posebno za Slovence velikega pomena.

Izseljeniško vprašanje namreč ni vprašanje lokalnega in momentalnega pomena ter se ne da rešiti v enem dnevu, mesecu ali letu. Izseljeniško vprašanje tangira delavske razmere v vseh državah in ker je vsaka država zase suverena, bi bilo treba, da posveti temu vprašanju tudi naša diplomacija svojo posebno pozornost. Dokler namreč obšojajo v raznih državah različni zakoni o zaščiti domačih

Vestfalsko pismo.

II.

V zadnjem pismu sem Vam napisal nekaj splošnih misli o naših izseljenicah in skrbi zanje. Kje so vse naši ljudje po širokem svetu razpršeni in kje — zgubljeni! Kajti da je za narod izgubljeno vse, kar se ne vrne domov, to sem vam zadnjič povedal — če niste že prej vedeli. Po celi Severni Ameriki, Združenih državah in Kanadi, v Afriki: Aleksandriji in Kairi. Najnovejši čas, ko jim skoro vse druge države vrata zapirajo, jih sprejema še Južna Amerika in — Avstralija.

Pa pustimo danes te Prek-morce! Poglejmo po teh, ki so ostali na evropskih tleh! Kje se mudijo ti? Nekaj jih je v domači državi, a vendar daleč od doma: po slavenskih, bosanskih in srbskih rudnikih. Drugi so v Avstriji: Leobnu in sosednjih gornještajerskih krajih. Tudi po ogrskih rudnikih jih je precej: blizu Pečuha in drugod. Saj mi pripovedujejo nekateri tujakšnih mož, da so bili na Ogrskem. Celu v Romuniji jih dobite.

Kdo se briga za te ljudi iz domovine? Kdo skrbi zanje?... Vem, da je težko zanje kaj storiti, ko so tako razpršeni; skoro nemogoče. A nekaj bi se vendar moglo in moralo storiti! Večkrat mi uhaajo misli na tiste uboge reveže po srbskih rudnikih, ki sem jih obiskal pred štirimi leti in so mi sami rekli: »Živimo kakor zverina v gozdu...« Tako živijo in tako menda tudi — umirajo... Saj kako bodo doklicali k bolniku katoliškega duhovnika, ki je oddaljen morda sto kilometrov in ima župnijo, razsenejšo kakor je vsa Slovenija! Trikrat sem že pisal od tukaj tja doli, da bi dobil samo poročilo, kako je že z njimi, a na vsa tri pisma nisem dobil nobenega odgovora. In vendar zdi, ko je v Srbiji redna hier-

arhija (cerkvena oblast in uprava), se mora tudi za te siromake bolje poskrbeti! —

Zdaj pa pogledjmo v severozahodni kot Evrope, tod okoli nas! Treba, da ste v domovini malo poučeni, kje vse je raztresena slovenska kri. Vprašanje izseljenstva je za Slovence tolike važnosti, da zasluži nekaj pozornosti. Zdaj veste menda samo toliko, da so naši ljudje v Nemčiji in Franciji. Poglejmo natančneje, kako je in kako naj bi bilo!

V severozahodnem delu Evrope so naši ljudje v petero večjih skupinah: 1. v Nemčiji, 2. in 3. v Franciji na dveh med seboj zelo oddaljenih krajih: v severozahodnem kotu države v provinci Calais in severovzhodnem v Lotringiji, 4. v Holandiji, 5. v Belgiji, nedaleč od holandske meje. — Plača je približno povsod enaka. Tudi v drugih zadevah ni velikih razlik.

Kako je poskrbljeno za te skupine v duhovnem oziru? V Nemčiji sem jaz, v Calaisu je po odhodu g. Gornika zdaj g. Val. Zupančič. V Lotringiji, Holandiji in Belgiji so ljudje prepusteni samim sebi. Kakor že zadnjič povedano, sem jih v Lotringijo šel pogledat predkratkim, v Holandiji sem jih videl lani, v Belgijo se odpravljam. Kaj sem izvedel? V Holandiji imajo dvoje društev sv. Barbare, v Lotringiji tri. Vodijo jih sami. Zelo, zelo si pa, kar je dobrih, želijo slovenske duhovnika. Če le mogoče, za stalno; če nikakor ni mogoče, pa vsaj za Veliko noč. Ohlubil sem jim, da ga jim bom iskal in dobil, če bo le mogoče. Potreben bi bil tukaj še bolj kakor v Nemčiji. Kajti v Nemčiji so naši ljudje že dalj časa in znajo precej nemško; tukaj pa so novodošleci, katerih mnogi ne znajo še kaj prida. Isto velja za Holandijo in Belgijo. — Kar se tiče vzdrževanja, je na Fran-

ne vpraša, kaj je stroga dolžnost, kaj ne. Pater Damian tudi ni vprašal, če je strogo dolžan streči dolgo vrsto let gobavcem na otoku Malokai...

Dosti o tem! Povem naj samo še to, da je na Francoskem 35 poljskih duhovnikov. Seveda je tudi poljskih delavcev brez primere več kakor naših. Vodstvo tega dušnega skrbstva svojih izseljenih rojakov ima metropolit poznanjski. Vsaka poljska škofija mora dati primerno svoji velikosti po enega, dva ali tri duhovnike. Ti se menjajo; nekaj let eden, potem se vrne domov in pride drug. — Nekaj let v tujem svetu preživeti, je sploh zanimivo in poučljivo. Duh se obogati, obzorje in srce razširi. — Kder izmed slovenskih sobratov bi se odločil za to, naj blagovoli naznaniti to tudi meni, da mu dam potrebne informacije.

Se eno besedo o konzulatih! Mi imamo tukaj z našim konzulatom toliko opraviti, da smo v živi medsebojni zvezi in pogostokrat osebno hodimo do njega. Naši ljudje v Lotringiji imajo konzulat v Parizu. Ne vem, kako obujejo z njim; vsekako zelo težko. Mislim, da bi bilo treba po deželah, kjer bivajo naši izseljenci, konzulate pomnožiti. Priporočam to zadevo v uvaževanje našim gg. poslancem, posebno ministru g. dr. Gosarju.

Naša človeška, verska in narodna dolžnost je, za naše po svetu razkropljene rojake storiti, kar je v naši moči. Obenem pa skrbite v domovini politiki in drugi, da kar najbolj in kar najprej ljudi doma zaposlite in obdržite — saj bi Jugoslavija mogla imeti po svojem obsegu trikrat toliko prebivalstva kakor ga ima! Kajti kruh izseljenec, četudi morda boljši kakor doma, je in ostane vendar po tujini — zagrenjen. Domovina pa bi morala le z bridkim srcem gledati za sinovi, ki jo zapuščajo večinoma — za vedno... J. K.

delavcev, nimajo tuji delavci v dotični državi potrebne zaščite še manj pa kakšno svobodo in tudi ne svobodno priseljevanje.

Na primer po § 106 našega zakona o zaščiti delavcev se ne smejo brez dovoljenja ministrstva socialne politike privajati v našo državo inozemski delavci in ravno sedaj se vrši ponovna kontrola vseh inozemcev v naši državi. Po sedanjem položaju bi najbrže vsaka intervencija, recimo italijanske izseljeniške oblasti ostala brezuspešna, ako bo naša vlada kakšnega italijanskega državljanja zavrnila v svojo domovino. Ker sedaj ne velja več stari rek, katerega smo se nekdaj v šoli učili: »Bog je ustvaril svet za vse ljudi.«

Trditel člankarja »Izseljeniška služba žalibog ni uspešna niti organizirati prevoza emigrantov niti ga uspešno nadzorovati,« pač ne drži.

Naši emigrantov potuje recimo danes 200 v Canado, jutri 50 v New York, potem 20 v Argentino, 10 v Čile, 2 v Avstralijo itd. Tak prevoz emigrantov uspešno organizirati ni tako enostavno. Kdaj bi ta organizirani prevoz, seveda na naših velikih in udobnih parnikih mogel tako zadostiti potrebam naših emigrantov, kakor to vršijo inozemske parobrodne družbe? Pri taki monopolizaciji prevoza emigrantov bi ta organizacija imela možnost zahtevati nezasišano visoke prevozne cene, dočim sedanje parobrodne družbe tekmujejo z znižanjem prevoznih cen. In ker zahtuje člankar, da se vrši agitacija tudi v naših naselbinah v tujini, kjer se pri tem prodajajo takomenovani prepaid ticketi, naj bo dovoljeno omeniti, da je to v korist našim izseljencem, ker taka vozovnica, kupljena v Ameriki za vožnjo iz New Yorka do Ljubljane ali nasprotno, velja samo 128 dolarjev, dočim velja ista vozovnica, kupljena pri nas po ministrstvu dovoljenem tarifu, pa 142 dolarjev 50 centov.

In še nekaj se zna pripetiti, če bi izseljeniško službo monopolizirali, to je, da bodo naši izseljenci, nezadovoljni s potovanjem z našimi parniki, skušali nelegalnim potom dospeti v Havre, Cherbourg, Antwerpen, Hamburg, Bremen, Trst itd., ter se bodo tam ne samo brez naše kontrole, ampak v našo škodo vkrcali ter naši državi odnesli davek, ki ga morajo plačati koncesionirane inozemske parobrodne družbe.

Člankar navaja tudi da ima vsaka od koncesioniranih 23 inozemskih parobrodnih družb po 5 agentur, vsaka agentura po 10 zakonitih agentov. V tem pogledu se je člankar za razmere v Sloveniji zmotil.

Brezposelnost je sedaj tako obsežna da ni treba nobenega nagovarjati k izseljevanju in priseljevanju, možnost je razen v nekaterih razupitih držav na primer Brazilijo, tako omejena, da ne pridejo vsi interesi na vrsto. Mnogo za izseljevanje pripravljenih delavcev se pusti registrirati pri raznih agenturah, in potujejo nto tam, kjer so najprej na vrsti. Agenture, in če bi jih bilo še toliko, ne morejo našim izseljencem ničesar škodovati. Škodujejo jim pa komplicirani predpisi za izstavitve potnega lista, — in tukaj bi pričakoval od člankarja, ki je pokazal, da temeljito obvladuje vse izseljeniške zakone in naredbe, primerne predloge, da se razbremenijo izseljenec raznih stroškov. Poglejmo proceduro prošnje za potne liste:

Preden more prošnjo vložiti si mora nabaviti: krstni list 30 Din, domovinski list 40 Din, potrdilo, da je odslužil pri vojski 20 Din, potrdilo, da je plačal davke 20 Din, navedeno spričevalo 25 Din, sodnijsko potrdilo 25 Din, zdravniško spričevalo 120 Din, dovoljenje žene ali moža za ženo, dovoljenje, da sme odpotovati 20 Din. Ko ima te dokumente skupaj, more šele prošnjo za potni list vložiti, od katere se zahteva namesto 5 Din protipostavna kolektivna 25 Din, skupaj 325 Din; sedaj pride še kolek za prekomorski potni list za 250 Din, pristojbina za knjižico 20 Din, taksa za naš vizum 3 Din, taksa za avstrijski vizum 13 Din, švicarski vizum 15 Din, francoski vizum 15 Din, ameriški vizum 560 Din, torej 1201 Din velja samo potni list! Sedaj ima izseljenec, preden dobi karto za vožnjo, še plačati stroške potovanja k raznim oblastvom in uradnim osebam in za zdravniški pregled v Ljubljani 30 Din.

Priporočali bi izseljenškemu odseku ministrstva socialne politike, naj predpis za izseljeniške potne liste glede pristojbin temeljito revidira. Vsak izseljenec zapusti svojo domaćo grudo le radi tega, ker mu domovina ne nudi zaslužka ter se poda s težkim, rečem krvavečim srcem v tujino, kar povzroča večkrat, da ugotovi zdravnik pri izseljencu pred vkrcanjem srčno hibo, ter ga radi tega vrne v domovino nazaj. Bridka ura je taka vrnitev za delavca-trpina in če bi imeli naše izseljeniške oblasti pri tujih priseljenških oblastih kaj besede, bi jo morale imeti posebno tu, da se naši izseljenci na ta način ne uničujejo.

Člankar je mnenja, naj bi segel nadzor naših izseljenških organov pri odpravi naših izseljencev v kakšni naši luki do ameriške luke in ne samo tja do Maribora ali Jesenice. Ne vem, če bi bilo ravno to potrebno, ker do sedaj se na poti našim izseljencem ni nič hudega zgodilo ter so bili v zelo maloštevilnih slučajih ogoljufani, kar seveda najbrže tudi še tako intenzivno nadzorovanje ne bi moglo preprečiti. Za nujno potrebo pa smatram, da se izseljeniška procedura v naši državi sami izseljencem olajša.

V prvi vrsti moramo zahtevati, da se vsi izseljenci iz Slovenije odpravijo v ljubljanski poslovalnicah prizadetih parobrodnih družb, ne pa, da se naši izseljenci vabijo v zagrebške poslovalnice ter tam zadržujejo po nekaj dni in da potujejo iz Zagreba mimo svojih domačih krajev proti Jesenicam ali Trstu. Radi tega moramo odločno grajati dejstvo, da lovijo uslužbenci zagrebških zastopnikov parobrodnih družb pri konzulatih v Zagrebu izseljence, ki iščejo tam vizum potnega lista, ter jih peljejo v svoje poslovalnice. Izseljeniški komisariat naj izda tozadevno primerno odredbo.

Nadalje naj stopi izseljeniški komisariat z ameriškimi konzulatom v Zagrebu v razgovor, če ne bi bilo možno nastaviti v Ljubljani za vidiranje potnih listov konzularnega delegata.

Kar se tiče nedopustnega delovanja tako zvanih agentov, o katerem govori člankar, treba ugotoviti, da takih agentov v Sloveniji prav za prav ni. Tukaj so oblastveno odobreni podzastopniki, ki prodajajo po ministrstvu določenem tarifu vozne karte. Agitacije ni treba, ker je v Sloveniji več oseb za izseljevanje pripravljenih in registriranih, kakor jih je možno odpraviti. Ako je pa kaj takih agentov, naj se naznanijo žandarmeriji, okrajnemu glavarju ali izseljenškemu nadzorniku, da pridejo pod paragraf v tem oziru jako strogega izseljenškega zakona. Tudi se člankar moti, meneč, da agent menja izseljencu denar. V izseljenških poslovalnicah se more vozovnica plačati v vsaki valuti, torej ni treba denar menjati. Vsek dan je v naših dnevnikih objavljen tečaj zagrebške borze in vrhutega pregleda še izseljenški nadzornik, če se je vplačilo v red izvršilo. Izseljenški nadzornik vpraša tudi vsakega izseljenca osebno, kdo ga je pripravljal do izseljevanja in kakor ga poznamo, bi mu bila le prijetna dolžnost, če bi mogel v slučajih ugotovljene nezakonitosti najstrožje postopati.

Predlagam končno izpopolnitev člena 25 zakona o izseljevanju v smeri, da ministvo socialne politike ne odobruje samo osebe zastopnika ali podzastopnika, ampak tudi med parobrodno družbo in zastopnikom sklenjeno pogodbo, po kateri mora imeti vsak zastopnik fiksno plačo, ne pa odstotke od odpravljenih izseljencev, s čemur bi bil zadušen vsak nagon k »verbovanju«.

Dr. Campa, Köln:

Nekaj za naše obrtnike.

Generalni tajnik internacionalne družine rokodelskih pomočnikov g. dr. Nattermann mi je dal v uporabo »Rheinische Volksblätter«, letnik 1856, v katerem piše Kolping o vtisih svojega agitacijskega potovanja po naši domovini. Nazaj je prišel poln optimizma o bodočih družtvih katoliških rokodelcev, drugo mu je služilo v dekoracijo. V Celju se je ustavil. »Tam se sicer opazi med ljudstvom nemški jezik, na železnici in v mestnem prometu pa manj, umika se slovenskemu.« In kaj je ta jezik? Kolping piše: »Mesanica slovanskega in pokvarjenega italijanskega jezika, od katerega razumem le v najboljšem slučaju tu in tam kako drobtino. Nato potuje po Kranjski, pride v Ljubljano, glavno mesto Kranjske, ki leži popolnoma izven mej Nemčije. Jezik je poseben slovanski dialekt, ljudstvo po večini slovanskega pokolenja, ki se kaže v celotnem življenju.« — Nato se razjezi na neko poljsko damo, ki mu na potu s svojimi čenčarijami ni dala miru, pripovedovala najpodrobnejše dogodovčine svoje srčne zgodovine tako, da Kolping čuti, da mu je muka olajšana, če jo razodene i čitateljem, ki naj vedo, da potovanje ni vedno prijetno. A nekaj je med potjo le vjel. — Čudovito pokrajino med Vrhniko in Trstom. Tu namreč, tako pripoveduje Kolping, pride Ljubljanka tako debela izpod zemlje, da se moreš peljati z malimi ladjami prav do izvira. Čudo je še večje! »Kalih 10 ur onostran gre enako velika reka Unec v zemljo, da človek kar ne more razumeti, kje neki ostane ta voda. Isto je pri Pivki. A glavno! Kolping je čul, da je Pivka-Unec-Ljubljanka ena in ista voda in reka! Zelo mogoče, pristavi, a dokaza ni! Kajti skozi ni še nihče plaval! In kako je bilo v Ljubljani? Dobesedno: »V Ljubljani, skrajni postojanki naših društev rokodelskih pomočnikov, sem našel le majhno opozicijo med različnimi narodi v življenju in prometu; vsekako nisem našel tu kak tako lahko vidne opozicionalne trpkosti. Nasprotno! Veselo in družabno smo sedeli skupaj, skupaj delali, se razgovarjali, naveli prijateljstva, kot naj bi bilo vedno v krščanstvu in pri medsebojni dobri volji. V uršulinski cerkvi smo praznovali blagoslovitev zastave, nato imeli lepo večerno prireditev, polno gostov, in tako smemo po pravici pričakovati, da bo rokodelsko društvo na kranjskih tleh ne samo se vkoreninilo, ampak se tudi naprej razširjalo. Plemeniti ljudje, v besedi in dejanju, si štejejo v čast sodelovati pri tem delu, ker vidijo, da rastejo iz njega res velike koristi za pravo ljudsko blagostanje. Potrpelje in vztrajnost spada povsod k dobri delom, k našemu pa še posebej.«

Zgrešil bi kolenih teh vrstic, če bi se spustil v kritiko, v namizje se je Kolpingovo sprekovanje uresničilo. Le nekaj ugotovitev! Če se stvar resno prime v roke, je to gibanje, ki vtisne rokodelski obrti in narodu pečat! Nemški rokodelski pomočniki štejejo aktivnih članov

okoli 100.000 in 315 domov. Lahko si je torej vsvariti sliko, koliko strokovno in vzgojno dobro podkovanih mojstrov je izšlo in izhaja iz teh vrst. Trditel ni utemeljena. Vzgoja in izobrazba ne sloni na takih »poljudnih in potrebnih predavanjih« in »beraško servirani juhici« znanosti a la Dolžan o razlaganju o izvoru človeka iz opice, ampak na stanovski vzgoji in izobrazbi. Zakaj si v družini, zakaj si v občini, v narodu državi, zakaj ne zaupaš težke operacije zdravniku, o katerem dvomiš, da bi bil strokovno na mestu; soodgovornost, stanovski etos, strokovna izobrazba! Uspehi so res lepi! Strokovni oddelki v Kolpingovi hiši v Kölnu n. pr. imajo med občinstvom prednost pred drž. obrtno-nadaljevalnimi šolami. Sedanji razvoj v tej razsežnosti pa se je povzpел že tako daleč, da nudi društvo samo članom vse, kar rabiho v duševnem, kulturnem, intelektualnem, sportnem, materijalnem itd. oziru.

Lepo nalogo bi si torej naložil, kdor bi prišel sem v Köln za nekaj časa in preštudiral rokodelsko gibanje v sedanjem razvoju. Polja udeleževanja v naši državi je več kot dovolj, če pomislimo, da v veliki večini modernih obrtnega gibanja še nimamo in je za gospodarsko osamosvojitve baš obrtni stan pionir — bil in ostane. Dalje — že radi uveljavljanja našega imena. Ne gre samo za geografično nepoznanje, ampak i za naše neudejstvo. vanje v svetu če n. pr. kar ne moreš tu ljudem dopovedati, da si iz Jugoslavije. Črno na belem sem dal, da sem iz Jugoslavije, a črno na

belem sem našel odgovor, da sem iz Češko-slovaške. Včasih pride le do kompromisne rešitve, da iz Jugoslavana narede —Jugoslava-ka! In statistike govore vedno eno in isto. Rokodelskih društev imajo n. pr. Avstrija 150, Poljska (ob meji) 30, Češka 32, Švica 50, Holandska 71, Ogrska 54 itd. Jugoslavija 5, števil- lo članov — ni znano!

In dalje: Samopomoč, organizacija, strokovna izobrazba, optimizem življenja in podjetnost dokazujejo, da obrtniki, kjer so tako organizirani, ne beže pred kapitalizmom in industrijalizmom. V Kölnu imajo samo rokodelski pomočniki 7 ogromnih domov, ki so vzgojili že na tisoče večjih mojstrov in vzgojujejo vsak po 1500 članov. Statističen material za mesto Berlin izkazuje 71.904 obrtniških obratov v tem mestu, 197.444 pomočnikov, 15% vsega prebivalstva pa se še vedno preživlja z — rokodelskim obrtnim kruhom. Rokodelstvo torej nikakor ni izpodrinjeno. Mednarodne razstave, potovanje pa odpirajo nova pota v svet.

In še to: O Binkoštih se vrši na Dunaju II. mednarodni kongres vseh kat. rokodelskih pomočnikov. Od vseh strani so prijavljeni posebni vlaki. Kongres si je vzel za nalogo: Družina, demokracija, društvo narodov. Avstrijska vlada je dovolila 25% popusta za skupine po 20 oseb. Izrazim i željo tuk. generalnega tajništva, da bi se tega kongresa tudi jugoslovanska društva udeležila. Morda je treba le pobude, zvez, novih vidikov, da se Kolpingovo prorokovanje i pri nas izpolni.

Po širnem svetu

Šaljapin pred sodiščem.

Ameriški impresario Listo toži znamenitega ruskega peveca Šaljapina radi odškodnine. Zadeva je sledeča: Šaljapin je pel v Horfordu pred polno dvorano »Seviljskega brivca«. Navdušenje za Šaljapinovo petje je bilo toliko da je občinstvo burno zahtevalo, da Šaljapin še nekaj zapoje. Toda Šaljapin se občinstvu ni hotel odzvati, da bi vsaj stopil na oder in se za ploskanje zahvalil, ampak je odšel. To Šaljapinovo postopanje pa je hvaležne poslušalce tako razdrazilo, da so začeli po gledališču razbijati. Pri tem so poškodovali foteljske sedeže v parterju in po ložah. Lastnik gledališča je poskušal občinstvo pomiriti in peveca opravičiti, toda občinstvo ga je izžvižgalo in pričelo lomiti sedeže v parterju. Sedaj je vložil tožbo proti Šaljapinu radi škode, ki mu jo je prizadejalo občinstvo, ker se ni hotel Šaljapin znova pokazati na odru. Ta tožba je brezdvoma edina svoje vrste. Sodišče bo moralo izreči svoje mnenje o tem, kakšne dolžnosti ima nastopajoči umetnik napram hvaležnemu občinstvu.

Londonška omnibus-družba potrebuje vsak dan v letu 1400 kg voznih listkov. Na leto nad 500 ton, ali 50 vagonov.

Reforme v Indiji.

Indijsko javno in zasebno življenje doživlja velike preobnose. Indijske žene so doslele volivno pravico. Sedaj pa se reformirajo zastareli običaji. Predvsem se hoče ukiniti običaj, da bi se vdova ne smela več poročiti. Ta reforma je naletela na največji odpor. Vdove se iz strahu pred javnostjo ne upajo znova poročiti. V Indiji se namreč poročajo dekleta že v zgodnjih mladostnih letih, z 10, 14 in 16 letom. Vdova, ki bi se znova poročila, bi morala v prenosu (svoj čas so jih enostavno sežigali z umrlim možem vred). Zato streme nove reforme predvsem za tem, da se poveča starostna doba, v katerih se šele sme dekle poročiti. Za ponovno ženitev se skuša ustvariti novo razpoloženje, tako da je upati tudi v tem oziru na omiljenje dosedaj krutih običajev. Tudi izobrazbi ženskega spola se je pričela posvečati večja pozornost. Največji borec proti napredku ženskega spola je Indijec Surendranath Benerji.

Številke iz sveta.

V Nemčiji pride na 1 kvadratni kilometer 132 prebivalcev. V Združenih državah živi se 349.595 Indijancev, ki so zadnji preostanek rdeče rase, ki je bila preje naseljena po celi Ameriki. — Severna Amerika ima 612 milijonov ha gozdne površine, Evropa 300, Azija 247, Južna Amerika 208, Afrika 104, Avstralija 54 milijonov ha. — Vzhodno morje ima najmanj soli, Atlantsko pa največ, in sicer pridejo v Vzhodnem morju na 1000 delov vode 4 deli soli, v Atlantskem morju pa 36 delov soli. — Najglobokejše jezero na svetu je Bajkalsko jezero v Sibiriji, čigar globočina znaša 1248 metrov. — Najpomembnejši kolodvor na svetu je v San Franciscu, na katerega pride in odpotuje letno nad 50 milijonov ljudi. — V Nemčiji ima 5% vseh ljudi čisto modre oči, 40% pa sive.

Kitajska imena.

Ves svet se zdaj zanima za kitajske dogodke, toda tako braveli kakor časnikarji in politiki so zraven obupani. Kitajska imena so vse pretežka za Evropejca in predvsem premalo določna, ker se ne razlikujejo zadosti jasno drugo od drugega. Kitajci si namreč izvolijo imena po načelih, ki nimajo prav nič skupnega z našimi. Navadno šteje kitajsko ime tri zloge. Prvo je pravi priimek, rodbinsko ime (in šteje na severu v Mandžuriji več-

krat tudi dva zloga). Drugi in tretji zlog sta osebno ime in geslo. V tem oziru vlada popolna prostost in si lahko zbere vsak Kitajec poljubno besedo. Geslo se večkrat izvoli šele po dovršenem polnoletju, končanem študiju, izvoljenem poklicu, srečnem dogodku in slično. V to svrhu služi večkrat začetna kitica kakke znane pesmice, neka abstraktna misel ali določen predmet. Stalno ponavljani priimek Čan se nanaša na gotov verski pokret v starokitajski zgodovini in vsebuje nekaj blagoslov oziroma varstvo. Rodbinska imena so večinoma v zvezi z različnimi zgodovinskimi dogodki ali kraji, ki so znani iz kitajske zgodovine. Tako se ponavljajo različne kneževine, stara mesta in slično. Kitajci to lahko storijo, ker nima njih jezik naše skladnje, temveč zlepi (aglutinira) stavek iz več debel, ki obraščajo temeljno besedo. Tako bi izgle, dal n. pr. naš jezik, če bi rekli »jamesjest, ti-mesjest« namesto »jaz jem, ti ješ meso«. Če bi se posluževali kitajskega načina zgodovinskih imen, bi pisali: »Gospa — sveta — Marija — Godec« ali »Kosovopolj — Janez — Oevirk« itd. Seveda morajo imeti bratje, bratrance in drugi rodbinski člani vedno en in isti tretji zlog. Težave naraščajo še radi tega, ker ima vsak Kitajec po dve imeni, eno krajše in bolj priprosto, zasebno, drugo bolj visoko leteče je za javnost. Evropejci n. pr. napr. imenujejo pokojnega kantonskega prezidenta Sun-Jat-sen, kajti to je njegovo zasebno ime. Vsi Kitajci so ga imenovali samo Sun-Fun-Ven. Oseba imena so večkrat jako poetična. Tako pomeni U-Pej-Fu »edinost, složnost«, dasi uganja ta maršal popolnoma nasprotno politiko! Krščanski general Feng ima pomen »srečnega dragulja«. Kantonski poveljnik Cang-Kaj-Sek je »nepremagljiv kamen«, medtem ko je njegov nasprotnik Cang-Cung »rodbinski kamen«, to je, »ponos svoje rodbine. Nesrečni maršal Sun-Cuan-Fang je »oni, ki razširja nebeško lep vonj«. Stari Čan-Co-Lin, severni kralj, pa ima nepričakovano mirno ime: »blagoslovljen darovalec dežja«.

Nova ekspedicija v Vzhodno Grenlandijo.

Danski geolog Lauge Koch se je podal na ekspedicijo v vzhodno Grenlandijo. Pobudo za Kochovo ekspedicijo je dala danska država, ki podetje tudi denarno podpira. Koch preiskuje ozemlje med Scoresby-Sundom in Cap Bismarckom. Kochu sta se pridružila še dva geologa in sicer en Danec in en Anglež. Lansko jesen se je Koch podal sam na pot in reknosiciral kraje do »Mygge-zaliva«. Po kratkem bivanju se je Koch vrnil s svojimi spremeljenci v Scoresby-Sund. Letos 22. februarja se je Koch podal na pot z več Eskimi. Njegova dva tovariša sta ostala v Scoresby-Sundu in preiskujeta tamkajšnje kraje. Koch se pri svojem potu bori z velikimi težavami. Velike snežene množine mu delajo velike ovire. Prihodnje dni se bo napotil proti Cap Bismarcku. Koch je star 35 let. Poleg dr. Knuta Rasmusena spada med najuglednejše danske arktične raziskovavce. Samostojno se je dosedaj podal že na ekspedicijo na severno obal Grenlandije.

Proti pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri haemeroideh in pros otnih boleznih zanesljivo in uspešno deluje »PLANINKA« zdravilni čaj. Cena Din 20.—. Izdeluje lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana. — Dobi se v vseh lekarnah in drog.

Zanimivosti

Kinematograf star 7000 let.

O mnogih iznajdbah lahko rečemo, da so nove in jih niso še nikdar poprej poznali. O kinematografu tega ne moremo reči. Edison s svojim kinetoskopom je samo izpopolnil 7000 let staro idejo. Kitajci so imeli že 5000 let pred Kr. premikajoče se slike. Napravili so iz voska krasno izdelane kipe, jih oblekli ter na bivolovi prozorni koži s senco povzročili, da so se slike gibale. V muzeju v Londonu imajo tak kino shranjen.

Mr. Day ima veliko zbirko, tičočo se gibajočih slik vseh časov pod različnimi imeni. Stala ga je zbirka lepo vsoto 10.000 funtov, to je skoraj tri milijone dinarjev. Zbirko je posodil muzeju South Kensington v Londonu.

Med to zbirko je tudi tako zvan »fantaskope« iz leta 1833. Na okrogli plošči je naslikana serija raznih prizorov in ako so to plošče vrtili, je nastala iluzija kot da se slika giblje. Ena takih slik kaže, kako žena s palico pretepa moža, ker ni prišel pravočasno domov.

Viviskop je že nekoliko izboljšal. Tu so slike na traku, v sredini pa luknjice. Slika zamorca, kateri je bučo, je tako popolna, da v onem času niso verjeli, da je kaj takega mogoče.

Praxinoskop je oddajal slike iz vrtečega kolesa na drugo kolo, ki je bilo polno ogledal. Tucat sličnih iznajdb je bilo prav blizu današnje kinematografa, vendar pravega ni nihče zadel.

Zanimivi so lepaki, ki so tudi med navedeno zbirko, kateri so leta 1896 naznanjali »senzacijo 19. stoletja«, ko so prvi film kazali v Londonu, namreč prihod vlaka. V londonški Alhambri je bil postavljen ta aparat in ljudstvo se je teplo za vstopnice. V zbirki je tudi aparat, kateri je filmal jubilejne slavnosti angleške kraljice Viktorije.

Tehnika v boju s puščavo.

Evropa meri 9,7 milijonov kvadratnih kilometrov, puščava Sahara pa tudi skoraj toliko, namreč 9,2 milijona kvadratnih kilometrov. Prebivalcev je okoli en milijon, po večini Berberov, le ob točkah, ob katere zadenejo karavane, se nahajajo arabski trgovci. Ta velika puščava pa ni morda ena sama ravan, pač pa so v njej gorski vrhovi celo do 2500 m visoki. Obširne peščene planjave se vrstijo s slanimi jezери, močvirji in rodovitnimi oazami. Dež je tu skoraj neznan pojav. — Kakor že pred tisoči leti stari Egipčani, tako so tudi novi kolonizatorji Severne Afrike, posebno pa Angleži skušali, kako bi čim več puščave spremenili v rodovito zemljo. In znano je, kako ogromne jezove so napravili. Oni v Sudanu je 2 km dolg in za njim se nabere 2300 milijonov kubičnih metrov vode. Sedaj postavljajo jez pri Macuaru in Džebel Auliji, prvi bo 3 km dolg, drugi pa 7 km! Pred dvajsetimi leti je bilo nemogoče drugače skozi puščavo kot s kamelami, danes pa se že komadno prepeljejo skozi libijsko puščavo z železnico. Šest Citroen avtov je prevozilo puščavo in med Bagdadom in Damaskom vozi vsak dan avto-pošta skozi peščeno morje. Vendar pa ni svetovati se z avtom spuščati na tako pot. Sudanska vlada je celo prepovedala, ker se je že ponovno pripetilo, da so potniki pomrli sredi puščave, ako jim je motor odpovedal. Poleg železnice in avta pa je tudi letalo in brezžični brzojav, ki bosta pripomogla k osvojitvi puščave.

Meridian Greenwich.

Kakor znano, se s pomočjo meridianov in širin določi geografska lega kake točke na zemeljski površini. Vsak otrok ve, da so to samo mišljene črte, torej da jih ni v resnici videti nikjer. Le na eni točki zemlje je mogoče tak meridian tako rekoč prijeti in sicer v Greenwichu, to je začetni meridian, odkoder se štejejo stopinje desno ali levo. Greenwich je del mesta južnovzhodno Londona, kjer se v parku ob Temzi nahaja svetovnoznana zvezdarna. Tujci, posebno Amerikanci to zvezdarno zelo radi obiskujejo, ker hočejo tu na vsak način kaj posebnega videti. Toda vstop v zvezdarno je brez uradnega privoljenja strogo zabranjen, zato navadno vsiljive obiskovalce odpravijo s tem, da jim pokažejo meridian zunaj. Skozi park pelje pot, v katero je s črnim kamenjem vdelana črta. To je meridian 0. Tu se torej opazata vzhodna in zahodna svetovna polobla. Mnogi obiskovalci si dovolijo šalo, da se tu razkoračijo, tako da z eno nogo stojijo na vzhodni, z drugo pa na zahodni polobli, kar jim očitno prizadeva veliko zadovoljstvo.

Krotilec kač, dobronik človeštva.

Uspešna zdravila proti strupenemu kačjemu piku so skozi tisočletja zamaženi iskali. Danes vemo, da je kačji strup neškodljiv le onemu, kateri je cepljen s cepivom, prirejenim iz kačjega strupa. Dve uri od San Paola v Braziliji se nahaja svetovno znani zavod, v katerem dr. Vital Brazil pridobiva cepivo. Najzanimivejši oddelkele zavoda je kačji vrt, v katerem se nahaja veliko število kač. Od daleč izgleda vrt kakor zamorska vas. Iz tal molijo cementne krogle, v katerih so kače poskrivajo

pred pekočim solncem ali mrazom. Okoli pa je širok jarek, napolnjen z vodo. Kadar hoče dr. Brazil kateri kačji odvzeti strup, jo sluga vjame v precep, nato pa prime za glavo. Nato doktor kačji pomoli kozarec, ki je prevlečen s tančico, v katero kača sikne, pri tem pa s spusti eno ali dve kapljici strupa v kozarec. Strup zmešajo s sladkorjem in cepijo konje in osle. Količina se počasi stopnjuje. V živali se nareja protistrup, tako da s časom postane neobčutljiva za kačji strup. Serum, katerega potem dobijo od cepljenih živali, je popolnoma varno sredstvo proti sicer smrtnemu kačjemu piku. Serum razpošiljajo bolnišnicam, zdravnikom po celi Južni Ameriki. Tisoče ljudi je vsako leto rešenih gotove smrti. Preden je bil ta serum iznađen, je samo v državi San Paolo natanko vsako leto okoli 250 oseb umrlo vsled pika po strupenih kačah, medtem ko je sedaj smrtni slučaj redkost. Posebno važna je ta iznajdba za Indijo, kjer je 68 vrst raznih strupenih kač in kjer je do sedaj pomrlo vsako leto okoli 20.000 ljudi vsled strupenega pika. Angleška vlada tudi postavlja zavod za pridobivanje tega seruma.

Ogromna vrednost znamk.

Najbogatejšo zbirko znamk, ki je v privatnih rokah, ima baron Artur Roßild v Parizu. Vredna je 200.000 frankov. Filip Ferrari v Varennes ima zbirko en milijon in pol znamk, med katerimi pa je mnogo dopisnic in zalepk.

Največja javna zbirka znamk se nahaja v britanskem muzeju v Londonu. Tu je zbranih nad 200.000 znamk, ki reprezentirajo vrednost 60.000 funtov šterlingov, t. j. 16 in pol milijona dinarjev.

Nemci imajo največjo zbirko v poštnem muzeju v Berlinu, ki obsega 20.000 raznih znamk, torej deseterkrat manjša kot pa angleška.

Vrednost znamke se ravna po redkosti. Ogromne vsote trenutno ponujajo filatelisti za neke stare romunske znamke, potem za švicarske kantonske znamke in nekatere španske in avstralske. Najdragocenejše med vsemi pa so tako zvane dva penija modre in 1 penny rdeče Mauritius-znamke.

Prebrisani nabiralec znamk.

Skotje so znani kot zelo stiskavi in skopi ljudje. O njih krožijo po svetu najrazličnejše zgodbe, ki slikajo njih skopost. Te dni pri našo časopisi o nekem Brownu naslednjo dogodbico: Brownov desetletni sin je hotel začeti zbirati znamke, kar pa stane precej denarja. Oče sicer sinčeve prošnje ni hotel odbiti, pač pa si je pomagal na ta-le način: V dva velika londonska dnevnika je dal ženitno ponudbo, kjer je sebe naslikal kot bogatega mladeniča, ki išče nevesto s takim in takim lastnostmi, pa naj bi živila v kateremkoli delu sveta. Ženitna ponudba je imela sijajen uspeh. Iz celega sveta je prišlo nad 25.000 ponudb. Mladi Brown je dobil s tem ogromno zbirko znamk, ki je stala samo ceno dveh inseratov.

Največji hotel sveta.

Čudno se sliši, a vendar je res, da je največji hotel na svetu »Hotel Pennsylvania« v New Yorku mnogo premajhen. Ima 2200 spalnih sob, v katerih je 3300 postelj. Skozi deset mesecev v letu je hotel do zadnje postelje zaseden in stotine gostov morajo vsak dan zavrniti. Ra en onih, ki stanujejo v hotelu, pa jih je še na tisoče vsak dan, ki obdujejo v restavracijskih prostorih. Uslužbencev ima hotel 2300. Vsakdo bo mislil, da v tem hotelu manjka ono, kar je gostom najljubše, namreč miru. Pa je le nasprotno res, kajti gostje so »The Isle of Peace« (otok miru). Kako je to mogoče v takem mravljišču? In vsak gost ve na to odgovoriti, da je genialno vodstvo hotela, ki omogoča, da je v hotelu tak red in mir.

Nikake udobnosti tu ne manjka. Samo en primer: Preden je gostu soba odkazana, se na podlagi liste prepričajo, ako je vseh 60 predmetov, katere bi gost eventualno potreboval, v redu. Ničesar ne sme manjkati. Najnovejši, v hotelu tiskani časopis leži na mizi, potem pisalne potrebščine so tu, šivanke z vdetim sukanecem, da celo hladni gumbi so pripravljeni. Vsaka soba ima telefon in v hotelski telefonski centrali je 70 uradnikov, ki skrbijo za točno funkcioniranje. Poleg vsake spalnice je tudi kopalnica soba, poleg tega pa še skupni bazen, za moške posebej, za ženske posebej. V vsaki sobi je seznam velike domače knjižnice. Gostu je potreba le izbrati in telefonirati. Zjutraj, ko gost še leži, mu skozi posebno napravo »priletijo« v sobo jutranji časopis. Povsod vlada mir in red.

Mnogo bi bilo še povedati o kuhinji, pekarni, pralnici, likalnici itd. Ravnatelj »otoka miru« pravi, da je njegova naloga zelo enostavna. Samo dvoje stvari je potreba za dobro urejen hotel: srce, ki ima zmisel za prijeten dom, in pa glava trgovca, ki razume tako veliko podjetje voditi.

Gipke kleklane, pristno domače ročno delo la. laneni sukanec najcenejše pri Osrednji čipkarški zadrugi Ljubljana, Kongresni trg

Pekovski pomočnik na zabavnem potovanju.

Adolf Knüchelmann, po poklicu pek, je dobil službo sluge v neki pivovarni blizu Hamburga. Nekega dne bi moral v banko nesti znesek 23.000 mark (okoli 300.000 Din). Ta vsota je bila pa previsoka, da ga ne bi zmotila in mesto v banko, se je odpeljal v Berlin. Ko se je premoženjskim razmeram primerno oblekel, se je vrgel v velikomestno veseljačenje ter pil šampanjca in z njim vred razne lahkokrikke.

Nato se je z luksuznim vlakom odpeljal na jug. Za denar se dandanes vse dobi, in tako si je za denar pridobil tudi švicarski potni list in nato še italijanskega. V Chiasso je stopil na italijanska tla, kar mu je bilo tako všeč, da je celotno uslužbenstvo dotične postaje traktiral z chiantijem. V Milanu mu je zelo ugajalo. V dnevnik si je zapisal: »Krasna marmornata stolnica. Izdal 2000 mark.«

V Benetkah je hotel biti sam svoj gondolier, zato si je kupil gondolo za 800 mark, katero je pri svojem odhodu velikodušno podaril hotelskemu vratarju.

V Neaplju pa se je že naveličal takega življenja in poletilo se ga je domotožje. Hotel je na vsak način, da preostali denar požene doma v Nemčiji. Nastanil se je v kopališču na Vzhodnem morju in denarci so res vedno bolj ginevali. V Stettinu je že prodajal svoje stvari in kovčeg ter se odpeljal v Berlin v četrtem razredu. odkoder se je odpeljal z luksuznim vlakom. V Berlinu je imel še 60 mark, od katerih je hitro zaveseljal 55, a 5 mark je prihranil, da je plačal avto, s katerim se je odpeljal na policijo ter se javil.

Državni pravdnik je predlagal štiri leta kazni zanj, sodišče pa je reklo, da je to preveč in da je v veliki meri kriva tvrdka, katere je nepremožnemu človeku izročila tako visoko vsoto. Obsojen je bil samo na dve leti.

Previsok gost.

Neki španski kavalir, kateri je za vladarja Henrika IV. potoval po Franciji, je prišel neko noč do gostilne, katere vrata so bila zaprta in vsi prebivalci že pri počitku. Dolgo je trkal, pa nihče se ni hotel oglasiti. Plemič je prišel na vso moč razgrajati, nakar se je krčmar vendar le zbudil ter skozi gorenje okno pomolil svojo zaspano glavo.

»Kdo pa je?« je zavpil nad spodaj stoječim. — »Kdo je?« je v razžaljenem tonu odvrnil kavalir. »Don Jose Juan Pedro Fernandez Rodrigo da Villa Nueva, grof Malafa, vitez Santiago in Alcantara...«

»Toliko sob pa pri nas nimamo,« je odvrnil krčmar, zaprl okno in šel dalje spat.

Igrače z neba.

Na Svecnico imajo v Parizu starinski sejem. Urednik dnevnika »Echo de Paris« je naslovil ob tej priliki na svoje bralce sledeče povabilo: »Zbirajmo denar in obdarimo z igračami revne otroke ki ničesar ne pričakujejo, ker so odšli praznih rok tudi po Miklavžu in Božiču.« Ta predlog je izzval splošno navdušenje. Uredništvo je bilo poplavljeno z igračami: punčkami, bobni, konjički, krogodili, voljaki. Redakcijski avtomobil niti ni mogel natovoriti vseh teh bogastev na enkrat! Polem se je prišla razdelitev. Sotrudniki so sklenili, da ne bodo obiskali bolnice in šole, kjer skrbijo za deco usmiljene sestre in učiteljice. Podali so se kar na srečo v revna predmestja, da obdarujejo prve, po zunanjosti potrebne otroke.

Predvsem je srečal avto šestletno, jako razumno dekletce. Kupilo je pri štacunarju pol kile makaronov, ker je kuhala z mamo kosilo.

»Čuj, deklica, ali imaš igrače?«

Dekletce je vzdihnilo:

»Ne, monsieur, smo prerevni, igram le v šoli.« — »Ali bi hotela kaj dobiti?« — Iz avtomobila so vzeli krasno punčko, bakreno postelico, zrealno omaro, posodo in ves to izročili dekletcu. Ta se je od sreče kar zjokala. Med tem se je že zbrala okoli igrač cel množica ljudi. »Kakšna tvrdka deli te igrače?«, je vprašal soliden štacunar. Nobena tvrdka. To so darila, ki padajo z neba.

»No, prav je. To pot so padla prav srečno.« Potem je srečal avtomobil dečka.

»Fant! Ali znaš bobnati?« »Menda! Kdo pa ne zna bobnati?«

»Tukaj imaš boben.«

Začuden deček je še ogledoval nenadno darilo, ko je prisopihal drugi še manjši deček: »Jaz tudi znam dobro bobnati.«

Tudi ta je dobil boben.

Avto je prepotelo vso ulico, in časnikarji so pričeli zahajati v stanovanja, odkoder so se čuli otroški glasovi. V nekem stanovanju so dobili cel kup male dece — devet glav. Starši so bili na delu in goste je sprejela 12 letna deklica:

»Oče je v tovarni, mamica pa je šla na trg. Toda to nič ne stori. Le noter, gospodje! Imate gotovo kako naročilo?«

»Ne, prišli smo k vam. Prinesli smo vam igrače.« Otroci so bili nori od veselja. Najstarejša sestra pa je do konca igrala vlogo odrasle gospodinje:

»Lepo se vam zahvalim, gospodje, v ime nu mojih malih bratcev in sester. Tudi meni ste storili veliko veselje...«

Ko so prišli časnikarji ven, se je že zbrala okoli avtomobila velika množica otrok: »Ali je res, da padajo danes z neba igrače?«

»Res je, res, otroci!«

Francozi so menda nežnejši napram deci kakor naš človek. Narod, ki se boji propadanja, občuti v celoti neko očetovsko ljubezen do naših otrok, do mlade Francoške.

Ogrevanje z vodo iz gejzirjev.

Islandski ministrski predsednik je predlagal, da bi se glavno mesto Reykjavik ogrevalo z vrelo vodo iz vulkanskih vrelecev. Iz Reykjavika bi se do vulkanov okrog 35 do 40 km daleč napeljele vodovodne cevi. Voda bi po teh ceveh pritekla v mesto s toploto 80 stopinj Celzija. Vodne množine bi zadostovale za ogrevanje vseh javnih in zasebnih poslopij. Razen tega bi jih bilo mogoče uporabiti kot gonilno silo za veliko število industrijskih podjetij. Če bi se ta načrt uresničil, ne bi bilo treba Reykjaviku uvažati nobenega premoga več. Načrt, katerega je izdelal nek mlad inženir, zahteva velike denarne žrtve. Zato bodo najprej poskusili z dovajanjem vode iz malega vulkana, ki je oddaljen le 2 km. Te vodne množine bodo zadostovale samo za ogrevanje vseh javnih in enega dela zasebnih poslopij.

Metoda Michelsen.

Gospod Olaf Grundt v Hammerfestu je trpel na revmatizmu. Končno se napoti k doktorju Michelsenu. Ta ga pretipa, mu ukaže globoko dihati, posluša in mu končno reče:

»Revmatizem! Nihče ga ne zna ozdraviti. So sicer pomirljiva sredstva, pa škodujejo srcu. Hvala Bogu pa obstoja zdravilo, ki gotovo učinkuje in je hkrati bolj nedolžno. Jejite čebulo! Dve čebuli dnevno po zajtrku — pa pridite k meni po dveh mesecih, da mi poveste, da ste ozdraveli.«

Gospod Olaf Grundt se zahvali učenemu gospodu in ves zadovoljen odide.

Dva tedna nato se zopet oglasi pri doktorju Michelsenu.

»Že zdravi?« reče zdravnik. »Ah, temu se ne čudim. So zdravila, ki čudovito hitro učinkujejo.«

»Nisem še docela zdrav, gospod zdravnik, a prihajam k vam, da vam povem, da Vas bom tožil. Pojedel sem po Vašem predpisu dve čebuli vsako jutro, a posledica je, da me je moja zaročenka zapustila, da so me odpustili iz službe, da me je lastnik gostilne, kamor ponavadi zahajam, na zahtevo ostalih gostov poposil, naj več ne prihajam, in da mi je gospodinja pravkar odpovedala stanovanje. In vse to radi smrdu te Vaše čebule!«

Ni nam še znano, da li je sodišče v Hammerfestu uvidelo škodo, ki jo trpi gospod Olaf Grundt, in da li je dobil zadostno zadoščenje in odškodnino zanj.

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois — Paris

Vlomilci in radio.

V Ameriki so skonstruirali radioelektričen aparat, ki naj služi v varstvo proti vlomilcem.

Kovinska plošča je skrita pod podom, kjer je postavljena blagajna. Plošča in blagajna tvorita armaturo električnega kondenzatorja, skozi katerega gre tok, ki teče po žici z žarnico na tri elektrode.

Ko je priprava nameščena, se vrše normalno oscilacije v plošči. Tok gre skozi rele, ki začne delovati ob vsaki, še tako slabi spremembi oscilacij.

Vlomilec se približa blagajni, kar je povsem naravno, saj je to smoter njegovega obiska. A človeško telo je do gotove mere prevodnik elektrike, nasprotno jo pa zrak izolira. Človek, nahajajoč se med ploščo in med blagajno izpremeni torej značilnosti kondenzatorja in izzove spremembe v toku.

Posledica je ta, da stopi v akcijo rele, ki povzroči, da začne zvoniti električen zvonec in da vlomilec — zbeži, če se mu posreči, in ga prej ne dobe...

Učinek kopeli za noge s soljo sv. Roka

Prvi dan četrti dan

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksigenom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečino, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozeblino, neznošno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja ožesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko pojubno hodite in več ur stojite na enem mestu, ne da bi občutili najmanjše bolečine ali utrujenost. Velik zavojs sv. Roka soli za noge stane dinarjev 16.—. Dobiva se v vsaki lekarni. Ako pa je ne dobite, obrnite se takoj na

NADA DROGERIA
Kalar i Gabrič
Subotica, Strossmayerjeva ul. 2.
Izvirni samo v zelenem zavoju

Sport

SK Ilirija, nogometna sekcija Danes, v soboto, in jutri, v nedeljo, obakrat točno ob 14. uri, nogometni trening, strogo obvezen za vse igrače I. moštva in rezerve. — Jutri, v nedeljo, ob 10 dopoldne sestanek in trening juniorske skupine in vobče mlajših igralcev. Ob tej priliki razdelitev izkaznic za leto 1927. — Ob 15. uri v nedeljo igra juniorsko moštvo prijateljsko tekmo z SK Panonijo na igrišču v Zgornji Šiški; moštvo se določi na dopoldanskem sestanku. — Načelnik.

S. K. Jadran. Opozorjamo članstvo kot ostale ljubljanske sportnike, da se vrši v sredo, 23. t. m. sportno predavanje s skioptičnimi slikami in dvoran Rokodelskega doma. — Predava g. dr. Sarabon. — Pričetek ob 20. uri. — Odbor kluba se konstituira tako-le: predsednik nadsvetnik Zajc, podpredsednik ravatelj Šaplja, tajnik Boštjančič, blagajnik Matjašič J., odborniki: dr. Sarabon, Markič, Ahčan, Klopčaver, Mršič. — Za današnjo tekmo s S. K. Reko, ki se vrši na igrišču Primorja ob 10.30 dop. postava kot je bila že določena. Namesto Perka igra Rape. Prosim točno ob 10. uri vsi igrači kot reditelji na igrišču. — Tajnik.

Vsa kolesarska društva in klubi se vabijo, da pošljejo svojega zastopnika za konstituiranje zveznega pododborja za Slovenijo 25. t. m. točno ob 11 dopoldne v gostilni Lozar, Ljubljana, Sv. Jakoba trg.

TEKME ZA PREHODNI POKAL LNP.

Danes in jutri se na sportnem prostoru ASK Primorja ob Dunajski cesti nadaljujejo tekme za prehodni pokal ljubljanskega nogometnega podsaveza. Danes se odigrajo preostale tri tekme I. kola: ob 10.30 Jadran : Reka, ob 14.30 Slavija : Slovan in ob 16. uri Primorje : Svoboda. — Jutri, v nedeljo, se odigra nato II. kolo med štirimi zmagovalci v I. kolu, in sicer ob 14.30 med Hermesom in zmagovalcem iz tekme Slavija : Slovan ter ob 16. uri med zmagovalcema iz tekem Primorje : Svoboda in Jadrana : Reka. Peti zmagovalac iz I. kola, SK Ilirija, igra 25. t. m. v naslednjem kolu z zmagovalcem v tekmi Hermes : Slavija-Slovan.

Današnje tekme bodo prinesle predvidoma že jako zanimive igre, ker so si Reka, Jadran, Slavija in Slovan precej enaki protivniki. Zanimiv bo tudi prvi letošnji nastop Primorja, čeprav danes ne zadene na baš močnega nasprotnika.

S tekmi med štirimi zmagovalci iz I. kola v nedeljo se zanimivost pokalnih tekem seveda znatno stopnjuje in ker so klubi danes kolikor toliko že v treningu, je jutri pričakovati napetih in ostrih srečanj.

Sportni teden

Umrli je veliki sportnik princ Scipio Borghese, 56 let star. Za avtomobilizem se je posebno zanimal; leta 1907 je z avtomobilom Itala zmagal v znameniti tekmi Peking-Pariz. Pozneje se je posvetil aviatiki, je raziskoval Himalajo itd. Leta 1916 je postal predsednik italijanske geografske družbe.

Na lepi višini je Sonja Henie, a na vrhu še nič, pišejo listi. Z gospo Szabo bo menda še enkrat tekmovala. — Kot nekakšen zaključek smuše seje velja Švedom tekma Gustav Wasa, 90 km. Zelo težavna je bila letošnja tekma, na koncu so se vozili kar po vodi, a vendar je prišlo od 88 tekmovalcev 69 na cilj. Čas zmagovalca Petersona 6:19:32 je bil pa pač slabši kot čas lanskega zmagovalca Nedlunga 6:19:32 proti 5:36:07; Nedlung je bil letos sedmi.

Rezultate važnejših nogometnih tekem glej »Slov.« od 15. t. m. Dalje: Belgija Holandska 2:0, 40.000 gledalcev; Nürnberg-Fürth 3:0; v Lizboni Portugalska-Francija 4:0; BAC ima 25 točk, Admir 23, Haksoah 20, Rapid 19 itd.; New Castle 43, Huddersfield 41 itd.; jutri se vrši na Dunaju tekma med Avstrijo in Češkoslovaško, danes in jutri pa tekme med Jugoslavijo in Ogrsko, v Subotici in v Belgradu. Jugoslavlani in Ogrsi so se namreč pobotali na srednjeevropskem kongresu v Budimpešti. Na tem kongresu so sklenili, da se sprejme Romunija v srednjeevropsko pokalno tekmo, da se druga konferenca vrši 28. julija v Zagrebu, 10. maja pa v Bukarešti balkanska konferenca, kamor sta povabljeni tudi Belgarija in Turčija; po Balkanu bo srednjeevropska nogometna zveza začela živahno propagando, z gostovanji itd. Soglasno je bilo sklenjeno, da bodo predlagali na zborovanju Fife v Helsinkih njeno reorganizacijo ter da naj se Amerika začasno iz Fife izloči. — Turneja Gradjanskega je končana; na Malti, v Egiptu in na Grškem je nastopil 14krat; 6 iger je dobil, 5 jih je izgubil, 3 so bile neodločene; 43 dni ga ni bilo doma. — Uru-gvajski klub Penarol bo pa štiri mesece v Evropi; 3. aprila bo nastopil proti dunajski Admiri; nato proti Rapidu, potem proti izbranimu dunajskemu moštvu; na Veliko noč bo igral v Budimpešti. — V rugbyju je premagala Irska Wales 19:9.

Nemec Froitzheim bo igral proti Cochetu; težka naloga. Suzana bo igrala na Angleškem 6 iger, tri tedne po Wimbledonu; v maju bo igrala na Dunaju, potem v Budimpešti itd. Njena varovanka Marjoletova se je v boju proti novi angleški zvezdi Nuthallovi prav dobro postavila, 2:6, 9:7, 6:4.

Amaterski biljardni rekord je zboljšal Holandec Dommering od 262 točk na 263.

Kakor svoj čas Houben tako je moral sedaj tudi Murchison piti grenki kelih poraza; na prireditvi univerze Illinois ga je na 70 yardov premagal Skot Robb v 7.8, za dlan, a sigurno. Burg je skočil tedaj 1.97 visoko. Torej dobiva Bergström tekmeča.

Nemec Lang, lahka srednja teža, je obojoročno sunil 131.17 kg. nov nemški rekord, doslej Zinner 130 kg.

Na Dunaju se vršijo velike tekme rokoborcev profesionalov; beremo imena Jaago, Westergaard, Schwarz, Kavan, Vervet. Zaikun se je boril pretekle mesece v Ameriki; ker je bilo to v prosti rokoborbi, ni imel tistih uspehov kot jih ima sicer v grškorskih rokoborbi.

Francoz Gaudin je že 17 let svetovni prvak v sabljanju; na novo je to pokazal v boju proti francoskemu učitelju sabljanja Dodiversu, z lahkoto ga premagavši 15:10. Znani Italijan Nedo Nadi je bil navzoč, pa si ni upal nastopiti proti Gaudinu; strokovnjaki pravijo, da bi bil ta tudi Nadija igraje premagal.

Nemški bokser Breitenstraeter je v 10. rundi potolkel Rosemanna k. o.; nič lepa borba, Haymann je premagal Francoza Barricka po točkah. Phil Scott se bo menda boril s Paolinom; tako hoče Tex Rickard.

Borg je plaval proti vrsti 4X100 m in je zmagal, 4:57. V Parizu je plaval 100 m v 1:01¼, 400 m v 5:11¼, na Holandskem 200 m v 2:27, — Heinrich je na 100 m premagal v Breslauu Schubert, 1:03.4 proti 1:03.6; 200 m pa H. 2:24.4, Sch. 2:29.4. 50.000 dolarjev bo dobil tisti, ki bo v plavanju na 50 km premagal Jounga, zmagovalca v plavanju čez kanal Catalina. — Ederlova bo dobila spomenik na francoski obali; na angleški ga ima kapitan Webb; prvi moški in prva ženska! Vmes je 51 let!

Po zgledu dijakov so tekmovali v veslanju tudi dijakinje univerz Cambridge in Oxford, na lepoto in na hitrost. Pol milje so preveslale Oxfordčanke v 3:36. 8 veslavl.

Sestredno kolesarsko dirko v Newyorku sta dobila Mac Namara in Giorgetti.

Noel Davis bo letel jun. iz Newyorka v Evropo, ob ugodnem vetru 35 ur, sicer 42; aeroplan bo imel tri motorje po 240 konjskih sil in bo lahko ostal v zraku nepretrgano 54 ur. — Pinedo je na poti proti severu že globoko v notranjosti Južne Amerike. — Naša dva avijatika Sondermaier in Bajdak bosta letela iz Novega Sada v Bombay v Indiji. — 30. 6. 1901 sta se dvignila Berson in Suring v prostem zrakoplovu 10.800 m visoko; Amerikanec Hawthore jima je hotel te dni vzeti rekord, se je v višini nad 8000 metrov onesvestil in je šele padajoč prišel spet k zavesti, Dosežena višina 9100 m.

S. K. Jadran priredi v sredo ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu sportno skioptično predavanje. Predava dr. Sarabon.

15. 3. Poklicni nogomet, 16. 3. Trening sprinterjev, 17. 3. Pogum v sportu, 18. 3. P. H. Ling.

Šah

VELEMOJSTRSKI SAHOVSKI TURNIR V NEWYORKU.

Zakertori-Rétijeva otvoritev.

Igrana v newyorskem turnirju dne 26. febr 1927 v II. kolu.

Njemcevič—dr. Aljehin.

1. Sg1—f3	Sg8—f6
2. b2—b3	d7—d6
3. g2—g3	e7—e5
4. e2—c4	e5—e4
5. Sf3—h4	d7—d5
6. e4—d5	Dd8—d5
7. Sb1—c3	Dd5—c6
8. e2—e3	a7—a6
9. Le1—b2	Le8—g4
10. Lf1—e2	Lg4—e2
11. Se3—e2	Sb8—d7
12. Ta1—c1	De6—b6
13. 0—0	Lf8—d6
14. f2—f3	Ld6—e5
15. Lb2—e5	Sd7—e5
16. f3—e4	Se5—d3
17. Te1—c3	0—0—0
18. Dd1—b1	Sf6—e4
19. Te3—d3	Se4—d2
20. Td3—d8+	Th8—d8
21. Db1—f5+	Ke8—b8
22. Tf1—e1	Db6—e3+
23. Df5—f2	De3—d3
24. Sd2—f4	Dd3—c3
25. Te1—e3	De3—c1+
26. Kg1—g2	De1—c6+
27. Sh4—f3	g7—g5
28. Sf4—d3	Sd2—f3
29. Df2—f3	De6—c2+
30. Sd3—f2	f7—f5
31. Te3—e2	De2—c5
32. Sf2—d3	De5—d4
33. Sd3—e5	f5—f4
34. Se5—c4	f4—g3
35. Te2—d2	Dd4—b8
36. Td2—d8+	Dh8—d8
37. h2—g3	De8—d4
38. Df3—f8+	Kb8—a7
39. Df8—f2	Dd4—f2
40. Kg2—f2	h7—h5
41. Kf2—e3	e7—e5
42. a2—a4	b7—b5
43. a4—b5	a6—b5
44. Se4—d2	Ka7—b6
45. Sd2—e4	h5—h4
46. g3—g4	b4—b3
47. Ke3—f3	b5—b4
48. Se4—g5	c5—c4
49. Sg5—e4	c4—b3
50. g4—g5	b3—b2
51. Se4—d2	Kb6—c5
52. g5—g6	h3—h2
53. Kf3—g2	Ke5—d4
54. g6—g7	Kd4—d3
55. g8—d	Kd3—d2
56. Dg8—a2	Kd2—c2
57. Da2—c4+	in črni se je

udal.

Opomnje.

Črni ne stoji dobro. Za belega odprti črti f in e, na drugi strani pa slabo postirana črna konja in nezavarovano damsko, sedaj rošadno krilo pomenjajo velike slabosti. Rošada je vsekako riskantna, ali kaj naj bi bil črni storil?

Skoraj ne kaže nič drugega, a s to po'ezo izgubi črni konja za dva kme'a. Vsa duhovitost, ki jo razvija dr. Aljehin v nadalnjem poteku partije, ne izenači več materijelne izgube.

Beli — za figuro močnejši — išče seveda zamenjavo.

Če bi se črnemu posrečilo, da zamenja h- in g-kmeta proti belemu kmetu na g3, je par'ija lahko še vedno remis.

Odločilno!

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 322.6, Praga 348.9, Frankfurt a. M. 428.6, Brno 441.2, Rim 449, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2, Varšava 980.

Nedelja dne 20. marca:

Zagreb: 20.30 vesela večerna glasba, 22 plesna godba. — Breslau: 18 plesni iz Berlina; Wagnerjeva muzikalna drama »Siegfried«, 22.15—24 plesna godba. — Praga: 19.30 in 22.15 koncertna godba. — Frankfurt: 20.30 li erarni večer Hedvige Wangl, 21.30 koncert harmonijskega orkestra, nato plesni iz Berlina: plesna godba. — Brno: 19 Mozartov koncert, 19.30 plesni iz Prage. — Rim: 21 serata d'Opera italiana. — Langenberg: 20.15 Köln: operela »Der Vogelhändler«, 22.15 Köln: plesna godba. — Berlin: 18 »Siegfried« Richard Wagnerja. — 22.30 do 24.30 plesna godba (Robert Gaden). — Dunaj: 17.45 popo no predavanje, 18.30 komorna glasba (Schubertove skladbe), 20 »Der Weibsteufel«, drama Karla Schönherrja. — Varšava: 20.30 koncert, 22.30 plesna godba.

Ponedeljek dne 21. marca:

Zagreb: 20 slavnosti koncert hrvatskega glasbenega društva. — Breslau: 20.05 Ernst Weiss čita iz romana »Männer in der Nacht«, 21 vijolin-ski koncert. — Praga: 20 koncert, 21 literatura, 21.30 zabavna godba. — Frankfurt: 19.30 angleščina, 20 angleška literatura, 20.15 stara in nova kor-na muzika. — Brno: 19 orkestralni koncert (Dvo-rak-Smetana-Fibich), 20 Svatopolk Cech, 20.15 plesni iz Prage. — Rim: 21 concerto vocale e stru-

men'ale. — Langenberg: 20 Düsseldorf: predava-nje o ženskih poklicih, 20.30 Köln: literatura, nato do 24 Müns'er; koncert. — Berlin: 20.30 spominu Beethovna, 21 Beethovnova C-dur-maša, 22.30 do 24.30 plesna godba. — Dunaj: 20.05 proslava pes-nika Ludwiga Fincka, 21.05 koncertina akademija. — Varšava: 19.45 predavanje o ameriških muzejih.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20 uri zvečer.

Sobota, 19. marca: BOŽJI ČLOVEK, Ljudska pred-stava po znanih cenah. Izven.

Nedelja, 20. marca: UGRABLJENE SABINKE, Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 21. marca: GOBSEK Red B.

OPERA.

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Sobo'a, 19. marca ob 15: GROFICA MARICA. Ljud-ska predstava po znanih cenah. Izven.

Nedelja, 20. marca ob 15: TEREZINA. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ob 20: TAJDA. Izven.

Ponedeljek, 21. marca: Zaprto.

BEGOVIC: BOŽJI ČLOVEK.

Ker je bil g. Levar bolan, ga je moral nado-mestovati g. Osipović. Njegov hajduk Krstan je bil popolnoma sprejemljiv, čeprav ga je zajel v naglici in bolj od zunaj. Učinkoval je predvsem s svojo veliko postavo in močnim glasom, ki je bil v zad-njem prizoru prvega dejanja veliko prehrupen. Teatraličnemu značaju drame je sicer g. Osipović popolnoma ustrežal. V četrtki zvečer je igrala prvi-č vlogo Mare ga. Marija Vera. Poleg bolešno izčrpane postave, ki nam jo je podala ga. Šar čeva, smo videli topot od nasprotne strani zajeto po-dobo, ki je dala igri prav poseben zvok. Zanimiva bi bila primera med enim in drugim pojmovanjem, ob katerem prav posebej pokaže tudi avtor sam. Oblikovna neenotnost, »skoraj bi rekli avtorjeva nesmotrenost, da hoče lepo govoriti in obenem resnično dokazovati, se je prav v pojmovanju obeh umetnic očitno pokazala. Ob Mari je. Marije Vere je prolog in epilog še posebej odveč, ker njena igra ni prilika Damijanovih besed, ampak je boj življenja, ki mu je vsa nadnaturnost tuj. Ta Mara je močna ženska, ki posluša samo vase, vsega dru-gega ne razume, umrje radi sebe same. Tako sta si ob igri g. Levarja in ge. M. Vere stala moška in ženska natura krepko druga ob drugi; oba sta sicer nekoliko privzdignjena v patetično zvočnost, vendar cela in polna, in lahko rečemo, da je bila ta predstava Božjega človeka med dosedanjimi najboljša. Ga. Marija Vera je bila najboljša v prv-em dejanju, kjer je priložnost za močno igrjo naj-večja. Tu je podala vso široko skalo svojih izraz-nih sil. Sklepni prizor tega dejanja (Mara-Krstan) je vendar še vedno preveč hrupen. Preko drugega in tretjega dejanja se začne igra tragedije (ne-enotnost delaj); tu je Mara ge. Marije Vere prešla dvakrat trikrat v visoki patos, ki zahtevam res-ničnosti ni v korist. Sicer je bilo tega nastopa vse veselo in občinstvo ni štedilo s priznanjem. — Vse-kakor bi bilo igri v velik prid da g. Rožoz že pro-log krepkeje izoblikuje in retorično bolj izdela in da svojo igro Damijanovo za trobo bolj z vlnjensko spopolni. Rad bi potem videl, da si tako igrjo ogle-da tudi g. avtor. F. K.

Mariborsko gledališče

Sobota, 19. marca ob 15: DIVJI MOŽ. Premijera.

Ob 20: ZA NARODOV BLAGOR. Kuponi. Go-s'ovanje g. Skrbinska iz Ljubljane Zadnjič.

Nedelja, 20. marca ob 15: ORLOV. Kuponi. Zni-žane cene.

Ob 20: CIGAN BARON. Kuponi. Znižane cene.

Ponedeljek, 21. marca: Zaprto

Torek, 22. marca ob 20: MADAME BUTTERFLY. Premijera.

Glasba

Generalna za Beethovno IX. simfonijo pod vodstvom dr. Čerina se vrši danes v soboto ob 10 dopoldne. Pri generalki sodelujejo samo celokupni orkester in solisti brez zbora, ki se pripelje v Ljub-ljano šele ob 2 popoldne. Vstopnina h generalki znaša 20 Din. Predprodaja vstopnic v veži Uniona.

Francoski koncert. V Parizu obstaja društvo, kojega naloga je, da propagira francosko umetnost po Evropi. Družba nosi naslov Association française d'expansion et d'échiquiers in njej se imamo tudi zahvaliti že za nekateri ume'niki užitek, ki smo ga imeli na ljubljanskih koncertih. Ona nam je poslala že dva znamenita pianista Blache Selva Cortota in Ciampi. Dalje smo imeli priliko slišati znamenito čelistko Alvin, dalje kvintet na pihala in druge. V sredo, dne 23. t. m. imamo po zaslugi te družbe po-novno klavirski večer francoskega umetnika Roberta Lortiat-a, ki nam poda več klavirskih skladb raznih novejših francoskih avtorjev, obenem pa tudi predava o klavirski literaturi Francozov. Po sestavi sporeda in načinu podavanja bo koncert brez dvoma izredno zanimiv ter opozarjamo na njega našo glas-beno publiko, v prvi vrsti ono, ki obvlada francoski jezik. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Orkestralno društvo Glasbene Matice obvešča vse svoje člane, da je prihodnja re'na vaja v torek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer. Nujno potrebna pno-številna vdeležba! Odbor.

Cerkveni vestnik

Mešanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima v nedeljo popoldne ob pol 4 svoj redni shod v kongregacijski kapeli. Polnoštevilni.

Polzvečevanja

Izgubila se je psica brak-jazbečarka, stara 8 mesecev, svetlo-rdeče barve, sliši na ime Stella. Odda se proti nagradi pri Francu Urbanu, Ljub-ljana, Sv. Petra cesta 1.

Trgovsko hišo

z lokali in velikimi skladišči, sredi Ljub-ljane, lepo stanovanje 5 sob takoj prosto, prodajo dediči. — Ugodno obrestovanje kapitala. — Pojasnila: Dr. IVAN ČERNE, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

RADIO potrebščine

v največji izbiri stalno v zalogi pri FRANC BAR. Ljubljana, Cankarjeva nahr. 5 Telef. 407

»POSEST«

realitetna pisarna, družba z o. z. — LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4

PRODA:

HISO, dvonadr., 3 stanova-nja po tri sobe, kuhinjo, eno t a k o j na razpolago 1000 m² vrt, krasna lega 12 min. od c. e. r. a, 210.000 D.

HISO, dvonadr., 2 trgov. lokala, skladišča, 2 sta-novanja po 4 sobe, pri-klina, stanovanje, lokal takoj razpoložljiv, center Ljubljane, 250.000 Din.

HISO, avonadr., najmod-urejeno, 6 sob, prost-ostor, krasno stanovanje 6 sob, priklina, prosto, zasigurno 10 odst. ob-restovanje, strogi center Ljubljane, 350.000 Din.

VILO, enonadr., 3 stano-vanja po 3 sobe, prikl., 800 m² vrt, pod Tivoli-jem, 260.000 Din.

HISO, trinadr., z gostil-no, 12 stanovanj, 5 tri-sobnih, ostala 2 in 1 so-ba, prikl., center Ljub-ljane, 3.5.000 Din. — Takoj potrebno le 70.000 Din. — ostalo na obroke.

VILO, visopril., komforti, stanovanje 6 sob, prikl., blizu glavnega kolodvora, velik vrt, 190.000 Din.

VILO, enonadr., 12 stano-vanjkih in poslov, pro-storov, lep vrt, severni del Ljubljane, 280.000 Din. — Cisti letni donos preko 20.000 Din.

VILO, komfort., 5 sob, pri-klina, 3000 m² vrt, ka-za-za, blizu morske obale v Splitu, radi odpotova-nja, 450.000 Din.

HISO, trinadstropno, blizu Kongresnega trga, 4 sta-novanja po 3 parketirane sobe, prikl., 310.000 Din.

STAVBISCA, 350, 650, 800 m², blizu glavnega kolo-dvora, po 35 Din.

GOSTILNO, trgovino z 20 oral, posetva, blizu Dom-žal, vsled preselitve, 175 tisoč dinarjev.

Poleg tega večje število trgovskih, obrtnih hiš, vil v Ljubljani in na deželi, kmečka posetva, graščine, industrije, stavbišča itd.

Zaloga raznovrstnega

špecerijskega blaga

je v celoti zelo ugodno naprodaj iz kon-kurzne imovine trgovca Josipa Satrana. Pojasnila daje konkurzni upravitelj dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani — Miklošičeva cesta 8/L.

SVETUJEMO VAM

da si naročite

Puch-kolo,

ki je najboljšel

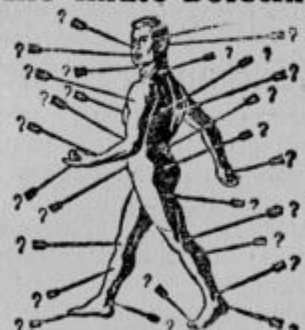
Dobi se po solidni ceni in

tudi na obroke pri trvdki

IGN. VOK, Ljubljana,

Tavčarjeva ul. 7.

Ako imate bolečine

kupite v lekarni ali kakoli odgovarjajoči pro-dajalni Fellerjev pravi blagolisič »Elsalfluid«. Nadgrnito vsak večer in vsako jutro boleča mesta in strmeli in veseliti se boste, kako hitro in prijetno vam Elsalfluid ublažuje bo-lečine. Če ste zdravi, uporabljajte Elsalfluid za grgranje, za umivanje in boste hvaležni ter o-tali zvesti Elsalfluidu. Dnevno negovanje telesa z Elsalfluidom vam kot plačilo prinaša vedro glavo, močne mišice in zdravo spanje. — Ze naši očetje in dedje so ga uporabljali odznanj in znotrj kot zanesljivo dom-

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1-50 Din ali vsake besede 50 par. Najmanjši oglaš 5 ali 5 lin. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamo. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Sedlar, in tapetniški pomočnik išče službe za lakoj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2081.

Žagovodja

ali LESNI PODJETNIK želim nastopiti mesto v ali izven Slovenije, najraje na večje podjetje in stalno mesto s prostim stanovanjem. Drugo po dogovoru. - Ponudbe na upravo lista pod št. 1868.

šivilja začetnica, išče primerne službe, pri boljši rodbini. - Opravi tudi hišna dela. - Dopise upravi lista pod: Marjita in pošta 2063.

DEKLICA

14 let, nadarjena v računstvu, izredno pridna, 2 letno prakso v trgov. z meš. blagom, želi vstopiti v enako trgovino kot učenka. Pogoji: stanovanje in hrana v hiši in poštena hiša. Najraje v tak kraj, kjer bi lahko obiskovala gremij, šolo, ali se priučila nemščine. Cenj. ponudbe na upravo lista pod: »PRIDNA« 1987.

PRODAJALKA

mešane stroke, z dobrimi spricjavali, išče službe v mestu ali na deželi. - Naslov v upravi lista pod: »Poštena« 2068.

VODJA

trgovine, z višješol. izobrazbo, znanost vseh pisarn. poslov, izkušen trgovine, dober organizator, z večletno prakso v tovarni in trgovini išče namučena pri kakem podjetju ali trgovini ali kot družabnik z manjšim zneskom in oseb. sodelovanjem. Plača ni glavni razlog. - Ponudbe upravi lista pod: »Samostojna« št. 2029.

šivilja, dobro izurjena, išče mesta kot pomočnica v kakem modnem salonu, ker vsled mladostnosti ne sme izvrševati obriti. Nastop takoj. Naslov pri upravi pod št. 1971.

KNJIGOVODKINJA bilancistinja, samostojna, z večletno prakso, večja korep. in strojeopisja, želi premeniti službo. - Ponudbe na upravo lista pod: »Samostojna« 2058.

Katera gospodinja bi bila tako dobra, da bi dala zaslužiti pridni ženski sred. let. vajeni vsakega dela bodisi na polju ali pri živini, in sicer samo čez poletje od aprila do oktobra? - Naslov v upravi lista pod št. 2066.

Proste službe

Mizarski vajenec priden, poštenih staršev, se sprejme. - Naslov v upravi lista pod št. 1997.

Mizarskega vajenca sprejme I. VIDMAR, Zgornja Šiška 2. 1995

Dva vajenca

za črkoslikarstvo se takoj sprejmeta pri Pristou & Bricefi, Resljeva cesta 4. - Sv. Petra cesta 39.

Učenec

se sprejme takoj pri IVAN JEZERNIK, sobo, črkoslikar in pleskar v Domžalah. 2031

Zanesljivo, snažno, pridno

DEKLE

20-35 let, ki razume dobro kuhati in opravljati dela v boljši hiši, sprejem takoj. Naslov v upravi pod št. 2045.

Sprejme se v večje mesto na Gorenjskem

blagajničarka ki je voljna pomagati tudi v trgovini. Ponudbe naj pošljejo samo prvovrstne moči pod šifro: »Veletrgovina železnine« št. 1988 na upravo lista.

Dekle za vse

sprejme restavracija »SLON«, Josip Mastnak.

Poslovni lokali.

Oddajo se popolnoma renovirani poslovni lokali na najpomembnejšem kraju Maribora. - Naslov v upravnistvu pod značko: Aleksandrova cesta 2008.

Obsež. prostori

za delavnice ali skladišča v bližini glav. kolodvora se posamezno ali skupno z majem oddajo v najem. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2065.

Lokal oddam,

pripraven za skladišče ali delavnico, 18x4 vel. event. se dobi zraven nad lokalom enako velik podstrešni prostor, v bližini kolodvora in na prometni cesti na več let. Istotam tudi LOKAL ob cesti ležeč, 5x3,6 vel., vse že 1. maja. - Naslov v upravi pod št. 1955.

GOSTILNA in MESARIJA

dobro idoča, z več sobami za tuje, v večjem mestu na Štajerskem, se odda takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji. - Resne ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod šifro: »Dobra bodočnost«.

Lokal, velik, z enako velikim skladiščem v centru mesta, na zelo lepi postojanki, pripravl. za trgovino z mobilijo, ker daleč na okrog ni konkurence - oddam takoj - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodna prilika« 1929.

Posojila

Posojila 15.000 Din iščem proti garanciji. - Resne ponudbe prosim na upravo lista »Slovenca« pod št. 1956.

Kdo proda?

HLODE hrastove in smrekove kupuje parna žaga V. SCAGNETTI, Ljubljana

Vaakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 5

Pes, dober čuvaj, se kupi. Naslov v upravi lista pod št. 1998.

HIŠO z vrtnom, tudi s prevzikom, kupim v mestu. - Ponudbe na upravo lista pod šifro »Takoj« št. 1996.

Železen voz kupim. - Ponudbe na Ant. Strukelj, Trata, št. Vid n. Ljubljano. 2082

Kupim vagon ali pol vagona lepega, vilanega BUKOVEGA OGLJA

franko postaja Kranj. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« št. 2034. 2034

Boljšo hišo

kupim, najraje v Ljubljani event. tudi v okolici. - Cena 200-300.000 Din. Plačam takoj. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Amerikanec« št. 2088

Vilo na Bledu z vrtnom in opremljeno, kupim za 100 do 150.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod: »Vila« 2089.

Kdo kuvi? OTROBE

ovsene, popolnoma sveže, ima napredaj po Din 1, - za kg Sever in Ko. Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 1968

Klavir dobro ohranjen, je na prodaj v št. Rupertu pri Mokronogu. Cena se izve pri Maksu KURENT, obč. tajniku istotam.

KLET pripravno za skladišče, delavnico ali vinoč. oddam. - Glince 11/12.

Nov posnemačnik

mesec dni rabljen, znamke »Libela«, 150 litrov na uro. FOTO-APARAT 15x18 s pripravo, in PISALNI STROJ, rabljen, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 1745.

Dvonedstr. hiša

v predmestju Celja, na promet. kraju, za vsako podjetje razpoložljivega prostora v prtil. 210 m², elektrika, vodovod, vel. dvorišče, mesečni donos Din 3500, napredaj radi opustitve podjetja za Din 165.000. Natančnejša pojasnila daje Konc. Informacijska pisarna, Celje, poštni predal št. 48.

POZORI! Prodaj VINOGRAD, klet, hišo in pašnike. Ravnikar, Dolenja vas 12 - Mirna peč.

JAJCA za valjenje od plemenskih »Orpington«, komad 10. - Din. FRANZL, Privoz št. 10, Ljubljana. 2095

»Gospodarska zveza« v Ljubljani prodaja po najnižjih cenah vse vrste SEMEN, semen. OVES, umetna GNOJILA, razne poljedelske STROJE za pomladansko obdelovanje zemlje. - KUPUJE rabljene vreče po najvišjih cenah.

Vrtnice nizke, v 40 najnovejših vrstah nudi po najnižji ceni Ivan Breclinek, Vel. čolnarska ulica št. 21.

Pisarn. inventar

Proda se razni pisarniški inventar. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod značko: »Nov« št. 2007.

Elektromotor

7½ PS, komplet., skoro nov, in BENCINOMOTOR 8-12 PS, popolnoma sigurni v obratu, prodaj razširjenja tovarne Industrija slame, Strišče pri Ptuj. 1824

8 nevez. letnikov »Dom in Svet«, od 1911-1918, prodam. - Naslov pove uprava lista pod št. 1909.

Dobro vino:

5 polovnjakov letn. 1924, 10 polovnjakov let. 1925 in 5 polovnjakov l. 1926 prodam po ugodnih cenah. - Naslov pri upravi »Slovenca« v Mariboru.

Nova enostanov. hiša v Domžalah se pod jako ugodn. pogoji prod. Poizve se pri tajniku hranilnice in posojil. Franu Končan, Domžale. 1913

MESARIJA, prekajevalnica in gostilna na najboljši točki industr. kraja na meji, se odda pod ugodnimi pogoji. Pisarna vprašanja pod: »Bodočnost« št. 1685 na upravo »Slovenca«.

HRASTOVE PLOHE prodaj Franc Rode, Stara Vrhnika, p. Vrhnika. - Debelost: 30, 50, 60, 70 mm, dolžina: 2, 2.5, 3 in 4 metre. Stari so 2-4 leta, cena po dogovoru.

Napredaj lepa VILA v Celju, imajoč 8 sob, 1 kuhinjo, 1 kopalnico, 5 mansardnih sob, vodovod, elektric. razsvetl., krasen vrt in niivo ob hiši. Vila je v najboljšem stanju zunaj in znotraj. Stanovanje takoj na razpolago. Cena nizka. Pojasnila daje g. I. Kavčič, Lava 22 (hiša Kukovec), pošta Celje. 1723

Ugodno prodam VILO z velikim vrtnom in staviščem na Bledu. HIŠO z velikim vrtnom in predvorjem pri Kranju. HIŠO z velikim vrtnom in predvorjem v Novem mestu. STAVBNO PARCELO ob Čepconovi (Zibertovi) vili v Ljubljani. Naslov pove uprava lista.

10.000 kilogramov dobrega sena v bliz. Ljubljane prodam. Naslov v upravi: 1999.

V Slovenjgradcu napredaj hiša in 10 oralov zemljišča, pripravno za rokodelca ali trgovca. Zamenjava za posestvo v Avstriji dobrodošla. Rudolf Siegl, Slov. Gradec. 1953

PRISTNI MED!

namizni, za pecivo, kg 22.50 Din. A. Mažek, velečebelar, Vrhnika.

Najboljše ceplj. TRTE

TRAMINEC, vel. rizling, zlahtnina, na zanesljivih podlagah, zajamč. prvovrstne, komad 1.25 Din, nudi Franc Kurij, Kukava, pošta Juršinci.

ELEKTRO-MOTOR

7½ KS, dobro ohranjen, proda »Gasilno društvo« Kozarje-Podsmreka radi nabave bencin-motorja. Ogleda se v Kozarjah 11.

POZOR, MLINARJI!

Mlinski valjki (valcen), gladek in oster, in par umetnih kamnov z vso opremo, prodam po ugod. ceni. - Istotam se dobi tudi 7 vagonov trdih in 2 vagona mehkih DRV. PAVEL SEDEJ, Javornik, Gorenjsko. 1920

SADJEVEC

hrušovec, jabolčnik, razpošilja OSET, Maribor. Narodni dom, »Štajerska klet«.

IŠČEM stalnega ODJEMALCA za čajno maslo. Naslov v upravi: št. 1992

Hiša nova, visokoprtil., z vsemi pritlikilj. nam. ugodno napredaj. Krasen peščen prostor ob Dunajski cesti pri Ljublj. - Več pove F. JERKO, Črnuče, p. Jezica. 2083

Eleg. jedilnica

iz hrastovega lesa, črno politir., cen. napredaj. Sodarska steza št. 2 (za cerkvijo sv. Florjana).

PRODAM MLIN

v Berčevem, eno uro postaje Laze in eno uro in pol od Ljubljane; pri mlinu je velika vodna moč, približno 80-100 HP, veliko gospodarsko poslopje, okrog mlina je 3 hektare in 5 oralov zemlje. Natančna pojasnila daje Jakob Ayvec, Berčevo št. 15. 2085

Gnoj prodam.

Ljubljana, Sv. Petra c. 61

Razno pohištvo se ugodno prod. Naslov v upravi lista pod št. 2054.

5 starih OKEN

po nizki ceni napredaj. - Naslov v upravi št. 2061.

Organisti pozor

20 velikonočnih pesmi v zvezku po 30 Din prodaj Slovensko pevsko društvo »Slovan«, Brdo - Vič pri Ljubljani. 2052

Sadno drevje

visoke VRTNICE, lepotično grmičevje Peonije, gladiolus, kakor tudi najrazličnejše cvetlice nudi po skrajno nizkih cenah radi opustitve drevesnice

MARIJA ČRNAJČIČ Vič pri Ljubljani.

Tamburaši, pozor! Veliko izbiri tamburaških not prodaj po nizki cen. - Zahtevajte cenik brezplačno. Slov. pevsko društvo »Slovan«, Brdo - Vič pri Ljubljani. 2051

POŽARNE BRAMBE, pozor!

Proda se zelo ugodno nov voz za moštvo lepe oblike za 15 oseb pri Ivan. SENICA, Rečica v Savinjski dolini. 2072

Posestvo

se prod. (z okoli 17 oralov njiv, sadonosnika in gozda), novo sezidana hiša, gospodar. poslopje z vsemi premič. v Čeršaku št. 25 pri Št. Vlju v Slov. goricah. - Vpraša se v trgovini SWATY, št. 117 v Slov. goricah. 2037

MLIN in ŽAGA

napredaj! Oboje je v najboljšem stanju in se nahaja na močni in stalni vodi Krka. Jez je naraven, 3 metre padeča, pri katerem ni nikdar nobene napake popravila. Voda ni nikdar prevrela in tudi ne premajhna, tako, da se lahko v največji moči in suši obratuje. Ker se to nahaja tik velikega gozda, je najlepša prilika za trgovino z lesom. - Pojasnila daje Ivan Tomšič, Podgorje, p. Dvor pri Žužemberku.

Klavir

dobro ohranjen, cen. prodam. - Naslov pove uprava lista pod št. 2060.

Nagelne

ameriške - velikocvetne, sadike za okno in vrt, 10 komadov 20 Din, razpošilja v vsaki množini vrtnarstvo IVAN JEMEC - Maribor. 2036

Nasa obrt

JAGODOV SOK in druge zdravilne soke nudi naiceneje »BREZ-ALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 10-a. Poskusite! - Zahtevajte cenik!

Fižol

nizke in visoke vrste dajemo v vzgojo. Oddajamo najmanj 1 kg od posamezne vrste. Cen. pri delku določimo že vnaprej. Oddajamo pa tudi razne cvetlice v vzgojo, katerih pridelek prevzamemo jeseni po dnevni cen. Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Lep zaslužek

dobe agilni in pošteti upokojenci in tudi drugi, pri domači ljubljanski, specialni banki za srečje s prodajo dobrih domačih sreč. - Ponudbe na upravo tega lista pod »Posebna sreča« št. 1239.

Najfinejša specialiteta

je INDIAN PASTA za čevlje.

En sam poizkus, stalna uporaba.

Sveže ribje olje najboljši kakovosti se dobi v lekarni dr. B. Piccoli

Ljubljana, Dunajska cesta 8. - Ne plačilo se točno izvršuje.

ŠTAMPILJE ETIKETE ANT. ČERNE Ljubljana 19 Kongresni trg 13

Žimnice modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Ugodna prilika! Napredaj imam več barak (lop).

Ostrejša teh se zelo priprava za gospodarska poslopja ali manjše hiše. Krita so vsa z opeko. Več pove

IVAN OGRIN stavebenik, Ljubljana.

Vata, kovtri, izdelov. la. Rožna ulica št. 19 (Sv. Jakoba trg). 2087

Za POMLA DANSKO setev dobite pri FRAN PO-GACNIKU - Ljubljana, Dunajska cesta št. 36, ČESKI SEMENSKI OVES, grahoro, ČRNO DETE-LJO, francosko lucerno, PESO in različne trave po najnižji dnevni cen.

Štampilje S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

Elektrotehnično podjetje

Jože Markež JESENICE 54, se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

EM. FISCHER ZAGREB

Sudnška ulica 3/10

dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pnevmatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji cen. Mehanki dobe popust.

Zahtevajte veliki ilustrirani brezplačni katalog ter pošljite marko za Din 3- za poštino.

Popravila ur vam oskrbi točno, vestno in poceni

urur A. VELKAVRH v Ljubljani, Sv. Petra c. št. 35 (poleg cvetličarne Šimenc). 1632

COPIJE - ŠETKE HINKO ŠIMENC Ljubljana 19 Kongresni trg

GLASOVIRJE IN HARMONIJJE uglašujem, popravljam strokovno in cen. Tudi potujem! Narocajte po dopisnici za G. Jurásek, Ljubljana Wolfova ulica 12

J. Stjepušin Sisek priroba boljša, plamurice, raz. ture, strune, tale in vse potrebščine 20 vsa glasbila

Ceniki franko. Odlikovan na pariški razstavi

ŠTAMPILJE ETIKETE SITAR & SVETEK S. Ljubljana 19 Sv. Petra c. 13

Gramof. plošče velika izbira, od 15 Din dalje. Igle »Condor, Herold« in vse posamezne dele za gramofone. - A. RASBERGER, Ljubljana.

Pletilni stroji patent »Ideal« do sedaj neprekošljivi, šival. stroji za pletenine, navijalni in krtačni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. - Pouk s stanovanjem v hiši. FRAN KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Krojači in šivilje! Kroje (snite) poljubne in po najnovejši modi izdeluje KNAFELJ ALOJZIJ, učitelj krojaštva, Ljubljana, Krizevniška ulica 2.

Živilsko krmilno sol oddaja na debelo A. Volk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

Pohištvo več spalnic - iz trdega lesa, in jedilnice, hrastove (črno politir.), dobro, lepo blago, imam v zalogi po nizki cen. Vabim na ogled. FRANC TOMŠIČ, mizarstvo, Zg. Kašelj, p. D. M. v Polju.

Premoč. drva. koks. oglje Ilirija, Kralja Petra trg 8. Tel. 220.

KADILCI, POZOR! Najuspešnejše sredstvo za popolno odvajanje kajaenja so »Afuma« pastile. Mala doza 20 Din, velika 30 Din. Preprodajalci povsod. Vitomir Dolinšek, Celje, predal 4. 1990

Najboljše in najtrpežnejše nogavice kakor tudi vse druge pletenine priporoča trdka E. GOSTINČAR

strojno pletenje, ŠMARCA pri KAMNIKU.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4

WAKEFIELD Castrol MOTOR OIL

Zastopstvo in engros prodaja »TEBIN« Zagreb

Preradovljeva ulica broj 31 Telefon 27-04

Boks-čevlje prvovrstne, moške 190, ženske 170 Din. Trgovci 15% popusta, pri JANKO KOS, čevljar, Ljubljana, Tržaška c. (Stan in dom)

Lahek postranski zaslužek na domu, za obojni spol, že od 14 let naprej, brez posebnega znanja; dnevni zaslužek 20 do 25 Din. Kdor se zanima, naj pošlje za pojasnilo za pouk in vzorec dela 10 Din, kateri znesek se pa vrne, ako delo prevzame. Nikak prevara, za mladino je velikega pomena. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod šifro: »UGODNO«

Najceneje kupiš vse manufakturno blago, kakor spomladansko blago, šifon, kambrik, izgotovljene obleke in perilo pri trdki

M. BENEDIK LJUBLJANA Kette-Murnova cesta 8 OBLEKE PO MERL

Pozor! Vsakovrstne URE, zlatni- no itd. popravila točno, cen. in solidno. Istotam se sprejme VAJENEC. - D. Marinko, urar Ljubljana, Florijanska 31.

Kufirira se lepo, trpežno in poceni pri A. HARING - Turjaški trg 5. 2048

Za razna slikarska dela se priporočam. Izvršujem oljnat. slike na platno in freske na zid ter slikam cerkve v poljubnem slogu. - Sprejemam tudi dela za ljudske odre in renoviranje oltarjev itd.

FRANJO MRCUN umetni slikar Bišče pri Domžalah

Velika zaloga KLOBUKOV za dame najnovejše mode. Tudi se izdelujejo OBLEKE za dame po zmernih cenah. ROZA in ADELA ARM-BRUSTER - modistinja in šivilja - MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 17.

LASTNIKOM GRAMOFONOV naznanjamo, da zamenjajmo ozir. jemljemo rabljene plošče pri nakupu novih v račun samo še do

Stalno službo išče DELOVODJA

zmožen vodstva, kalkulacije in nadzorovanja vseh modernih obratov za izdelovanje, prešanje (štančanje) kovinastih, pločevinastih izdelkov in galvaniziranje istih. Ker je izkušen strojni in orodni ključavničar, izdeluje sam najbolj komplicirane štanice. Star je 43 let, oženjen, Jugoslovčan. Bil je ves čas zaposlen v večjih podjetjih na Dunaju in ima samo dolgoletna izkušnja. — Naslov: Društvo delovodij in inštr. uradnikov v Kamniku.

POMLADANSKA SEZIJAI

Najmodernejša oblika ter

najcenejši čevlji

»DOKO« - Prešernova ulica 9
dvorišče.

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih Zavodov v Plznju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS
stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana
Šelenburgova 7 Telefon 2966

Najcenejši slamnik

kupite, za pomlad in poletje, pri »Slamnikarski in klobučarski zadrugi v Mengšu«, katera ima vedno na zalogi bogato izbiro najnovejših vsakovrstnih damskih, moških in otroških slamnikov po konkurenčni ceni. — Pridite in prepričajte se. Vsakovrstna popravila se izvrše v 8 dneh.

Stara tovarna nogavic in pletenin**M. FRANZL SIN**

priporoča

svoje prvovrstne izdelke po
znatno znižanih cenah.

Sprejema se tudi bombaž in volna
v pletenje.

KONJSKO MESO!

Prodajam vsak dan sveže izgotovljene KLOBASE vseh vrst, po najnižjih cenah: salame kg 14 Din, brenovke kg 20 Din, pariške in druge kg 25 Din, ekstra kg 20 Din, šunka (kuhana) kg 12 Din, surova kg 10 Din. — IVAN MARINEK, mesar, Ljubljana, Prečna ulica šte. 6. — Konji za klanje se kupujejo. 2012

USNJE IN PODPLATE

kakor tudi vsakovrstne čevljske potreščine kupite zelo dobro in po brezkonkurenčnih cenah samo pri

Vaclav Vošinek, Maribor, Koroška c. 13

Pomaranče in limone

dobavlja v poljubnih množinah, vedno zdravo in prvovrstno blago po najnižjih dnev. cenah trdka

Celestina Glavnik

Ljubljana, Pogačarjev trg 1.

Poleg tega se bavi trdka posebno z vsakovrstno zelenjavo, ki jo dobavlja vsak dan v večjih množinah direktno od producenta ter zamore vsled tega postreči svoje odjemalce z vsak dan svežim, najlepšim in najcenejšim blagom. Pri večjem odjemu znaten popust! — Vedno točna in solidna postrežba! Telefon interurban šte. 2493.

Brzjavke: GLAVNIK, LJUBLJANA.

Dol

obvezo in spregledajte vendar enkrat, da je samo Vaš dobiček, ako se danes kupite dopisnico za 50 para in pišete takoj po vzorce od sukna in kamgarna za moške obleke, razne volne za damske obleke, belega in pisanega platna, čefira, kretona in sploh vse manufakture na veletrgovino

R. Siermecki, Celje št. 18

kjer je izbira velikanska, kvaliteta izborna in cene čudovito nizke. Naročila čez Din 500 poštnine prosto.

Inserirajte v „Slovincu“!**Pojasnilo.**

Tukajšnji trgovec z avtomobili, gospod O. Žužek je izjavil napram dvema strankama, da se nahaja tovarna avtomobilov »DONNET« v Parizu v likvidaciji.

Po naročilu trdke »DONNET« izjavljam, da je to popolnoma neresnično in da bo ukrenila trdka, ki je povsod dobro znana in vpeljana, v zaščito svojih pravic primerne korake.

Generalni zastopnik »Automobiles DONNET«

Ing. G. Tönnies

Ljubljana, Dvořakova ulica 3.

Razglas.

Ljubljanski magacin v Celju otvori dne 21. marca 1927

**veliko loterijsko prodajo
manufakturnega blaga**

in sicer na ta način, da prejme vsak kupec kot nagrado srečko, s katero zadene v srečnem slučaju kot dobiček

ono vsoto denarja, ki ga je plačal za kupljeno blago

Zrebanja se vrše pod nadzorstvom in v prisotnosti kupcev.

I.	Zrebanje se vrši dne	3. aprila 1927
II.	" " " "	13. " 1927
III.	" " " "	27. " 1927
IV.	" " " "	11. maja 1927
V.	" " " "	25. " 1927
VI.	" " " "	4. junija 1927

Vsaka srečka more zadeti.

Pojasnilo.

Da razjasnimo naš namen, podajamo v sledečem par primerov:

1. Ako kupite za vsoto Din 100— blaga, imate pravico do dobitka v višini Din 100—. To pomeni, da dobite vrhu blaga še denar nazaj. Blago dobite torej popolnoma zastonj. Druge plačate blago, in denar, ki ste ga morebiti težko zaslužili, je za Vas izgubljen. Pri nas pa dobite po vsej verjetnosti že pri prvem zrebanju ves svoj denar nazaj.

2. Ako kupite na primer za Din 500— dobite blago, razven blaga še srečko, s katero lahko zadene Din 500—. Poleg dobrega blaga pa še svoj denar nazaj. Torej blago zastonj.

3. Ako kupite za Din 999—, ali za Din 1500— ali za 1900— in tako dalje za katerokoli poljubno vsoto blaga, dobite ves svoj denar nazaj. Tudi če kupite za Din 10.000— ali še za večjo vsoto, lahko dobite že pri prvem zrebanju ves svoj denar nazaj.

Gotovo ste že čuli o onih srečnih ljudeh, ki so zadeli v loteriji velike vsote denarja. Velika je bila njihova sreča, toda Vaša bo še večja. Oni so namreč morali srečke plačati, in marsikdo je zapravil pri tem še mnogo denarja. Vi pa prejmete te srečke zastonj.

Oblečeni namreč morate biti. Če pa že kupujete, tedaj se boste vendar ravnali po svoji pameti. In Vaša pamet vam veli, da kupite tam, kjer je najcenejše in najboljše in kjer dobite po vsej verjetnosti svoj denar povrnjen, kjer torej dobite blago zastonj.

Nasa zaloga obstoja iz svežega, najboljšega in najcenejšega manufakturnega blaga. Posebno opozarjamo na našo zalogo štofov in dežnih plaščev. Obleke izdelujemo po meri.

Marsikdo je že doslej poizkusil kupiti pri nas. Ostal je naš stalen odjemalec. Povprašajte pri njem. Poizkusite še Vi, ogledajte si našo zalogo. Pregovor pravi:

Vsak je svoje sreče kovač.

Dobite torej tudi kovač svoje sreče in ne zamudite te lepe prilike.

Celje dne 19. marca 1927.

Ljubljanski magacin v Celju, Kralja Petra cesta št. 13.

„ORCO“

STANDARD
ŠVICARSKIH
SIROV

KVALITETA
NEPRIMERLJIVA

TVORNIČARJI: O. Roth & Co. A. G., Uster (Švicarska).
ZASTOPNIKI: FR. SRDAR & CO., ZAGREB, ILICA br. 91.

Najboljši liker
za želodec je

Zdravnik želodca.

Dobi se povsod, koder cenijo
dobro in zdravo pijačo, kjer ga
še ni, naj se ga takoj naroči
pri trdki

Lovro Sebenik
zganjarna in resilijska
destilacija
Ljubljana 7

NAZNANILO.

Prevzela sem po svojem pokojnem
možu **FR. KS. STARETU** slikarsko in pleskarsko obrt in jo
bom vodila v istem obsegu dalje v Tavčarjevi ulici št. 12.

Priporočam se naklonjenosti p. t. občinstva.

JULIJA STARE.

Kdor si želi nabaviti po ceni in solidno pohištvo, naj
se obrne na

**„LIPA“ zadružno mizarjev
Št. Vid nad Ljubljano**

Imamo vedno v zalogi vse vrste pohištva, kakor spalnice,
jedilnice, kuhinje itd. Izdelujemo tudi po naročilu. Pre-
vzemajo se tudi mizarstva stavbena dela. Blago zajamčeno
solidno. Ceniki brezplačno na razpolago. Ogleda se lahko
tudi ob nedeljah.

Zahvala.

Ob prerani smrti preč. gospoda župnika

Valentin Bernik

se s hvalečnim srcem zahvaljuje vsem, ki so se draga nam
gospoda spominjali v boleznih bodisi z obiski bodisi z molitvijo,
ob pogrebu pa v tako nepričakovano velikem številu spremili
na njegovi zadnji poti. Zahvaljujeva se preč. gg. duhovnikom,
zlasti se preč. g. častnemu kanoniku Ivanu Lavrenciču, zahvalju-
jeva se p. n. županom in občinskim zastopom, tukajšnjemu učitelju
stvu, Orlovskemu odseku in Gasilnemu društvu, vsem tukajšnjim
Marijinim družbam, cerkvenim pevcem, zahvaljujeva se vsem
komendskim župljanom in drugim znancem pokojnega iz sosed-
njih županj in vsem, ki so s svojo udeležbo pri pogrebu gospodu
župniku izkazali zadnjo čast, zahvaljujeva se ugledni obitelji
Mejačevi za blago naklonjenost in pomoč ob prebriski izgubi.
Spominjamo se blagega gospoda še nadalje in molimo zanj!

Komenda, dne 17. marca 1927.

Marija Bernik, sestra.

Ivan Platiša, kaplan.

Krojaški atelje
za gospode in dame

nudi priznano prvovrstno solidno izdelo-
vanje in točno postrežbo, po zmernih, oziroma
konkurenčnih cenah, in se priporoča!

Stanislav Vidovič — Marlbor

Gledališka ulica št. 10.

„SPECTRUM“ d. d.

INŽ. KOPISTA, DUBSKY IN KRSTIČ

tvornica ogledal in brušenega stekla

LJUBLJANA VII

Medvedova ulica 38, telefon 343

Zagreb, Beograd, Osijek

Središnja: ZAGREB

Zrcalno steklo, portaino steklo, mašinsko steklo
5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in ob-
likah, kakor tudi brušena prozorne šipe, izbočene
plošče, vstekljanje v med. Fina, navadna ogledala

TRGOVINA

Marija Rogelj

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26

(poleg Kolodvorske ulice) priporoča svojo krasno
pomladansko zalogo ŠTOFOV, čajgov, oksforta,
čefirja, bele, rujave in plave kotenine, bele in
rjave za rjuhe. — Narejene PLAŠČE in OBLEKE,
predpasnike, PERILO za dame in gospode, domač
izdelek. Blago dobro, nizke cene!

EDINO NAŠA**JUGOBANATSKA PATENT MOKA**

je izgotovljena po najbolj dovršenem mlinarsko-
tehniškem načinu in iz čiste poljske pšenice.
Zahtevajte povsod to našo moko.

Sjedinjeni paromlini d. d. — Bjelovar.

ŠINE

rabljene išče šumsko podjetje. Ponudbe
pod št. »Za-11.192« na Publicitas d. d.,
Zagreb, Gunduličeva 11.

LOKOMOBILI

MOTORJI DIZEL IN SAUGAS

GATERJI PINI & KAY

KOMPL. ŽAGE

Ugodni plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 1b

**KOSTANJEV
TANINSKI LES**

rabi za celoletno dobavo

Ernest Marinc - Celje

Zrinjskega ulica 4

Vedno sveže blago v zalogi

kaša, ješprenj, ješprenjek, ajdova in ržena
moka po najnižji ceni. — Zahtevajte cenik.

VINKO FLERIN, ihani pri Domžalah
spedijalni mlin

Naznanilo.

Slav. občinstvu in vsem cenjenim naročnikom
vjudno naznanjam, da sem preselil svojo kro-
jaško obrt na Cankarjevo nabrežje št. 25.

Vhod tudi iz Mestnega trga 17 (hiša g. Kenda).
Priporočam se vsem gospodom, ki žele imeti
res dobro in moderno narejeno obleko.

Zmerne, solidne cene.

Z odličnim spoštovanjem

M. SIMNOVEC, krojaški mojster.

ORIGINALNE

BARVE, MATRICE (KOŽE), VOŠČENI PAPIR, ZA GESTE TNER-CYKLOSTIL, SPECIJALNI PAPIR ZA RAZMNOŽEVANJE, SE DOBI
VEDNO IN NAJCENEJE PRI **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** SELENBURGOVA UL. 6/I. TELEFON št. 980

ŽIVINOREJCI!

Po dolh naše zemlje bi morali brezdvomno opustiti živinorejo, ker je metljivost od leta do leta vedno bolj uničevala našo živino.

Danes metljivost ni več nevarna bolezen, ker

„DISTOL“

z malim stroškom sigurno preprečuje veliko škodo. Od ministrstva za narod. zdravje predpisane cene:

mala kapsula (za ovce) . . . Din 3.50
velika kapsula (za govedo) . . . Din 10.50

Dobivajo se v lekarnah.

Jemljite samo one kapsule, na katerih je utisnjena beseda „DISTOL“, ker samo tak je pravi „Distol“, ki sigurno učinkuje, in to še celo pri govedu, ki je že zapisano poginilo. — V lastnem interesu uporabljajte predpisane doze in ne kupujte potvorb. „KASTEL“ D. D., KARLOVAC.

Priporočila se MAST

znamke J. P.

lastni izdelek tvrdke

Evald Popovič, Ljubljana

Cena nizka, blago izobno.

Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni.

Tvrdba

M. STELE & I. PIELICH

Ljubljane, Solski drevored
(Semenišče)

priporočila

bogato zalogo vedno svežega južnega in domačega sadja ter deželnih pridelkov. Tvrdba dobavlja specijelno limone in pomaranče vedno direktno od producenta, ter zamore vsled tega postreči cenj. odjemalcem vedno z garantirano najlepšim blagom po brezkonkurenčnih cenah. V dolgoletnem poslovanju posrečilo se je tvrdki stopiti v trgovske stike z samo prvovrstnimi izbranimi inozemskimi dobavitelji ter eksportnimi tvrdkami, katero dejstvo jamči, da dobavlja tvrdba vedno le prvovrstno blago, ter more ista zagotoviti cenj. odjemalcem najsolidnejšo in najtočnejšo postrežbo. Izvršujejo se naročila tudi za vašganske množine, ter se za ista računajo izjemno nizke cene.

Blagovolite se prepričati!

Zahtevajte cenikel

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v
slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig
V LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II.

Cenjenemu občinstvu se naznanja

da se otvori v torek dne 22. t. m. ob 9 uri

največja nova oblačilnica

za moške in dečje obleke

Aleksandrova cesta št. 9.

Maribor

Domač proizvod!

Kmetovalci!

Najboljša kakovost!

Najboljše umetno gnojilo je edinole

Superfosfat znamke „Danica“

gar. 16/18% v vodi raztopljiv. — Vsaka originalna vreča ima žig „Danica“.

Najnižje, franko vsaka pošta Slovenije,
enake cene pri odjemu od 5000 kg naprej.

Naročila sprejema: „DANICA“ d. d. zastop, Ljubljana, Poljanski nasip 48

Vabilo.

„HERA“ stavbna registrovana za-
druga z o. z. v Ljubljani
vabi na drugi

redni občni zbor

ki bo v nedeljo 10. aprila ob pol devet
(dop.) v salonu restavracije pri „Levu“
v Ljubljani, Gospodarska cesta.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorništv.
3. Odobritev letnega računa.
4. Volitev načelstva in nadzorn.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Zadružna knjižica služi za legitimacijo.

Načelnništvo.

MARIJA BREZJE
želodčna grenčica

naj ne manjka v nobeni
hiši. Na drobno se dobiva
v vsaki trgovini na veliko
pa jo izdeluje

F. S. LUKAS v Celju

Kadar nujno rabite

lepo pregledno, po lastni želji črtano

POSLOVNO KNJIGO

Vam najboljše postreže:

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florjanska ul. 14.

knjigoveznica in čitalnica
poslovnih knjig

15 letno jamstvo

Svetovno znani naj-
boljši šivalni stroj je
edino le **Stoewer**
za rodbinsko in obrtno
rabo.

ZALOGA

L. BARAGA, Ljubljana

SELENBURGOVA ULICA 6/I
Telefon šte. 980.

Preselitev!

S tem naznanjavo cenj. občinstvu, da
sva svoj specijalni atelje za črkosli-
karstvo preselila na

Resljevo cesto št. 4

Sv. Petra cesto št. 39

v hišo g. Adolfa Hauptmana
(pri »Jubilejskem mostu«)

Ustanovljeno 1903

Telefon 908

Se priporočata

Pristou & Bricelj.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vr-
stnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predumi in krediti vsake
vrste, esompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzotavke: Kredit Ljubljana

Tel. 40, 457, 548, 805, 806

Sir H. Rider Haggard:

141

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prev. Jos. Poljanec

»Ljubil sem tvojo mater,« je rekel, govoreč po-
časni in s težavo; »izza otroških let sem ljubil samo
njo na svetu, kakor jo ljubim še v tej uri; ona
pa me je sovražila, ker sem bil hudoben, in se me
je bala, ker sem bil okruten. Tedaj je spoznala tvo-
jega očeta in ga ljubila, ga rešila iz ječe, kamor sem
ga bil pripravil, in pobegnil z njim na Angleško.
Bil sem ljubosumen in rad bi se maščeval, ako bi
se mogel; vendar ni bilo mogoče. Živel sem slabo
življenje in ko je bilo minulo malodane dvajset let
sem na nekem trgovskem potovanju po naključju
prišel na Angleško. Povsem slučajno sem doznal, da
sta tvoj oče in tvoja mati živeva blizu Yarmoutha;
sklenil sem, da obiščem njo, vendar mi ta čas niti na
misli ni bilo, da bi jo umoril. Sreča mi je bila mila,
našla sva se v gozdu; videl sem, da je bila še vedno
lepa, in zavedel sem se, da jo ljubim še bolj kot
poprej. Dal sem ji na izbiro, da naj pobegne z menoj
ali umrje; čez malo časa je umrla. Ko je bežala pred
mojim mečem po gozdnatem griču, se je iznenada
ustavila in rekla:

»Poslušaj, preden udariš, Juan. V smrtni uri
vidim prived. Kakor sem jaz bežala pred teboj, tako
bo ti bežal pred človekom moje krvi na nekem kraju,
kjer bo ogenj in skalovje in sneg; in kakor ti mene
tiraš proti nebeškim vratam, tako bo on tebe tiral v
peklenko žrelo.«

»Na takem kraju, kakor je ta,« sem rekel.

»Na takem kraju, kakor je ta,« je šepnil in se ozrl
okrog sebe.

»Nadaljuj.«

Iznova je skušal molčati; toda zopet je še pod
silo moje volje izpregovoril.

»Bilo je prepozno, da bi ji prizanesel, ako sem
se hotel rešiti; zavoljo tega sem jo umoril in zbežal.
Toda groza je obšla moje srce, groza, ki me ni zupu-
stila vse do te ure; vedno mi je bil pred očmi prived
njega krvi tvoje matere, pred katerim bom bežal
kakor je ona bežala pred menoj, in ki me bo tiral
v peklenko žrelo.«

»To mora biti tamle,« sem rekel in pokazal z
mečem proti žrelo ognjenika.

»Tamle je; sem videl.«

»Ampak samo za telo, ne za dušo.«

»Samo za telo, ne za dušo,« je ponavljal za menoj.

»Nadaljuj,« sem velel.

»Pozneje sem prav tisti dan nameril na tebe,
Thomas Wingfield. Takrat me je bilo že prevzelo
prerokovanje tvoje matere in ker sem videl pred
seboj človeka njene krvi, sem ga skušal ubiti, da ne
bi on mene.«

»Kakor stori prav kmalu.«

»Kakor stori prav kmalu,« je ponavljal kakor
papiga.

»Znano ti je, kaj se je zgodilo in kako sem nšel.
Bežal sem na Špansko in skušal pozabiti. Toda nisem
mogel. Neko noč sem videl v Sevilji obraz, ki me
je spomnil tvojega obraza. Nisem mislil, da bi bil ti,
ampak moj strah je bil tolik, da sem sklenil pobegniti
v daljno Indijo. V noči mojega bega si nameril name,
ko sem se poslavljaj od neke ženske.«

»Vem vse,« sem dejal.

Zdrznil se je in nadaljeval. »Na morju sva zopet
naletela drug na drugega. Vstal si iz morja. Nisem se
te upal takoj ubiti, ker sem si mislil, da itak pogineš
med sužnji; tako ne bi mogel nihče pričati zoper
mene in me delati krivega tvoje smrti. Nisi umrl, niti
morje te ni moglo končati. Vendar sem mislil, da si
gotovo mrtev. V Kortezi vojski sem prišel v Ana-
huak in zopet sva se srečala; tistikrat je malo manj-
kalo, da me nisi ubil. Pozneje sem se maščeval in
te pošteno mučil; nameraval sem te drugi dan umoriti,
dasi sem te hotel še poprej mučiti; strah namreč more
biti jako okruten; vendar si se mi izmuznil. Minula so
dolga leta, potoval sem semintja, odšel na Špansko
in zopet nazaj v Mehiko in še drugam; ampak kamo-
koli sem šel, vsepovsod me je spremljal moj strah,
duhovi mrtvih in moje sanje; nikoli nisem bil srečen.
Stopravi pred kratkim sem se kot prostovoljec pri-
družil Diazu. Šele ko smo dospeli do Mesta smrek,
sem doznal, da si ti zdavnaj umrl. Ostalo ti je znano.«

»Zakaj si mi umoril sina, človek?«

»Mar ni bil krvi tvoje matere? Tiste krvi, po
kateri sem imel biti pogubljen. Mar ti nisem bil
dolžan plačila za ves strah in grozo vseh teh dolgih
let? Povrh tega je bedak človek, ki skuša ubiti očeta,
pa prizanaša sinu. Sedaj je mrtev in vesel sem, da
sem ga ubil, dasi me sedaj preganja z ostalimi.«

»In te bo preganjal na vekov veke. Sedaj pa nare-
diva konec. Meč imaš; rabi ga, če moreš. V boju ti
bo lažje umreti!«

»Ne morem,« je zastokal, »poguba je prišla nad
mene.«

»Kakor hočeš,« sem rekel in se mu približal z
vzdignjenim mečem.

Priporočamo LJUBSKO KNJIZNICO (ljudstvena knjižnica) v Ljubljani: 19. sv.
J. O. Curwood, Kazan, volčji pes. Kanadski roman. 16 Din. vezan 30 Din. — 20. sv.
Ed. About, Kralj gor. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Haggard, Jutranja svetla.
30 Din. vez. 40 Din. — 22. sv. Otoka kaplana Granit. Popolnjenje okoli sveta. Roman
v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

Tovarniška zaloga traverz, cementa, betonskega železa

Mreže za ograje in pesek. Bodeča žica. Vrtno in polj. orodje. Plugi: leseni, železni za okopavanje itd. Plužne glave, lemeži itd.

Branje: travniške in poljske. Samoprodaja najmodernejših in najnovejših travniških bran »ARA«.

Kose - srpi - brusni kamni - klepala. Škarje za obrezovanje dreves in trt. Jeklene krtače za čiščenje drevja.

Poljedelski stroji. Gornilni jermeni. Posnemalniki za mleko. Kosišča za žito. Gnojne in senene vile.

Vodovodne cevi, črpalke, školjke, armature, svinčene cevi. Zidarsko in tesarsko orodje.

Tehničarje. Žični vložki za postelje. Železne blagajne. Prodaja razstreljiv. Nakup starega železa in kovin. Postrežba točna. Nizke cene.

Trgovina z železnino FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Najboljši šivalni in pletilni stroj

Je edino le GRITZER in ADLER za dom, obrt in industrijo v vseh opremljenih Istanah šivalni stroj DUBIED

Ponk v voženju brezplačno. Večletna garancija. Nizke cene tudi na obroke. Josip Petelinc, Ljubljana blizu Prešernovega spom.

Jajca za valenje

pristnih, importiranih, velikih, rumenih, angleških

ORPINGTON KOKOŠI

se dobijo po 10 Din komad pri

F. ADAMIČ — LJUBLJANA

Poljanska cesta št. 17.

Kokoši so kupljene na razstavi v Londonu in stane vsaka kokoš 500 Din. — Pošiljajo se tudi po poštne povzetje.

Občni zbor DRUŠTVA TRG. POTNIKOV IN ZASTOPNIKOV ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI se vrši dne 10. aprila t. l. ob 10. uri v restavraciji »Ljubljanski Dvor« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev. 2. Poročilo predsedništva, tajnika in blagajnika. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Izpolnitev pravil. 6. Slučajnosti — V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor eno uro kasneje in sklepa pravoveljavno ne glede na prisotno število članov. ODBOR.

Najcenejše kupite oljate in suhe barve, lake, firme, terpentini, prašno olje ter vse slikarske in pleskarske potrebščine pri tvrdki **ORIENT D. Z.** LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek

Interesantno brošuro o uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov Vam pošlje brezplačno lekarna pri Odreženiku. Praga 11. Vyšehradská tř. Pišite akoj

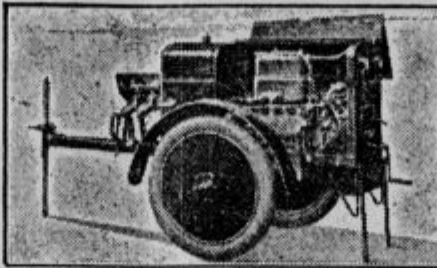
Gasilna društva, pozor!

Motorna brizgalna 60 m³ na uro do 60 m višine.

Motor: 4 cilindri z 22/36 HP.

Vse auto-brizgalne 30-40% ceneje kot konkurenčni izdelki dobavlja zastopstvo Renault

A. Lampret, Dunaška c. 22

Pozor dame!

Otvoritev specialnega modnega salona za izdelavo damske garderobe.

Cenjenim damam naznanjam, da bodem na splošno željo s 1. aprilom otvoril specialni damski salon po francosko-angleškem sistemu za izdelovanje garderobe po meri. Izdelovali se bodo najnovejši kostimi, p. a. č., fra. coske toilette po najnovejših svetovnih žurnalih in po mojem preizkušenem kroju, ki sem ga pridobil na svetovnih krojnih akademijah.

Kot član internacionalne krojne akademije London in Pariz imel bodem na razpolago vedno najnovejše modne novosti, da mi bode mogoče ustreči tudi z najbolj luksuznim delom.

V zalogi bode vedno najnovejša češko in angleško blago kakor tudi svila. Uradniškim krogom znaten popust. V smrtnih ali nujnih slučajih izvršitev v 24 urah. **Narocila se sprejmejo že sedaj.** Izdelovanje krojev po meri. Cene solidne.

Lastnik modnega salona **F. Potočnik**, za svoj kraj in modele imenovan izvedencem rimske razstave, odlikovan z zlato medaljo in naslovom krojnega profesorja. — Telefon 2497.

Stari trg 19. II. nadstr., Ljubljana.

Ivan Zakotnik

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Tel. 379.

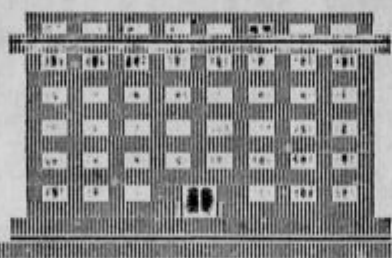
Vsakovrsta tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiš, vile, tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnjice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov

PARNA ZAGA

TOVARNA FURNIRJA

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

KLISARNA

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE, ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFINEŠI PAPIR, KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH IN FOTOGRAFIJAH ZA ENO- IN VEČBARVNI TISK RAZGLEDNIC, DALJE REKLAMNE SLIKE, VINJETE

OTVORITEV MODNEGA SALONA

„CHIC“

KAJFEŽ & TERŠAN LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA št. 3, I. nadstr.

Vljudno naznanjamo cenj. damam otvoritev modnega salona. Izdelujemo in preoblikujemo klobuke po najnovejši modi. Točna postrežba, cene solidne. Se priporoča **KAJFEŽ & TERŠAN**.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D., LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Priporoča se Vam, da si pri nakupu ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

pohištva

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga pohištva ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti holodvora Vizmarje)

Nova avtomatična telefonska centrala v Ljubljani

dobavljena od tvrdke

Siemens & Halske A. G., Berlin

Tvrdka dobavlja vsakovrstne telefonske naprave po njenem zastopstvu

JUGOSLAVENSKO SIEMENS d. d.

oddelek za slabi tok

LJUBLJANA, Palata Ljubljanske kreditne banke

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzotav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57, 470 in 979

Račun pošiljano ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. Direktno zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.